

ТУЖАН КРАЈ ФАБРИКЕ У СТРАГАРИМА

Машине иду у високу пећ

ОПТУЖБЕ НА РАЧУН
ДИРЕКТОРКЕ У ПЧЕЛИЦАМА

Да то није нешто
политички

СТРАНА 4

УХАПШЕНА ТРИ ЧЛАНА
ПОРОДИЦЕ ЗБОГ ЗЕЛЕНАШЕЊА

Силом и претњама
наплаћивали дугове

СТРАНА 5

РЕПОРТЕР „КРАГУЈЕВАЧКИХ“
У ПАЛЕСТИНИ

Чари најстаријег
града на свету

СТРАНА 14

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ СА
ЖЕНСКИМ ЛИКОМ

Како *требу* наше
Дивље маичке

СТРАНА 21

ВОДА ЈЕ
ДРАГОЦЕНА

ТРОШИТЕ ЈЕ
РАЦИОНАЛНО

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО

ЗНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

SILCA

034/ 33 66 99

ZAMENA STARIH, DOTRAJALIH I
OŠTEĆENIH PLASTIKA I TASTERA
NA SVIM VRSTAMA AUTO
KLJUČEVA I DALJINACA

Reciklaža kertridža i tonera

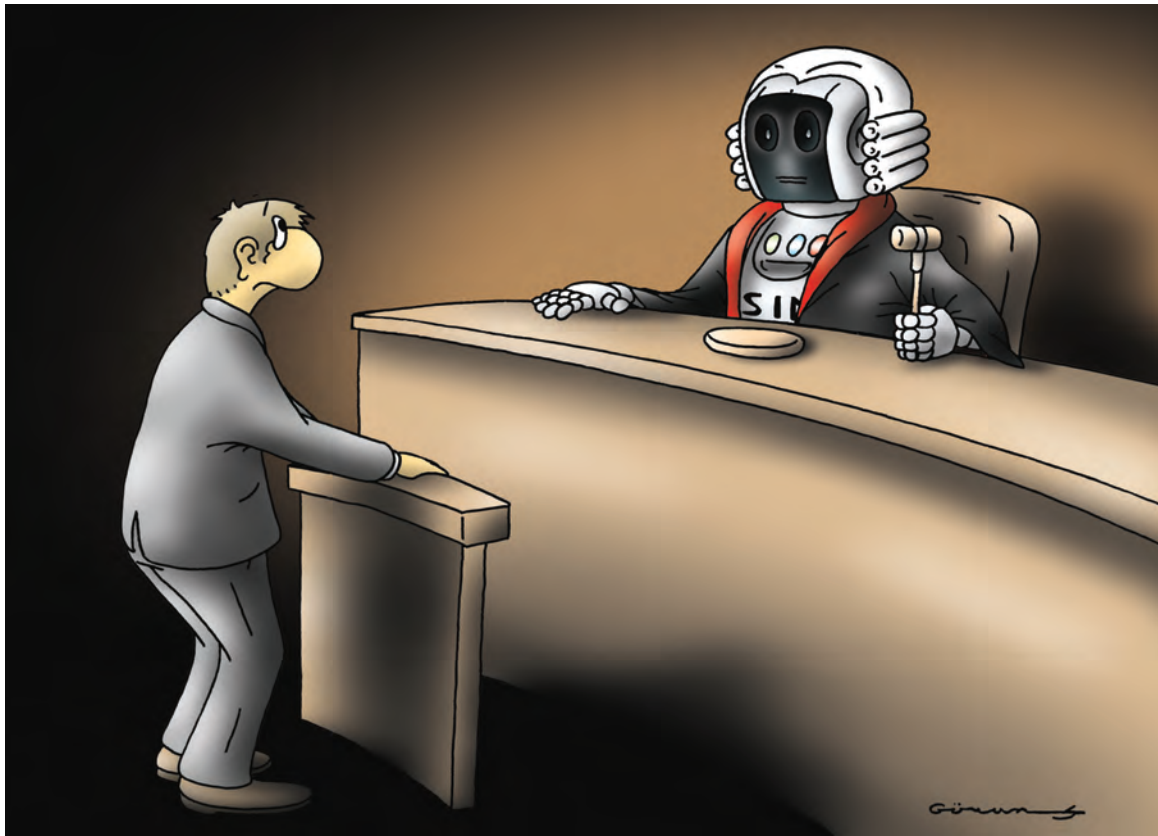
dobar kertridž
mir u kući

Refill M

Karadorjeva 51, www.refillm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

WH
WOBY HAUS
Dobrodošli majstori!

Корацичка 1, Крагујевац
034/356-722

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Платформа

Пише Драган Рајичић

Шта је све наш председник свих грађана морао да избаци из своје главе, колико изјава, обећања и заклетви, да би у њу могао данас да угура оно што је по питању решавања косовског проблема у њу угурао, то зна само његова душа. И та глава, наравно. Тек, кад је све то што је годинама и деценијама марљиво сакупао разгрнуо, тј. побацио напоље, у прву јаругу, у дотичној глави се удобно сместио наш план за Косово који се, ради веће озбиљности, може звати и Платформом.

Како она изгледа још нико не зна јер глава нашег председника није провидна. Са друге стране, завиривати човеку преко његовог чела, е не бисмо ли уочили контуре наше сутрашње Платформе, није пристojно и представљало би атак на његову приватност. Свако има право да у својој глави држи шта хоће, макар и тај добитни образац за решавање косовског проблема. Он сам, уосталом, обећао је ономад да ће све то из његове главе бити брзо пребачено на неки папир, брже није могло јер је ономад такође морао на вашар у Книћу, али сада ће све то лепо на 'артију да удене и онда ће то из његовог Председништва да изађе као национални пројекат иза кога има сви да стану као један. Вучић, Дачић и остали министри већ хватају ред у тој непрегледној колони.

Док се Платформа не искобеља из његове главе и пређе на неки папир у који бисмо и ми имали увид, наш председник свих грађана морао би да предузме појачане безбедносне мере. Конкретно, ваљало би да своју главу негде осигура од заборавља или да све оно што му се око Платформе указује копира и потом то архивира у још некој глави. На пример у Вучићевој, јер оно што њему једном каже он то одмах запамти.

Ове безбедносне мере су неопходне јер се нашем председнику већ небројено пута догађало да оно што му се у глави јави данас то сутра заборави или га преокрене наопачке. На пример, његова некадашња платформа о Шешељу, као највећем сину нашег народа и Србији од Карловца до Карлобага, није се претумбала наглавачке него и наногачке.

Натегнемо ли додатно ову ствар, могло би се поставити питање зашто та Платформа већ није у „јавном саобраћају“ кад се још у предизборној кампањи наш председник клео да његова странка, којој је тада формално припадала и та његова глава, има план за решавање проблема Косова.

Ако је у међувремену заборавио на ту причу, какве гаранције имамо да сад може да се сети шта му је онда, гледе Платформе, било у глави. Можда и може да се сети јер се, руку на срце, знаци деменције на њему уопште не примећују, али, то се већ да видети, они који заиста контролишу „косовску причу“ све чине да оно чега се он сети то што пре заборави.

Из главе нашег председника уместо Платформе исцурео је, међутим, апел свима онима који су се обогатили под сумњивим околностима док је у Србији све пропадало да сиротињи раји, зарад спаса својих душа, уделе неку црквицу, да се мало поводи док Динкић и Дачић не смисле нешто боље. Ту идеју могао би да промовише личним примером и сам наш председник свих грађана тако што би, напoкoн, у своје куће примио на коначиште по једно избегло лице са Косова. А после, кад својом Платформом у којој, како сам рече, стоји да Албанци само треба да се одрекну идеје о независности, реши проблем Косова, онда у ону станцугу у Београду може да прими и једну целу породицу. Можда и две ако Албанци буду баш тврдоглави!

АНКЕТА ШТА МИСЛИТЕ О ХАПШЕЊИМА „ВАЖНИХ ЉУДИ У СРБИЈИ ОТКАД СЕ ПРОМЕНИЛА ВЛАСТ“

М. Ивњаковић

Драгана Милојевић,
хигијеничарка:
- Једном на власти, увек на власти!

Миодраг Ђусић,
алатничар:
- Примена закона је у реду, мада све иде са задршком.

Драгица Стефановић,
економиста:
- Само да није бацање прашине у очи грађанима и свету. За сваку пљачку од милиона доживотна наруквица персoнама нон грата.

Ивана Јовановић,
струковни економиста:
- То је нормално у нормалним демократски уређеним државама.

Јасна Видановић,
професор музике:
- Апсолутна правда, треба све ловце у мутном иза браве.

Бранко Милићевић,
аутолакирер:
- Ма, нека хапсе криминалце и преваранте.

Зоран Петухов,
пензионер:
- Батали цице-миле, пушка, па уза зид, сиромашни не могу да преживе!

Жарко Пантић,
бравар:
- Биће још тога, само да истражни и правосудни органи не килаве, по обичају.

Ивана Милић,
конфекционар:
- Нека закон буде исти за све грађане.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

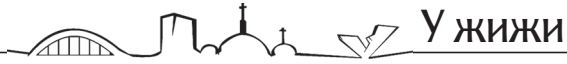
Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива | Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

prozori sa imenom i prezimenom

Da li ćete i ove zime grejati ulicu?

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

РЕАГОВАЊА НА ХАПШЕЊА У ДИРЕКЦИЈИ ЗА УРБАНИЗАМ

Непримерена медијска харанга

Привођење шест особа, од којих је пет запослено у Дирекцију за урбанизам, полицијско задржавање до 48 сати, а потом, после саслушања код истражног судије, одређивање притвора до месец дана за четворо њих, изазвало је бурне реакције у граду – од оних класично чаршијских до реаговања локалне власти. Полицијско саопштење да су 2. октобра, због сумње да је новац од пројекта затвореног базена завршио на рачунима приватних архитектонских бироа, уместо у Дирекцији за урбанизам, приведени и руководећи људи Дирекције, директорка и њен помоћник, за неке је било велико и непријатно изненађење, док су други, ваљда упућенији, тврдили да се тако нешто и могло очекивати, јер се знало да је полиција, наводно, месецима радила на том случају.

На конференцији за штампу у „Заједно за Шумадију“ осуђено ширење „аброва и дезинформација“ у вези случаја „базени“, покушаја да се осумњиченима пресуди пре суда и најављене смене јавних службеника који воде „специјални рат“ против градске власти

Део „чаршије“ која све зна, па и то да градоначелник Крагујевца и први човек полиције (више) нису у баш срдачним односима, реаговао је у стилу да је „реч о класичном подметању Верку“, односно политичкој дестабилизацији градске власти преко једног јавног предузећа, док други део, и пре истраге и евентуалног суђења, тренутно само осумњичене људе већ проглашава кривцима. На реакцију градске власти, тачније „Заједно за

Шумадију“, чекало се три дана, до петка, када је одржана страначка конференција, дан по одређивању притвора до месец дана за четворо осумњичених. Повод су биле октобарске свечаности, а тема „Култура, мир и толеранција“, али је свим новинарима,

када је у салу, уз Сашу Миленића и Златка Милића, ушао и Небојша Васиљевић, било јасно о чему ће се изнети ставови и разговорати.

Тако је Миленић, већ у уводном излагању, на тему културе и слободе грађана, рекао да ни Крагујевца нису заобишли „култура аброва, организовано ширење дезинформација и пуштање бува, а ако је то у вези са јавном службам – онда забришава“. Потом је уследила реченица да „Заједно за Шумадију“ неће доволити да „лажна политичка нестабилност изазове пад градске привреде“, помињући као један од примера ширења дезинформација и наводно одлажење градоначелника за амбасадора, и најавио „акцију реформског карактера градских управа“.

Да буде потпуно јасно шта Миленић тачно хоће да каже, односно

НЕБОЈША ВАСИЉЕВИЋ И САША МИЛЕНИЋ

о каквој „акцији“ је реч и зашто је она потребна, потрудио се Небојша Васиљевић, који је рекао да „Заједно за Шумадију“ мора да „пресеке специјални рат који се води на нивоу појединих јавних служби“ и да „ако се у целу причу укључују јавни службеници, запослени у градској управи, они морају бити смењени“.

Без помињања имена оних који тај „рат“ воде, а који, очигледно, има везе и са „афером базени“, Васиљевић је казао:

– Нису прихватљиве гласине, и то представника јавних служби, о криминалу и затвору, поготову када су у питању истражне радње. Ми у последњих осам година имамо константан развој Крагујевца и очигледно то некоме смета. Имамо велико поверење инвеститора, али константни напади пре судске пре-

суде морају престати, јер нема пресуде пре него што је суд донео. Непримерена је медијска харанга, да се људима суди пре суђења.

На питање новинара да ли ће бити суспендовани руководиоци Дирекције, Васиљевић је рекао да се о томе не размишља док суд не донесе коначну пресуду и да ће „реаговати само према доказаним тврдњама“, а одречно је одговорио и на питање може ли град да се доведе у везу са евентуалним манипулацијама у вези пројекта базена. Он је нагласио да је пројекат базени са позиције града био знатно јефтинији од других и да ће се по том пројекту градити и базени у Јагодини и Бару, али и да је „линија злоупотреба танка“ и да ће град „прати ситуацију“.

РЕШЕЊЕМ ИСТРАЖНОГ СУДИЈЕ

Четворо задржано у притвору

После 48 сати задржавања у полицији, а потом и саслушања пред истражним судијом Сузаном Грујовић, у четвртак, 4. октобра, притвор до месец дана одређен је за четворо осумњичених у вези случаја „базени“. Притворени су директорка Дирекције за урбанизам Мирјана Ђирић, помоћник директора, архитекта Звонко Михаић, власница пројектног бироа „Архикон“ Снежана Станковић и Иван Станковић, архитекта у Дирекцији. Са слободе ће се бранити Горан Петровић, начелник одељења у Дирекцији, и Мирјана Алексић, правница у том предузећу.

Звонко Марковић, адвокат Мирјане Ђирић, уверен је у потпуно невиност његове клијенткиње. Он је за „Крагујевачке“ рекао да није реч ни о каквој злоупотреби службеног положаја:

– Тендер је био регуларно расписан, заседала је комисија, изабрала најбољу понуду, нико се није жалио, па ни они који су учествовали на тендеру. Одредили су посао, за то им је плаћено, а Мирјана Ђирић је само, као директор, потписала уговоре. У томе не видим никакав проблем.

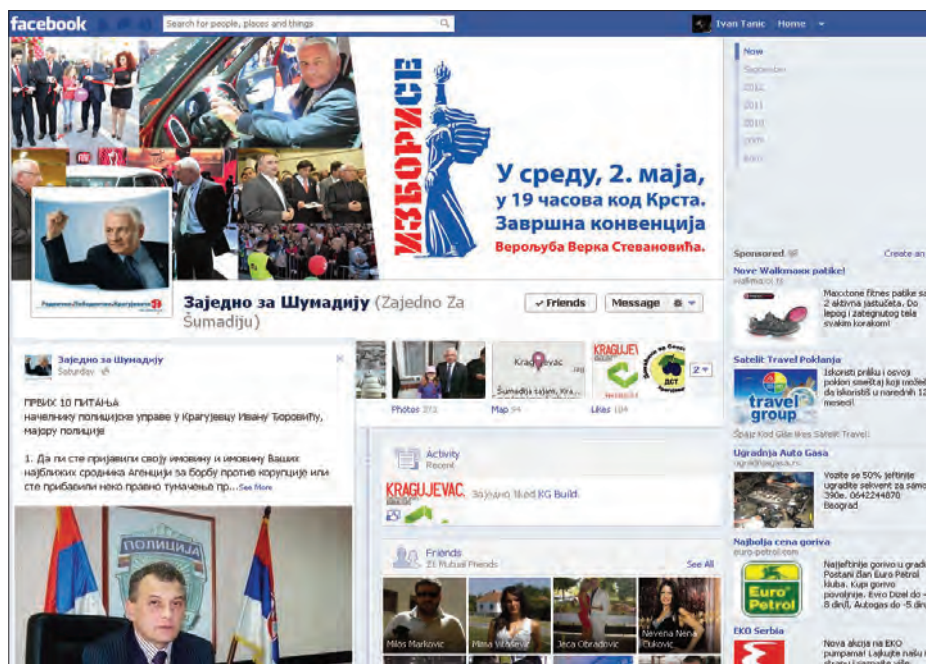
Марковић очекује да ће његова клијенткиња данас (четвртак) бити пуштена да се брани са слободе, јер се тада очекује повратак судија са семинара на Златибору, међу којима је и Сузана Грујовић, истражни судија, која води овај поступак.

ТЕКСТ НА ФЕЈСБУК ПРОФИЛУ „ЗАЈЕДНО“

Питања начелнику полицијске управе

Прошле суботе, на фејсбук профилу странке „Заједно за Шумадију“, са потписом Управног одбора странке, појавио се текст насловљен као „Првих десет питања начелнику полицијске управе у Крагујевцу Ивану Ђоровићу, мајору полиције“. Она, до словце гласе:

1. Да ли сте пријавили своју имовину и имовину Ваших најближих сродника Агенцији за борбу против корупције или сте прибавили неко правно тумачење према којем се ова обавеза свих функционера у Србији Вас и не дотиче?
2. Прича се по граду да Ви и Ваши најближи, иако нисте одавно овде, па немате ни наследство, ипак поседујете три стана и кућу у Крагујевцу, као и кућу на мору, приде. Има ли у тим говоркањима истине?
3. После пролећног фудбалског сусрета у Крагујевцу Раднички 1923 – Црвена Звезда, који је проглашен утакмицом високог ризика, градом и интернетом кружили су видео клипови који Вас приказују у дресу гостујућег клуба међу најватренијим навијачима домаћина. Знамо да Вас је отуд извукла жандармерија. На основу какве сте то стручне анализе извели овај скеч и шта сте тиме хтели да поручите?
4. Уз извињење на индискретности, једно интимно питање: да ли Ви имате проблем с алкохолном?
5. Да ли је истина да услуге приватног обезбеђења бројних ноћних локала у Крагујевцу дају Ваши најоданији службеници и да ли то случајно има икакве везе са

страхом Крагујевчана да се дрога дистрибуира каналима ноћног живота града?

6. У узорним срединама полиција се појављује у предузећима тек у тренутку када због привредног криминала треба извршити хапшења, заплена документације и затварање фирме. Полиција себе штити кад себи не дозвољава никакве службене посете приватним предузећима због провере

сумње или рутинске контроле. Да ли се досећате због чега Вама ово причамо?

7. Да ли сте Ви тај анонимни „поузвани извор из полиције“ на који се позивају медији који стварају атмосферу гласина, афера, катастрофичне слике Крагујевца и неспокојства грађана?
8. Да ли се Ви то спремате да преузмете власт у граду?

9. Ако Ви штитите Крагујевчане од криминала, ко их штити од Вас?
10. Када ћете да поднесете оставку?

У уторак, 9. октобра, Информативни центар „Заједно“ огласио се саопштењем, насловљеним као „Спектакли и афере одговори на давно покренути иницијативу 33Ш“, у коме се каже да је странка „Заједно за Шумадију“, релевантним адресама, институционалним каналима, већ предочила о проблемима који већ дуже постоје у функционисању полицијске управе у Крагујевцу“. У изјави за РТК и страначки сајт, Саша Миленић, потпредседник странке, наглашава да је „град реаговао на време, али да се тим поводом сада шире гласине и спектакуларне афере“.

„Афере и спектакли заправо представљају медијску кампању која функционише као одговор оних који јесу предмет оперативне обраде, али не у циркусу него у институцијама система, где се то ради на професионалан начин који подразумева и дискрецију. Наша индискреција, која се може приговорити отварањем ових политичких питања, јесте интерес потребе да се убрза ефикасност система, али и чин самодбране, јер у својој стрпљивости примамо снажне ударце док чекамо а систем ефикасно заврши свој посао“, рекао је Миленић.

Поводом десет постављених питања на фејсбуку странке „Заједно за Шумадију“, „Крагујевачке“ су се обратиле начелнику Полицијске управе у Крагујевцу Ивану Ђоровићу питањем да ли жели јавно да на њих одговори. Он је на то кратко рекао:

– Никада нисам коментарисао изјаве политичких странака, па нећу ни сада, али то је цена борбе против колуцације и немам шта више да објашњавам.

ТУЖАН КРАЈ ФАБРИКЕ У СТРАГАРИМА

Машине иду у високу пећ

Страгарска фабрика може се од суботе практично сматрати мртвом, без изгледа да поново проради. Људи непознати мештанима ове вароши секу каблове, демонтирају опрему и одвозе стругове и друге машине, а линије за производњу папира и изолационих плоча потпуно су онеспособљене

Најрње слугње бивших радника „Страгарита“ и житеља Страгара од пре скоро недељу дана постале су језива и тужна стварност. Фирма „ТИВ продукт“ из Београда,

БИВШИ РАДНИЦИ КРАЈ КАМИОНА НАТОВАРЕНОГ МАШИНАМА

ИСЕЧЕНА ОПРЕМА И „РАЗВАЉЕН“ ВАЉАК ЗА ПАПИР

СВЕТОМИР РАДИЧЕВИЋ МЕЂУ БИВШИМ РАДНИЦИМА КОЈИ БЛОКИРАЈУ ИЗЛАЗ ИЗ ФАБРИКЕ

чији је директор Вукадин Родић, син Радисава Родића, власника „Курира“ и још десетак фирми у земљи, почела је да демантира и продаје машине и опрему страгарске фабрике.

Последњим догађајима, када је потпуно демантирана и практично уништена фабричка трансформаторна станица, демонтиран ваљак за завршну обраду папира, расклопљени витални делови линије за производњу изолационих плоча и исечени скоро сви каблови стављена је тачка на вишедеценијско пословање ове фабрике.

Све је почело у петак, 5. октобра поподне, када су непознати лица ушла у фабрику и у два комбија београдске регистрације почела да утоварају делове, а посао су наставили у суботу и недељу. Бивши радници су уз помоћ полиције само делимично зауставили демонтажу опреме, која је настављена и наредних дана. Сада улаз у фабрику чувају бивши радници и пензионери „Страгарита“, који је у стечају, али витални делови фабрике су већ уништени, демонтирали или уништени.

Прошле среде, 3. октобра, Родићев „ТИВ продукт“ продао је фирми „Метал логистик“ из Панчева 21,1

тону, како пише на отпремници, отпадног гвожђа, а то су заправо машине из овог предузећа. Као овлашћено лице за продају потписан је бивши директор „Страгарита“ Момчило Минић, који у Страгарима говори као Родићев човек. На фабричкој капији стоји камион на који су натоварени једна глодалница и два струга, али су радници уз помоћ полиције успели да спрече да и он изађе из круга фабрике.

■ „Ово је катастрофа“

Према речима Светомира Радичевића, који је у фабрици радио 36 година, те машине које су натоварене на камион, иако старе, и сада су у радном стању и вреде много.

– Када сам видео шта се ради мало је фалило да се шлогирам. Сузе су ми пошле, јер смо од те фабрике живели и ми и наше породице и децу одшколовали, па уместо да сада она раде у њој, фабрика се уништава. Ово је катастрофа. На питање да ли има душу и чије продаје, Родић ми је одговорио да продаје оно што је његово. То није тачно, те машине купила је „Колубара“ кад смо били у њеном саставу. Она нам је те ма-

шине оставила на коришћење када је престала производња азбестних плоча. Он јесте купио неку опрему за припрему масе и то је платио око 350.000 шилинга, а сада тврди да смо му дужни близу четири милиона евра. Па где то има, пита се Радичевић.

Његов колега Зоран Таковац сумња да је један део опреме и машина, а пре свега електроника и командни пунктови, намењен познатом купцу, неком црногорском бизнисмену из Колашина, али и да ће машине које су већ исечене као старо гвожђе завршити у високим пећима никшићке железаре.

– На многим машинама и пунктovima радници који су радили на демонтажи ставили су ознаку „икс“. Шта значи тај знак на машини? Чуо сам да је нешто продато Фабрици хартије „Матроз“ из Сремске Митровице. Да је то тачно потврдило се пре неки дан када сам у фабрици затекао људе из „Матроза“. Неко је скалпелом исекао филц који вреди 100.000 евра и који повлачи папир кроз целу линију. Тражим да надлежни органи истраже за кога иде опрема под ознаком икс. Тај коме иде та опрема значио је и велике прохромске казане, али и мозак фабрике, командни центар, којим се управља свим машинама и опремом. Када су онеспособили трансформаторну станицу и исекли све каблове као да су нам срце ишчупали. Ово није пропаст само за фабрику и њене раднике, него за целе Страгаре, киван је Зоран Таковац.

Бивши радници „Страгарита“, који чувају фабрику, причају да су људи на демонтажи опреме палили изолацију на кабловима да би издвојили бакар и да су морали да зову ватрогасце да спрече пожар. Тврде да је магацин резервног ала-

та потпуно испражњен, да је све од него.

На барикадама се нашао и бивши радник фабрике Бранимир Вујовић, који је 1996. године отишао у пензију. Дошао је, каже, да брани фабрику од лопова и да је сачува за млађа поколења.

– Када сам ја радио погон сепарације је имао 92 мотора и ништа до данас није било продато или уништено. Сада је све пропало и то прода-

ЗОРАН ТАКОВАЦ И БРАНИМИР ВУЈОВИЋ ДОШЛИ ДА ЧУВАЈУ ФАБРИКУ

ју они који на то немају право, јер није њихово. Породице су живеле од ове фабрике, цела варошица, а сада када видим шта се ради срце ми се цепа. Ово је гре'ота, срамота, немам речи, једва изговара Вујовић.

■ Суд судује, Родић продаје

Бивши радници, који не могу да намире своја потраживања, али ни да оду у заслужени пензију, јер им послодавац, а то је био Радисав Родић, није уплаћивао допринос за пензијско и инвалидско осигурање, тврде да су све ово још 2004. године закували бивши директори „Призбеста“ и „Страгарита“ Велиша Матић и Момчило Минић, међусобним уговорима и признањем дугова.

Некадашњи директор фабрике Милован Ђорђевић тврди да „Стра-

ИМПЕРИЈА РАЈЕ РОДИЋА

Од Ронака до Печаша

Радисав Родић је оснивач, директор или суоснивач предузећа „Ронако“ из Опова, „АБЦ продукт“, „Старт инфо“ и „Алпет“ из Београда и директор огранка у Београду, овлашћени представник предузећа „Ронако системс“ из САД, НИП „Глас“, „Бравошпед“, „Бележ“ из Сопота, „АБЦ компани“ из Београда, „АБЦ градинг“ и „Курир нет“ такође из Београда, „Манами“ из Опова, „АБЦ продукт“ и „Панапрес“ такође из Опова, „Глас јавности“ из Београда и „Печат“.

Александар Родић је суоснивач и директор предузећа „Гнет“, „Глас“ из Београда и „Бележ“, а Вукадин Родић је директор „АБЦ компани“ и „Курир нет“ из Београда.

гарит“ нема имовину и да машине и опрема треба да се воде на фирму „Призбест“, над којом је такође отворен стечај, али је ликвидирана.

– „Страгарит“, који наводно Радисаву Родићу дугује неке паре, нема имовину. Питање је од кога је Родић могао да узме имовину, ако је предузеће нема. Родић нема ништа у Страгарима. Све је државно и друштвено. „Страгарит“ је основала Месна заједница Страгари, а не Родић. Да они немају ништа сведочи и то што Агенција за приватизацију, као стечајни управник, није прихватила имовину у Страгарима, а стечајни управник, који није преузео имовину фабрике, ту исту имовину даје Родићу у закуп. То нема везе са мозгом, објашњава Ђорђевић.

Бивши радници и повериоци фабрике тврде да је све почело када је са Радисавом Родићем, односно његовом фирмом „Ронако“, потписан уговор о пословно-техничкој сарадњи. Мењала су се имена Родићевих фирми преко „АБЦ компани“, до „ТИВ продукта“, али су ти уговори остајали на снази. Опрема и машине су новим уговорима мењале власника, али је увек то била нека од фирми Раје Родића. Радници тврде да је онога тренутка када је „Призбест“ отишао у стечај покретна имовина дата „Страгариту“, али само на чување.

Ни после више од пет година случај фабрике „Страгарит“ није добио судски епилог. Застој и даље изазива питање ко је власник имовине предузећа, држава, град Крагујевац, Месна заједница Страгари или „АБЦ компани“ који је фабрику

присвојио на основу старих дуговања. Одговор на ово питање треба да донесе Привредни апелациони суд у Београду, који већ други пут разматра овај проблем.

У Месној заједници, која се заједно са државом и градом жалила суду у Београду, очекују да ће доказати власништво и обновити „Страгарит“. Ваља подсетити да је стечај у „Страгариту“ отворен још 2007. године, а да се спор око имовине због стечаја „Призбеста“ води од 2004. године.

Према речима Милована Ђорђевића, комплетна имовина фабрике у Страгарима у власништву је Републике Србије, а корисник имовине је Месна заједница Страгари, која је право коришћења добила 1989. године одлуком Скупштине града Крагујевца. Он тврди да је таква одлука донета ради оснивања предузећа.

Ма каква одлука Привредног апелационог суда буде донета сада је, по свему судећи, већ касно. Маст је отишла у пропаст, а за фабрику у Страгарима остала је још само – воштаница. *Милутић ЂЕВИЋ*

ПРЕСЕЧЕНИ КАБЛОВИ КОЈИ ВОДЕ У КОМАНДНИ ЦЕНТАР

ПОВОДОМ ОПТУЖБИ НА РАЧУН ДИРЕКТОРКЕ ЗАВОДА У ПЧЕЛИЦАМА

Да то није нешто политички

Чланови мањинског синдиката Завода оптужили директорку Сузану Перовић да ненаменски троши новац установе, што је она демантовала, најављујући тужбе за клевету. Петицију подршке директорки потписало је више од 200 запослених, међу којима су чланови већинског синдиката, али и они који не припадају ни једној синдикалној организацији

Пише Гордана Божић

Да ли случајно или не, тек очи реизбора директора, који је на дневном реду 17. новембра, Завод за збрињавање одраслих у Малим Пчелицама опет се нашао на мети оних који сматрају да се новац у установи троши ненаменски, оптужујући директорку Сузану Перовић за тај преступ. За разлику од свих претходних пријава које су биле анонимне, ову последњу потписао је председник Самосталног синдиката Завода Милан Милентијевић у име 45 својих чланова и проследио Министарству за рад и социјалну политику и медијима.

„Указујемо да је по нашем мишљењу незаконито трошење средстава које је Министарство определило за реновирање четвртог павиљона. Утврђено је да су изведени радови у обиму од 70 одсто од планираних, али је извођачу плаћено 92 одсто уговорених средстава, након чега је преостао са радом”, наведено је у саопштењу.

Директорки је, осим тога, замерено да је прошле године за репрезентацију потрошила два милиона динара, да је затворила пошту у оквиру установе, као и то да је укинула топли оброк и затворила трпезарију где су се запослени хранили. Такође, предмет пријаве, биле су

и стимулације, за које овај синдикат тврди да су нетранспарентне, јер је појединим радницима увећавана зарада од 10 до 30 одсто, што је, наводно, огорчило већину запослених.

Због тога они траже од релевантних институција да испитају све ове наводе и предузму одређене мере.

Након што је пријава прослеђена јавности, остали радници у Заводу, њих око 200, који су чланови већинског синдиката запослених у здравству и социјалној заштити, потписали су петицију којом дају подршку директорки, а када су прошлог понедељка новинари дошли на заказану конференцију, прекинули су посао и окупали се испред управне зграде са намером да се и они изјасне о ономе што је написано у пријави.

Директорка демантује оптужбе

Директорка Перовић је медијима изјавила да ништа од наведеног није истина и подсетила да су за прошле две године све могуће инспекције проверавале пословање Установе, по основу неколико десетина анонимних пријава које су биле идентичне садржине овој последњој, али ништа незаконито није пронађено.

Она је и овом приликом објаснила да је Завод тужио извођача радова на четвртном павиљону, предузеће „Анигор”, које није завршило уговорени посао. - Проблем при реконструкцији

ДИРЕКТОРКА ДР СУЗАНА ПЕРОВИЋ ТВРДИ ДА ЈЕ „СВЕ ЧИСТО”

четвртог павиљона направио је извођач радова „Анигор” који је усред посла упао у блокаду и није могао да настави. Обратили смо се суду тражећи да судски вештачи процене стварно стање и утврде проценат изведених радова и уложених пара. Добили смо све потребне доказе вештака и донели одлуку да раскинемо уговор како бисмо написали тендер и ангаžовали другог извођача. Истовремено, поднели смо тужбу против „Анигора”, јер је истина да је павиљон претплаћен и за ту суму смо и тужили извођача, објаснила је Сузана Перовић.

Када је реч о стимулацијама, напоменула је да постоји процедура дељења, коју је она лично увела, јер је сматрала да су колективне стимулације бесмислене, при чему је претходно пословодство у периоду од 2004. до 2007. године за то потрошило близу 600.000 евра. Документација сведочи да је претходном руководиоцу исплаћено близу 5.000 евра, а Милентијевићу, председнику мањинског синдиката, чак 4.000 евра.

Увела сам процедуру која подразумева да сваки руководилац службе мора писмено да образложи зашто стимулише одређеног радника. Тај извештај долази пред колегијум, а они га прихватају или не. Прошле године 242 радника добило је стимулације, а укупна сума која је утрошена за све ово време је око 70.000 евра. Ја сам као директор од 2008. до данас примила две стимулације и то једну од 10 хиљада и једну од 4.500 динара, каже директорка Завода.

Она је, такође, рекла да средства утрошена за репрезентацију није потрошила она лично, већ да су искоришћена за прославу дана Завода, али и за излете, летовања и зимовања корисника, као и за про-

дневно. Када им је понуђено да се и даље хране за 1.600 динара месечно, они то нису прихватили.

- Све је овде транспарентно и спремна сам да у сваком тренутку одговорим на сва питања запослених. Али очигледно је да реч о личним интересима једне групе људи, објашњава наша саговорница додајући да су у последње две године по разним пријавама долазиле инспекције Министарства рада, интерна ревизија, инспектори МУП-а за сузбијање привредног криминала, чак и омбудсман. Она је овом приликом замолила све њих да поново дођу и још једном све провере како би престало узнемиравање корисника и запослених.

Не може да се прави јавашлук

Ситуација се, међутим, додатно закомпликовала бурном реакцијом већинског синдиката који има 230 радника у својим редовима.

- Да ништа од наведеног није истина можете се уверити на примеру онога што је наведено за четврти павиљон. Тамо пише да је разрушен, а можете се и сами уверити да изгледа као хотел највише категорије. Радници желе да дају подршку оном што директорка ради, јер никада се раније није дешавало да корисници иду на зимовања, летовања, да прослављају рођендане ван установе, да излазе у град, иду на излете, каже председник већинског синдиката Александар Вучковић.

И радници који нису чланови ни једног синдиката стали су на страну директорке. Радош Јовановић један је од њих. Он већ 18 година ради на одржавању и каже да групу која је довела до овакве ситуације чине људи који су навикли на привилегије, пошто су им оне измакле, спремни су да руше руководство.

- Од када је директорка дошла на чело Завода, све функционише изванредно. Ово је моја друга кућа и не дозвољавам да се овде прави јавашлук, категоричан је Јовановић.

Његова некадашња колегиница Снежана Лукић је пензионерка, али је самоиницијативно дошла да каже шта мисли о оптужбама на рачун директорке. Иначе, како тврди, четири године није долазила у Завод и пријатно је изненађена новим изгледом.

- Исти људи праве исти сценарио као и у претходном периоду када су хтели да доведу свог човека за директора, али ми који смо овде дошли знамо истину и зато и подржавамо директорку, рекла је Лукићка.

Директорка Перовић је на крају изјавила да овакво изношење чињеница, без иједног значајног доказа, представља клевету усмерену на рушење њеног угледа и најавила је да ће поднети тужбу. Треба подсетити да је Сузана Перовић члан Демократске странке, једно време је била у најужем градском руководству. Посматрачу са стране тренутна ујдурма може да заличи да нови владајући табор у држави хоће да „департизује” и „деполитизује” руководство у Заводу у Малим Пчелицама.

ОПТУЖБЕ ПРОСЛЕДИО МИНИСТАРСТВУ И МЕДИЈИМА: СИНДИКАЛАЦ МИЛАН МИЛЕНТИЈЕВИЋ

ВЕЋИНСКИ СИНДИКАТ ПОДРЖАВА ДИРЕКТОРКУ: АЛЕКСАНДАР ВУЧКОВИЋ

ПРЕКО ДВЕСТА ЗАПОСЛЕНИХ ЈЕ УЗ ДИРЕКТОРКУ ПЕРОВИЋ

ПАВИЉОН ЧЕТИРИ НИЈЕ ДО КРАЈА ЗАВРШЕН ЈЕР ЈЕ ИЗВОЂАЧ РАДОВА „ПАО У БЛОКАДУ”

У СПОРНОМ ПАВИЉОНУ СОБЕ СУ САВРШЕНО СРЕЂЕНЕ

НАЈАВА ПРОТЕСТА ЗАПОСЛЕНИХ У „ЕРОЗИЈИ“

Плате касне годину дана

Радници, којима се дугује 13 плата, ускоро ће започети протесте блокадом важних саобраћајница и институција уколико се апел не схвати озбиљно. Иако су државно предузеће, тврде да их управо држава спутава у ангажовању, фаворизујући фирме према територијалној припадности и оне у приватном власништву

Иако се дуго прича да је крагујевачко Водопроводно предузеће „Ерозија“, некада познато по добрим платама, спало на најниже гране од свог оснивања, тек са недавним оглашавањем Самосталног синдиката могла се сагледати права слика. У заостатку су читавих 13 плата. На жалост, таква вест у Србији одавно није новост, но, с обзиром да су државна, а не приватна фирма, заостатак у платама и готово потпуна неплатеност требало би да чуди.

Предузеће „Ерозија“ доо је у стопостотном државном власништву и према делатности за коју је формирано, а то је регулација водотокова и заштита од бујица и поплава, послодавац и готово једини могући наручилац посла је држава у свим својим облицима. Индикативно је, међутим, да су у крајње лошем положају водопроводна предузећа испод Саве и Дунава. Ово наглашавају у Самосталном синдикату крагујевачке „Еро-

СВЕ МАЊЕ РАДОВА НА УРЕЂЕЊУ ВОДОТОКОВА

ЗГРАДА „ЕРОЗИЈЕ“

зије”, мислећи на централни део и југ Србије, док је групација ових фирми окупљених око Београда и у Војводини упослена, иако је реч о истом послодавцу - држави.

Председник синдиката Звонко Радовић открива да је било стрпљења, па је постигнут и договор да запослени не подносе тужбе против предузећа како би се избегле блокаде, али, не може се још дуго тако. Кашњење плата од 13 месеци довело је породице у незавидан положај, а комунална дуговања и обавезе се гомилају.

Чекали смо, без дана штрајка протекло је 13 месеци. Скоро сам изабран за председника и разговарао сам са запосленима и руководством.

Чињеница је да нема сврхе ћутати о овом проблему. Свесни смо свега и не тражимо новца, већ посао.

■ Апел министарству

Обратили смо се надлежном министарству и сачекаћемо још мало, али ако не буде одговора кренућемо у протесте. Блокираћемо саобраћајнице или одређене институције, мада, како нас је у предузећу оста-

ло 29, не верујем да можемо много постићи, наводи Радовић.

И директор Милан Тодоровић је новозабран, тек нешто више од месец дана је на челу „Ерозије”, али, није новајлија у послу. И данас је, као и пре него што се прихватио ове улоге, уједно и финансијски директор предузећа. Са синдикатом је на истој „таласној дужини” и ништа није замерано доскорашњој директорки, која се повукла због породичних обавеза.

Дуго послујемо. Предузеће је основано 1957. године и било је успона и падова. Радили смо широм Србије, у Црној Гори, али никада преко Саве и Дунава. Одлучено је да се синдикат обрати надлежном министарству и руководство их у потпуности подржава. Сродна предузећа око Београда и у Војводини раде, држава их ангажује, а наше последње ангажовање било је крајем прошле године, уз нешто мало посла пре три - четири месеца, када је наручилац био град.

Неспорно је да осим државе радимо за локалне самоуправе, јер се бавимо и нискоградном - пола града смо ми поплочали, тргове, тротоаре, стазе. Али, да говоримо отворено, основна делатност „Ерозије” је изградња хидротехничких система. Посао водопровреде је уређење, чишћење и изградња водотокова прве и друге категорије, али и пошумљавање, заглављивање. Наручилац таквих послова је држава, објашњава Тодоровић.

Он додаје да предузеће све време уплаћује минималне доприносе запосленима. Такође, према договору

са радницима део новца је отишао на обавезе према добављачима и држави, опет да рачун „Ерозије” ни једног тренутка не би био у блокади. Предузеће је и поред свих тешкоћа, наглашава директор Тодоровић, активно и може учествовати на тендерима. „Позива”, ипак нема.

■ Чекајући Угљешницу

У последњих пет година предузеће је можда свега три дана било у блокади. Током прошле године измирили смо огроман део обавеза, око 10 милиона динара, али све „преко леђа” запослених којима се до данас за плате дугује око 15 милиона динара. Наилазимо на други проблем, јер се осипа број запослених и разумљиво је што људи одлазе. Пре годину дана је било 55 запослених, а данас 29, па постајемо дефицитарни за одређене стручне кадрове. Недостаје нам инжењер водопровреде, инжењер шумарства, правник. Ко ће доћи када се унапред зна да ће плату примити тек за неколико месеци. Осим тога, примања нису велика, просек је око 20.000 динара, а моја плата је 25.000 динара. Све покушавамо само да сачувамо предузеће, каже Тодоровић.

Додатни револт изазива изостајање одобрења Дирекције за воде да Јавно водопроводно предузеће „Србија воде” потпише уговор са градом о суфинансирању уређења корита реке Угљешнице. Реч је о правом послу за „Ерозију”, а ангажман је „тежак” 11 милиона динара, што би предузеће, каже директор Тодоровић, скоро извукло из дубиозе.

Нисмо незадовољни односом града, јер нам дају послове када год је то могуће, и у области водопровреде и нискоградње. Проблем је што се већ седам месеци интензивно разговара са Дирекцијом за воде и ЈВП „Србија воде” о уређењу Угљешнице. Град се сагласио, али то није довољно. У међувремену били су избори, променен је директор Дирекције за воде, изабран је нови министар пољопривреде, шумарства и водопровреде - Горан Кнежевић. Сачекаћемо до краја октобра, али сезона измиче и уколико не буде одговора, према предлогу Самосталног синдиката „Ерозије”, јасно је да ће запослени бити приморани на протесте који подразумевају радикалне мере. Рећи ћу отворено да има примера где држава ангажује приватна предузећа, чак и аутопревознике који после узимају подизвођаче. Чудно је, зар не, а ми смо државно предузеће од августа прошле године. Пре тога смо били друштвено предузеће, а сада је имовина државна и имамо заступника државног капитала, додаје Тодоровић.

Да ли је на тај начин ова фирма „срећом” избегла приватизацију?

Не, држава може да нас прода када год хоће. Заступник државног капитала је недавно долазио у предузеће и каже да не можемо ништа очекивати од државе. Ми смо на тржишту, одговара Тодоровић.

Да ли их, можда, држава својим односом управо спрема за приватизацију?

Зашто нам не кажу ако је тако, пита Тодоровић.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

ДИРЕКТОР МИЛАН ТОДОРОВИЋ И ПРЕДСЕДНИК СИНДИКАТА ЗВОНКО РАДОВИЋ

Државни секретар Александар Љубић упутио бивше раднике Фабрике аутомобила да решење проблема потраже у Министарству рада, запошљавања и социјалне политике

После два протестна окупљања испред просторија Групе „Застава возила” и зграде Скупштине града, делегација бивших радника некадашње „Заставине” Фабрике аутомобила прошле недеље примљена је у Министарству финансија и привреде. Са њима је разговарао државни секретар Александар Љубић, који је у тренутку када је око 900 радника проглашено технолошким вишком био председник Управног одбора Групе „Застава возила”. Разговор у коме су радници који су почетком прошле године остали без посла тражили да држава и град испуне обавезу, а то је да ће, ако се преквалификују или доквалификују, добити посао, протекао је, како учесници кажу, у веома мучној и на моменат наелектрисаној атмосфери.

БИВШИ РАДНИЦИ „ЗАСТАВЕ“ У МИНИСТАРСТВУ ПРИВРЕДЕ

Погрешна адреса или...

ХОЋЕ ЛИ ПОНОВО У ЈАВНИ ПРОТЕСТ

После Љубићевих аргумената да држава нема новца, да не долази у обзир да им се за годину или две продужи статус на евиденацији Националне службе за запошљавање и да

Министарство не може да им нађе нови посао, лопта је мало спуштена на земљу. Државни секретар им је, у одсуству министра Млађана Динкића, саопштио да за њихов случај ни-

је надлежно ово, него Министарство рада, запошљавања и социјалне политике. Љубић, који слови за доброг познаваоца прилика у „Застава” и Крагујевцу и који је учествовао у

приватизацији Фабрике аутомобила, на крају је бившим радницима „Застава аутомобила” једино могао да обећа да ће им помоћи да дођу до министра Јована Кркобабића или неког од државних секретара у том Министарству.

Према последњим информацијама састанак делегације радника са људима из овог Министарства још није договорен.

После повратка из Београда делегација радника разговарала је и са генералним директором Групе „Застава возила” Драганом Срејовићем, али детаљи са тог састанка нису обелодањени.

Иначе, око 900 радника Фабрике аутомобила, који су почетком прошле године проглашени технолошким вишком, тренутно на НСЗ добија месечну надокнаду од 19.000 динара, која ће им по истеку две године од преласка на биро бити укинута. За то време они су обавезни да похађају обуку и да се преквалификују. Од 902 радника, колико је у јануару 2011 проглашено вишком, њих 860 прихватило је социјални програм Владе Србије и тада им је обећано да ће после преквалификације имати приоритет у запошљавању у компанији „Фијат аутомобили Србија” или код „Фијатових” коопераната. Од тога, међутим, нема ништа. М. Ђ.

ЗАШТО КАСНИ ИЗГРАДЊА ЦЕНТРА ЗА МАТИЧНЕ ЂЕЛИЈЕ

Промена локације успорила планове

У Министарству просвете и науке тврде да до кашњења градње Центра, који је већ требало да почне са радом, није дошло због њихове неажурности него због промене локације, па је пројектовање објекта морало да се ради испочетка

Вест да су добитници Нобелове награде за медицину, Јапанац Шиња Јаманака и Британац Џон Б. Гурдон, највише светско признање у овој научној области добили за пионирски рад на матичним ћелијама подстакла је домаћу јавност да се упита докле је наша земља одмакла на пољу развоја регенеративне медицине, која све више замењује до сада познате начине лечење и пружа наду за излечење многих болести.

Ово питање уско је повезано са изградњом Центра за матичне ћелије који је, према првобитном уговору коју су представници Владе, града и Факултета медицинских наука потписали још у марту 2011. године, будући да је рок изградње био годину дана, увелико требало да ради.

Мада постоји оправдање за пробијање овог рока, јер је у међувремену дошло до измене пројекта и промене првобитне локације, објашњење због чега, упркос чињеници да постоје одобрена средства из кредита Европске инвестиционе банке и што је уговором на који је потпис ставио тадашњи потпредседник Божидар Ђелић, почетак радова планиран је за март ове, а завршетак за средину 2013. године, још није постављен ни камен темељац звучи готово апсурдно. Све, наиме, стоји због тога што документ није потписао министар просвете!

■ Стрљење на измаку

Недостатак овог потписа за последицу има да наша држава олако пропушта прилику да обезбеди запажено место на светској научној мапи, а научницима који желе да раде у својој земљи ускрађује могућност да својим достигнућима унапреде медицинску науку. Званичног објашњења шта је спречило првог човека министарства које брине о развоју науке да одобри пројекат, упркос томе што су обезбеђени и паре и локација и пројекти, до сада није било.

То не зна ни наш најпознатији генетичар, професор Миодраг Стојковић, чијом заслугом је пројекат о оснивању Центра у Крагујевцу добио зелено светло. Он је као, што су „Крагујевачке“ у више наврата писале, после одлуке да се врати из иностранства и допринесе научном развоју своје домовине, за наставак успешне каријере грађене у најпрестижнијим светским институтима одабрао Крагујевац, јер је, како тврди, ту пронашао луде спремне да по-

држе његове идеје. Име професора Стојковића и неоспорни научни ауторитет били су довољни да пристају да дођу и под његовим вођством раде на проучавању и примени матичних ћелија и наши млади научници који су у стекли име познато у светским научним круговима.

Сви они данас вест да је Нобелова награда отишла у руке научника који се баве истом облашћу

ИДЕЈНИ ПРОЈЕКАТ ЗГРАДЕ ЦЕНТРА НА САЈТУ МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ

читају са дозом горчине јер, осећају да су, да им је држава обезбедила оно што је обећала, и сами могли да постигну резултате који би их уврстили у светску научну елиту. Због тога им, каже професор Стојковић, слаби ентузијазам који их је вратио у домовину.

Стрљење је при крају, јер изгледа нема ничега од идеје да се у својој земљи бавимо науком на највишем нивоу. Није лако гледати како други раде нешто што знате да сте ви могли успешно да радите, али вам држава није обезбедила услове, иако је чврсто обећала. При томе нико не води рачуна што ћемо сутра морати дебело да плаћамо да користимо научна сазнања до којих смо сами могли да дођемо, па да их онда ми другима продајемо. Све ово се догађа због тога што они који седе на

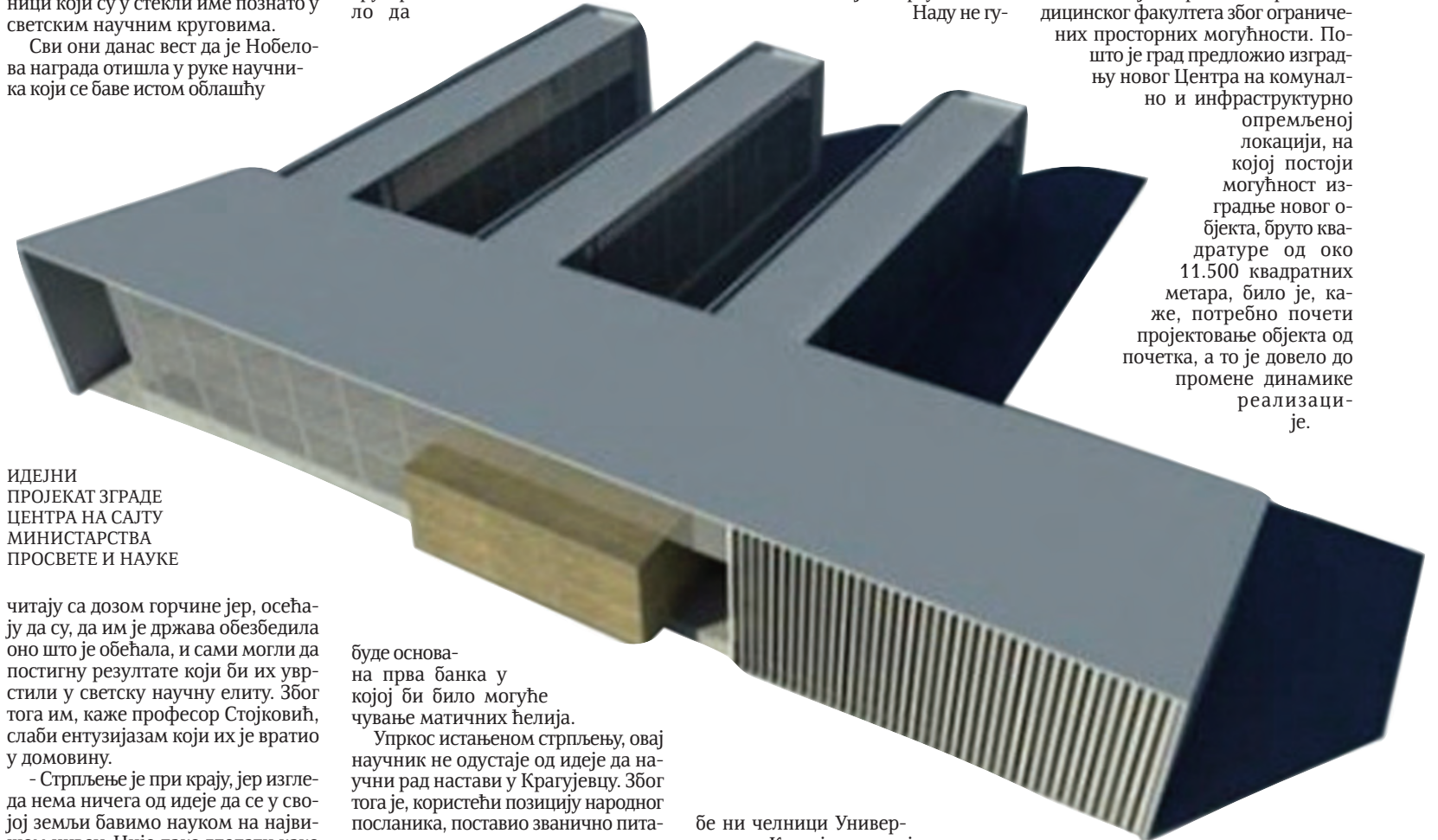
местима у којима се доносе одлуке не схватају да наука не може да чека. Не постоји разумевање за то да се на овом пољу сваког дана догађа нешто ново и да ако изгубите корак више нећете моћи да надокнадите заостатак. Нико, такође, не води рачуна ни што између пет и седам милиона евра одлази у стране банке матичних ћелија због тога што наша земља, упркос чињеници да реално постоји потреба за три до четири, нема ни једну, каже Стојковић, подсећајући да би у крагујевачком Центру требало да

служије, а млади људи шансу да се усавршавају и раде у својој земљи, пристао сам да уђем у политику. Како Демократска странка није добила већинско поверење грађана пропали су и планови које сам имао. Улазак у политику ми је, међутим, обезбедио могућност да, користећи се статусом посланика, захтевам одговоре које раније нисам могао да добијем, иако сам их више пута званично тражио, објашњава наш саговорник, не кријући незадовољство што је доведен у ситуацију да му је политички утицај најјачи аргумент.

Наду не гу-

за доношење одлуке о покретању инвестиције. Након тога Јединица за управљање пројектом ће приступити изради главног пројекта, а затим и изградњи самог објекта, тврди државни секретар.

Према његовом тумачењу, разлог кашњења није у изостанку потписа министра како су нам, поред професора Стојковића, тврдили и челни људи локалне самоуправе и Факултета медицинских наука, него због тога што је Град Крагујевац обавестио Министарство да није могуће реализовати пројекат Центра за матичне ћелије доградњом зграде Медицинског факултета због ограничених просторних могућности. Пошто је град предложио изградњу новог Центра на комунално и инфраструктурно опремљеној локацији, на којој постоји могућност изградње новог објекта, бруто квадратуре од око 11.500 квадратних метара, било је, каже, потребно почети пројектовање објекта од почетка, а то је довело до промене динамике реализације.

буде основа на прва банка у којој би било могуће чување матичних ћелија.

Упркос истањеном стрпљењу, овај научник не одустаје од идеје да научни рад настави у Крагујевцу. Због тога је, користећи позицију народног посланика, поставио званично питање министру просвете у коме тражи да му се образложи зашто, иако постоје сви услови, не почињу радови на изградњи објекта. Сада чека да, у законском року, добије одговор.

Никада нисам сматрао да треба мешати науку и политику, али сам, на жалост, увидео да се код нас све одиграва на политичком терену. Верујући да на тај начин могу допринети да наука добије третман који за-

бе ни челници Универзитета у Крагујевцу, у чијем окриљу би Центар требало да ради. Ректор Слободан Арсенијевић каже да неке помаке очекује већ око 20. октобра.

■ Ипак се ради

Да ова очекивања нису неутемељена потврђују и из Министарства просвете. Одговарајући на питања „Крагујевачких“, државни секретар професор Радивоје Митровић, наиме, каже да је реализација пројекта у току.

Јединица за управљање пројектом је завршила израду идејног решења новог објекта у складу са захтевима града Крагујевца и Медицинског факултета Универзитета у Крагујевцу. У овом тренутку, у току је анализа и усглашавање елабората о Центру за матичне ћелије, укључујући и неопходне допуне елабората, како би се створили услови

” Проф. др Миодраг Стојковић: Није лако гледати како други раде нешто што знате да сте ви могли успешно да радите, али вам држава није обезбедила услове, иако је чврсто обећала

OVLAŠĆENE AGENCIJE ZA NEKRETNINE ZA PRODAJU STANOVA U SMALLVILLU:

SAMO 999 €/m²
SA PDV-OM I GARAŽNIM MESTOM

SMALLVILLE
Kragujevac

Vaša nova adresa

PRODAJA I INFORMACIJE:
BULEVAR KRALJICE MARIJE 54
Kragujevac
TEL: +381346352-641
E MAIL: INFO@SMALLVILLE.RS
WEB: WWW.SMALLVILLE.RS

НОВИ ПРОПИСИ ПРИ ГРАДЊИ И РЕКОНСТРУКЦИЈИ ОБЈЕКТАТА

Пасош који штеди енергију

Држава је прописала колико куће или станова могу максимално енергије да троше, а они који то поштују добиће сертификат, чиме ће вредност њихове зграде или стана бити већа. Власници објеката који немају енергетски пасош неће моћи да га продају

У неким другим временима било је битно направити кућу или стан државни стан, а о томе колико се енергије троши за загревање стамбеног простора, или колико се она непотребно расипа, нико није бринуо. То је било нормално, јер је дуго времена цена енергије и енергената била социјална категорија. Сада се времена мењају, па о уштеди енергије мо-

ра много више да се води рачуна, јер цена енергије постаје све више економска.

О рационалном трошењу енергије поред грађана све више мора да брине и држава. Због тога је Влада Србије још 2008. године донела Уредбу о субвенционисању утопљивања кућа и станова, јер је процењено да се управо на том пољу непотребно троши највише енергије. Наиме, оцењено је да на највећем броју кућа, да би се смањило расипање енергије, треба да се уради адекватна изолација и да се стари дрвени прозори и врата замене новим. Иако донета, ова уредба није могла да се спроведе јер у Србији за то није постојала правна регулатива.

Сада је и то решено. Закон о енергетским пасошима је донет и сада се креће у израду подзаконских аката, који треба да омогуће његову пуну примену. Сви новоизграђени објекти мораће да имају енергетски пасош, који ће издавати лиценцирана предузећа која се баве пројектовањем или извођењем радова, а која имају запослене са сер-

тификатом Инжењерске коморе Србије. Они ће радити елаборате о енергетској ефикасности објеката, податке ће убацивати у специјално израђен софтвер и добијаће се категорија енергетског пасоша за сваки објекат.

У зависности од укупне потрошње енергије пасоши ће бити од А категорије, за објекте који троше најмање енергије, па до Г категорије, односно објекте који су остварили најмању уштеду. Кад је реч о објектима који тек треба да се граде, ин-

веститори ће морати да ураде елаборат о енергетској ефикасности, који ће бити саставни део пројектне документације за грађевинску дозволу.

Да би се на прави начин скенирало стање утрошка енергије код

„ПАЗА ЦЕНТАР“ ЈЕДАН ОД РЕТКИХ ОБЈЕКТАТА КОЈИ ИСПУЊАВАЈУ УСЛОВЕ

НАЈВЕЋИ ПРОБЛЕМ КОД НОВИХ ЗГРАДА ЈЕ ЛОША ТЕРМО ИЗОЛАЦИЈА ЗИДОВА

приватних кућа и станова у зградама Влада Србије ће у сарадњи са немачком агенцијом за енергетску ефикасност бесплатне енергетске пасоше поделити за 150 објеката.

■ Пут ка трајној уштеди

Према речима регионалног координатора Инжењерске коморе Србије у Крагујевцу и грађевинског инжењера Јелене Бојовић, у 30 градова Србије биће изабрано по пет референтних објеката, од индивидуалних до солитера у различитим годинама градње, и за њих ће бити урађени први енергетски пасоши.

Они треба да покажу каква је ситуација код постојећих објеката што се тиче елемената градње, каква је систем грејања, какве су инсталације и да покаже ком разреду припада објекат када је потрошња енергије у питању. Енергетски пасош треба и да предложи шта треба да се уради како би објекат био на тој лествици боље рангиран, односно прешао у вишу категорију. Из тренутног стања објекта ради се и анализа колико власник треба да инвестира у утопљивање куће или стана, у промену прозора или израду изолације. Анализа даје и одговор на питање за колико ко инвестира у то враћа уложено и колико коначно добија. Уз повољан субвенционисани кредит добијате варијанту да тиме што сте уштедели енергију плаћате рату кредита, а да после годину или две добијете трајну уштеду енергије, односно рачуна за струју или грејање, објашњава Јелена Бојовић.

У Инжењерској комори кажу да су енергетски пасоши поред власника кућа и станова веома важни и за државу, јер остаје више енергије за остале кориснике, као и за извоз, односно могућност да и држава заради.

Иначе, на подручју Централне Србије тренутно има двадесетак лиценцираних инжењера који имају сертификат за издавање енергетских пасоша. Обука и полагање испита завршено је у Београду, а са-

НАЈБОЉИ ИЗОЛАТОР КАМЕНА ВУНА - ЈЕЛЕНА БОЈОВИЋ

ВЕЛИКО ПРИЗНАЊЕ ПРЕДУЗЕЋУ „СУНЦЕ МАРИНКОВИЋ“

Шампиони друштвене одговорности

Када се једно предузеће средње величине са 87 запослених нађе у друштву таквих компанија као што су „Кока коле“, „Еуробанк ЕФГ“, „Тигар“ и „Холцим“, онда нема сумње да је у питању велики успех. Управо такво признање добила је крагујевачка фирма „Сунце Маринковић“, јер се 2. октобра, заједно са набројаним компанијама, нашла међу пет добитника СЦР сертификата да послује по највишим стандардима друштвене одговорности.

Ово признање додељено је први пут у Србији на конкурс НАЛЕД-а, Националне асоцијације за локални економски развој. Да би се стигло до тако велике награде требало је испунити најмање три четвртине од укупно 119 захтева који се траже код друштвено одговорног пословања, а „Сунце Маринковић“ је испунило 95 посто тражених критеријума. Како каже Александра Радиновић, маркетинг менаџер овог предузећа, која је у име фирме примила признање у Београду, до испуњења високих захтева не стиже се преко ноћи, већ је то резултат дугогодишњег рада и стратегије овог предузећа.

■ Детаљна провера

Након пријаве на конкурс током лета уследила је детаљна провера коју су обавиле две менторке

Крагујевачка фирма изабрана је међу пет у Србији које су добиле сертификат да послују по највишим стандардима друштвене одговорности, за шта је требало испунити скоро све веома строге светске критеријуме

НАЛЕД-а, боравећи два месеца у крагујевачком предузећу да би провериле шта се од траженог код њих примењује у раду.

Сви тражени критеријуми подељени су у пет различитих нивоа друштвено одговорног пословања, а то су транспарентан и етичан систем вођења и надзирања компаније, фер однос према добављачима, конкурентима и купцима, безбедни и мотивишући услови рада за запослене, подршка економском и друштвеном развоју локалне заједнице и смањење негативног утицаја на природу.

Провера коју су обавиле менторке била је веома успешна јер је показала да захтеве задовољавамо у високом проценту, а за нас је била и корисна јер смо за време њиховог боравка усвојили и применили десет нових захтева са листе, каже Александра Радиновић.

Предузеће „Сунце Маринковић“ основано је пре 83 године као породична радионица, а данас је фирма средње величине за производњу алуминијумске и ПВЦ столарије, која је у великом делу оријентисана на извоз, па је усвајање високих захтева квалитета које тражи западно тржиште пратило опредељење да се упоредо ради и на друштвено одговорном пословању по највишим међународним стандардима.

За то највећа заслуга припада власнику фирме Љубиши Маринковићу и његовим синовима Владимиру и Душану, који раде у менаџменту предузе-

ТИЈАНА МАРИНКОВИЋ И АЛЕКСАНДРА РАДИНОВИЋ НА ДОДЕЛИ СЕРТИФИКАТА

ћа. У Крагујевцу је већ годинама ова фирма препознатљива највише по једном сегменту свог рада, а то је помоћ локалној заједници. Редовно су помагали Дом „Младост“ за децу без родитељског старања, као и Основну школу „Вук Караџић“, која се налази близу локације где је фирма настала, док данас ради у модерној пословној згради у Индустријској зони код Царине.

■ Ангажовање инвалида

Као помоћ у образовању и усавршавању припадника маргинализованих група у друштву предузеће је недавно примило на праксу Мирослава Станојевића, бившег станара Дома Младост, а данас студента Више школе за туризам и екологију, и његов боравак у фирми је, како кажу, протекао на обострано задовољство.

И пре него што је у Србији закон обавезао предузећа да запосле једног инвалида на 50 радника, ова фирма је у радни однос примила три лица са инвалидитетом. Иако не постоји законска обавеза, фирма је међу ретким у граду која већ годинама прима студенте на стручну праксу током целе године, а они који покажу добре резултате добијају могућност да се овде запосле, као што је у последње време био случај са троје младих стручњака.

Овог лета на пракси код њих је, преко организације АИСЕК, био Џулјен Кауфман, студент менаџмента из Швајцарске, који је Крагујевца напустио презадовољан што му се указала могућност да овде усаврши своје знање.

У току године ми организујемо три специјална дана за запослене. Тако смо пролетос, пре „Фијата“, ор-

КРАГУЈЕВАЧКА ФИРМА У „ДРУШТВУ“ ВЕЛИКИХ КОМПАНИЈА ДОБИТНИКА ПРИЗНАЊА „НАЛЕДА“

да је у току други рок за обуку и добијање сертификата, који се организују у Новом Саду и Нишу. У фебруару и марту наредне године то ће бити организовано и у Крагујевцу.

У интересу купца

Први енергетски пасоши треба да укажу и на то где су проблеми да би се правилницима то питање регулисало на прави начин.

- Ја мислим да први пут радимо нешто на прави начин. Радећи те прве елборате струка треба да каже шта су мањкавости, шта треба да мењамо, шта је ефикасније, па ћемо доћи до правих решења. Тренутно у Крагујевцу имамо три инжењера машинске струке који имају сертификат за издавање енергетских пасоша, али мислим да ће се педесетак инжењера различитих струка пријавити за обуку у нашем граду и полагање испита, каже Јелена.

У Инжењерској комори тврде да инвеститори неће више моћи да спекулишу и калкулацију када је уштеда енергије у питању, како код изолације зграда, тако и уградње квалитетних прозора и врата. Раније се дешавало да инвеститори због уштеде уграде тању изолацију од потребне или прозоре лошијег квалитета, а све то да би више зарадили.

- Сада то неће бити могуће, јер је овај закон донет у интересу купца. Сада ће и инвеститору бити у интересу да гради квалитетно, јер ће од тога које је категорије енергетски пасош зависити и цена квадрата стамбеног или пословног простора. Цена стана не би требала драстично да порасте, јер инвестиције за изолацију нису велике. Мислим да инвеститори са ценом квадрата коју сада постижу имају доста простора да многе ствари ураде квалитетније него што их сада раде. Овим законом и подзаконским актима ће се коначно дефинисати шта је оно што никако неће моћи да се елиминише као квалитет, тврди наша саговорница, додајући да веома мали број објеката,

не само у Крагујевцу, овога тренутка може да задовољи услове за добијање енергетског пасоша највишег ранга, јер закон то од њих није ни тражио, па су у изградњу улазили под другим условима.

Ипак, ако су инвеститор и извођачи радова поштовали прописе који су у моменту градње били на снази објекат би могао да добије енергетски пасош, али не највише категорије. Међу њима су свакако „Плаза“, „Смолвил“...

- Велики проблем се јавља у градњи прозора, и то на спојевима. Ако се то не уради како треба онда се губи енергија. То, међутим, нису ствари на којима се не може интервенисати. Ако су на овим објектима уграђивани трослојни прозори могли би да добију пасош највишег А разреда, каже Јелена Бојовић, додајући да су изолације од пет сантиметара стиропора спорне, јер су сада на граници добијања сертификата о енергетској ефикасности. Али, и то је свакако много боља варијанта, него да нема никакве изолације, као што смо имали 70-тих и 80-тих година.

У Инжењерској комори Србије, када су изолациони материјали у питању, истичу да је овога тренутка најбоље кућу или зграду изоловати каменом вуном дебљине 15 сантиметара. Држава мора да изведе рачуницу колико треба уложити у изолацију индивидуалних кућа и зграда, колико је за то потребно новца и колике ће уштеде енергије то донети. Када изведе ту математику мора да нађе начин да повољним кредитима подстакне власнике кућа да уђу у инвестицију којом сви добијају, и власници и држава.

Како је овај посао тек на почетку, веће позитивне ефекте утопљивања кућа и зграда тек треба очекивати. Питање је и зашто се од доношења Уредбе о субвенционисаном утопљивању кућа од закона и израде подзаконских аката чекало четири године.

Милушин ЂЕВИЋ

ганизовали „Дан отворених врата“, када су сви запослени могли да доведу чланове својих породица у предузеће, где су провели време у упознавању рада и дружењу. Направили смо и фудбалско такмичење екипа из разних делова фирме, а победник је био тим инжењера. Све ове активности доприносе да се разбије баријера међу радницима и створи однос солидарности и поверења, објашњава Александра Радиновић.

Ових дана у фирми је организован и „Дан девојчица“, па је „Сунце Мариковић“ било једно од три крагујевачка предузећа која су примила у госте ученице осмих разреда основне школе, како би се упознале са радом фирме, што може да им помогне у избору будућег занимања.

Све су то делови мозаика који чини друштвено одговорно пословање по савременим захтевима који су усвојени у развијеним земљама. То укључује и хуман однос према запосленима, па овде не постоји проблем дискриминација трудница. Тако у фирми тренутно ради радница која је у седмом месецу трудноће, док се једна радница управо вратила са трудничког боловања.

Када је у питању испуњавање еколошких захтева, фирма их задовољава тиме што у својој производњи не загађује средину, али са друге стране својим купцима даје савете како да штеде енергију, кроз разне брошуре и предлоге преко свог сајта.

- Када се помене друштвено одговорно пословање многи преду-

зетници одмах мисле да то много кошта. Заправо, није тако и свака фирма у складу са својим могућностима може много да учини. То је ствар пословне политике и опредељења, каже Александра Радиновић.

Тијана Маринковић, менаџер за људске ресурсе у предузећу, каже да је оваква стратегија фирме наслеђена из њене традиције дуге 83 године.

- Ми смо деценијама део града и када сте тако дуго део једне зајед-

ПОСЛОВНА ЗГРАДА „СУНЦЕ МАРИНКОВИЋ“ У ИНДУСТРИЈСКОЈ ЗОНИ „СЕРВИС 1“

нице, онда је природна и потреба да јој на неки начин помогнете. Са једне стране, ми помажемо локалну заједницу, а са друге, на тај начин брендирамо своје предузеће, које је постало познато не само у Крагујевцу и Србији, већ и ван земље, закључује Тијана Маринковић.

Овакав рад и труд није остао незапажен. Пре овогодишњег признања НАЛЕД-а „Сунце Маринковић“ је 2010. године добило Националну награду за друштвено одговорно пословање, коју сваке друге године додељује Привредна комора Србије, а добитници су и ВИРТУС награду у овој области за 2011. годину.

Милош ПАНТИЋ

СВЕ ВИШЕ ОГЛАСА ЗА РАД У ИНОСТРАНСТВУ

Немачка тражи медицинаре

На сајту Националне службе за запошљавање (НСЗ), пре неколико дана, појавио се оглас у коме се тражи 30 лекара опште праксе за специјализацију из области анестезиологије, гинекологије и акушерства и неурологије. Почетна плата која се нуди младим докторима медицине је 3.800 евра. По условима конкурса, они морају имати шестомесечну праксу иза себе и положен државни испит. Знање рада на рачунару се подразумева, али и немачког језика, пошто ће они који буду имали среће да их послодавац изабере радити на клиници у околини Хамбурга.

Истим конкурсом оглашено је и место за специјалисту гинекологије и акушерства који ће бити руководилац одељења за акушерство, а траже се и још по пет гинеколога, специјалиста неурологије и неурохирургије. Лекарима специјалистима загарантована је почетна плата од 5.000 евра, док ће зарада руководиоца одељења за акушерство бити 6.300 евра.

Овакви огласи све чешће се могу наћи на сајту Националне службе за запошљавање. Посла у иностранству највише има за наше лекаре и медицинске техничаре, али су тражени и машински инжењери и грађевински радници.

Током прошле и претпрошле године у Немачкој је, преко НСЗ, посао нашло двадесетак лекара из Србије и један машински инжењер. Лани је у Либији запослено троје лекара и пет медицинских техничара, а још увек траје и конкурс за специјалисте неуропсихијатрије и кардиологије који ће радити у Немачкој.

- Да је интересовање за послове у иностранству велико сведочи податак да је на конкурс за запошљавање 15 медицинских техничара стигло чак 170 пријава. У питању су кандидати из целе Србије, пошто се овакви конкурси, који иду по протоколу о међудржавној сарадњи, расписују на нивоу централе. Међутим, извесно је и да међу Крагујевчанима има људи који су заинтересовани за рад у иностранству, пошто и суграђани долазе код нас да се распитују за услове конкурса, каже Љиљана Петровић, директорка овдашње филијале Националне службе за запошљавање.

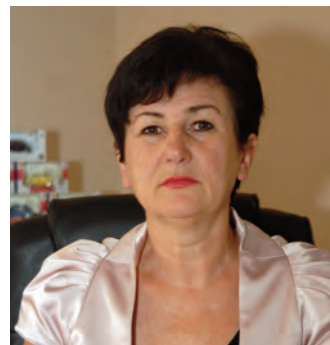
Ових дана одлучује се и ко ће се од 20 кандидата који су ушли у ужи избор за који месец наћи у месту Гулу у Уганди. Пријава је и на овај конкурс стигло знатно више, а тражили су се општи и ортопедски хирург, гинеколог, биомедицински инжењер и медицинске сестре.

- Највише посла у иностранству има за лекаре и медицинске техничаре. Најчешће је у питању Немачка, али је посла било и у Норвешкој и у афричким земљама. Међутим, иако су огласи за немачке болнице најзаступљенији, конкурс је најтеже проћи, јер је један од услова и знање немачког језика. То обично буде проблем, пошто није у питању само основно споразумевање, већ се најчешће тражи виши средњи ниво знања. Пракса у Немачкој је да су и називи болести на немачком језику, тако да је и она универзална стручна комуникација на латинском немогућа, објашњава наша саговорница.

ШАНСА ЗА МЛАДЕ ЛЕКАРЕ КОЈИ ДУГО ЧЕКАЈУ ПОСАО

Током прошле и претпрошле године, преко Националне службе за запошљавање, у Немачкој је посао нашло двадесетак лекара из Србије и један машински инжењер, у Либији је запослено троје лекара и пет медицинских техничара, а у овом моменту за рад у иностранству тражи се још око 40 медицинара

ПРОВЕРЕНЕ ФИРМЕ У ИНОСТРАНСТВУ - ЉИЉАНА ПЕТРОВИЋ, ДИРЕКТОРКА НСЗ

послодавац плаћа трошкове пута, тако да онај ко жели да конкурише за посао у старту може да прерачуна да ли ће се одлазак исплатити.

- Незапослени који се одлуче да се јаве на конкурс могу бити сигурни да се ради о провереним фирмама. Све фирме у иностранству чији се конкурси за рад налазе на нашем сајту се проверавају. Провера се ради у сарадњи са Министарством за рад пре него што се уопште објави кон-

курс. Наши држављани, који на овај начин долазе до посла, евидентирају се, тако да је и то одређени вид сигурности за њих. Никома никада не бих саветовала да у обзир узима огласе који се појављују у различитим медијима и на интернету пре него што изврше детаљну проверу. Спремни смо да и у таквим случајевима заинтересованима изађемо у сусрет и помогнемо им да дођу до што више информација. Много тога могу урадити и сами чак и ако не познају језик, довољно је да мало истраже на интернету користећи неки од програма за превођење. Огласи који се налазе на нашем сајту потпуно су сигурни, оно за шта једино не одговоримо јесу услови смештаја, који у појединим случајевима могу да буду и врло скромни, каже Љиљана Петровић, напомињући да онај ко се одлучи да крене у иностранство за послом треба и добро да размисли одговарају ли му климатски услови, поготову када је у питању рад на екстремним температурама, какве су у Русији или у афричким земљама.

М. ОБРЕНОВИЋ

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 – 15 сати

Благајна у центру:
7 – 18 сати – радним данима
7 – 13 сати – суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:

Књић 510 – 197

Рача 751 – 262

Баточина 842 – 311

Лапово 853 – 710

ЕД Електрошумадија
Крагујевац

Централа 307 – 200
Дежурна служба 335 – 195
Прикључци 307 – 368
Пријава стања и реклаamacије
307 – 233 и 307 – 234

Бесплатан телефонски број
за пријаву крађе струје 0800/360-330

ИСПЛАТА ПОМОЋИ ЗА РОДИТЕЉЕ

Пуно добре воље, али мало пара

Незапосленим породиљама ових дана на рачуне ће лећи новчана помоћ за јул, а родитељски додатак за прво дете, који се исплаћује у једнократном износу од 30.000 динара, младе маме морају да чекају и по годину дана

Пише Марија Обреновић

Статистички подаци кажу да сваке године у Србији нестане један град величине Апатина или Ивањице. Од пописа становништва 2002. године, па до лањског пребројавања, Србија се смањила за 262.000 становника. На питање шта учинити да се „црна статистика“ поправи сви ће рећи да држава мора да припомогне, а да се на истом задатку морају наћи и локалне самоуправе.

Држава је предвидела низ мера, локалне самоуправе, већ према томе колико новца могу да издвоје такође, али питање је да ли је то довољно. Из републичког буџета, као директан подстицај младим родитељима, финансирају се родитељски додаци за прво, друго, треће и четврто дете, као и надокнада боловања у пуном износу за запослене породиље и дечији додаци. Скупштина града се још пре седам-осам година одлучила да, у циљу побољшања наталитета у граду на Лепеници, сваком прворођенчету да одређену суму новца која у овом моменту износи 30.000 динара, али и да финансијски помогне родитеље близанаца, тројки и четворки. Од ове године сваког

месеца исплаћује се и по 20.000 динара незапосленим породиљама.

На први поглед реколо би се – довољно да се за дете прибави најосновније, али није све баш тако, пошто се на поједине видове помоћи чека и по годину дана.

Градска помоћ касни

Наша суграђанка Оливера се обрадовала када је крајем прошле године сазнала да ће као незапослена мајка добијати новчану помоћ од 20.000 динара. Са минималцем, који је њен супруг зарађивао радећи код приватника, и сами су једва преживљавали, па је будућа мајка стрепела шта ће бити када се беба роди. Крајем фебруара Оливера је на свет донела здраву девојчицу. Већ средином марта прибавила је сву потребну документацију и предала захтев за такозвани родитељски додатак незапосленим породиљама.

Прва исплата „легла“ је на рачун тек у мају. Мислила сам да је кашњење изазвано процедуром обраде документације и да ће после све бити у реду. Међутим, од тада до данас добила сам само три пута по 20.000. Више не знам ни који месец треба да буде исплаћен, а смучило ми се да зовем и запиткујем јер стално добијам исти одговор – да новац још није легао и се стрпим док га град не пребаци. За пет месеци Јуца ће напунити годину дана, а ја већ листам огласе и тражим посао. Распитивала сам се и преко пријатеља за неке послове, али чим послодавци чују да имам мало дете љубазно ме „откаче“, прича Оливера.

Право на родитељски додатак за незапослене породиље имају, према градској одлуци, све Крагујевчанке које у граду бораве дуже од три године. Одлука да се ова надокнада исплаћује свим мајкама деце млађе од годину дана донета је у новембру прошле године, а ступила је на снагу 1. јануара. Већ у том месецу захтев су предале 453 суграђанке, а сваког месеца служби деље заштите стиже по још шездесетак.

Одлуком је предвиђено да се свакој незапосленој мајци месечно исплаћује 20.000 динара. Из буџета града је од 1. јануара до 31. августа за ову намену издвојено 53.396.093 динара. У просеку имамо око 550 породиља које добијају ову надокнаду. На жалост, због нестабилних прилива у градски буџет у току је исплата тек за јули, али се надамо да ће се ситуација поправити, каже др Слађана Бошковић, члан Градског већа задужена за социјалну политику.

Проблем је, међутим, што оваква ситуација није само са исплатама намењеним незапосленим породиљама, већ и са другим припадностима које млади родитељи добијају из градског буџета. На родитељски додатак за прво дете, који се исплаћује у једнократном износу од 30.000 динара, младе маме морају да чекају и по годину дана.

Унука је рођена у мају прошле године, а новац од града ћерки је исплаћен тачно на њен први рођендан.

ЗА ОДГАЈАЊЕ ДЕЦЕ ПОТРЕБНО ДОСТА НОВЦА

Иако нико децу не рађа због пара, тај новац ипак родитељима много значи јер кад дете изађе из породилишта родитељима следује највећи трошак – куповина колика, кревета, опреме за бебу, а све је скупо, пошто трговци на деци највише зарађују, прича једна крагујевачка бака.

Право на родитељски додатак такође је регулисано градском одлуком. Сваког месеца Одељењу за друштвену бригу о деци стигне око 70 захтева за исплату ове надокнаде. Поред тога, право на новчану помоћ од града имају родитељи близанаца, тројки и четворки, а у питању је 30.000 динара по детету.

Закључно са 31. августом ове године исплаћено је 18.600.000 динара родитељима прворођенчади, међутим, у питању су углавном захтеви из прошле године. У овом мо-

РОДИТЕЉСКИ ДОДАТАК (републички)

За прво дете – једнократно	32.630 динара
За друго дете 127.598 динара	5.316 динара (рата)
За треће дете 229.665 динара	9.569 динара (рата)
За четврто дете 306.217 динара	12.759 динара (рата)

ДЕЧИЈИ ДОДАТАК

За прво, друго, треће и четврто дете	
Редован износ	2.280 динара
Увећан износ	2.964 динара

ПРАВА КОЈА СЕ ФИНАНСИРАЈУ ИЗ ГРАДСКОГ БУЏЕТА

Родитељски додатак незапосленим породиљама	20.000 динара
Родитељски додатак за прво дете	30.000 динара
Новчана помоћ породици у којој се роде близаци	60.000 динара
Новчана помоћ породици у којој се роде тројке	90.000 динара
Новчана помоћ породици у којој се роде четворке	120.000 динара

менту, по речима Љиљане Лучић, начелнице Одељења за друштвену бригу о деци, на ред је стигла тек исплата захтева који су поднети у августу и септембру прошле године.

Раније нисмо имали оволика кашњења када су исплате из градског буџета биле у питању, али на жалост, због кризе смо прошле и ове године дошли у ову ситуацију. Све исплате које долазе из буџета Републике су редовне, каже Љиљана Лучић.

Породиљско боловање редовно

Судећи по овој тврдњи, требало би да запослене мајке мирно уживају, пошто им плата леже када и свим о-

сталим колегама, али по причи тридесетдогодишње Иване ситуација није таква.

Радим у приватној фирми већ пет година. Плате су увек биле редовне и данас су, али на исплату породилског сваког месеца чекам још двадесетак дана након што колеге приме плату. У фирми ми кажу да новац који пребације држава касни и да морам да чекам. Међутим, имам пријатељицу која се породила два месеца пре мене и такође ради у приватној фирми, а плату добија редовно. Стварно не знам шта да мислим, жали се Иване.

Надокнада зараде за време породилског одсуства и одсуства ради неге детета исплаћује се из државне касе. Породиље које су родиле прво или друго дете на боловању по закону могу да остану годину дана, док је мајкама тројки законом пре три године загарантовано одсуство од две године.

У Крагујевцу је у овом моменту на породилском одсуству 830 жена, а новац за надокнаду породилског одсуства који се исплаћује из републичког буџета стиже редовно. Међутим, поједини, најчешће приватни, послодавци касне са предајом документације па зато неким

ВЕЋИ ПДВ НА ДЕЧЈУ ХРАНУ И ОПРЕМУ

Повраћај само за неке

Повећањем пореске стопе са 18 на 20 одсто родитеље су дочекале нове, више цене хране и опреме за бебе

Пред изборе није било политичара који се није заклињао да ће ПДВ на беби опрему и храну за децу бити укинут. Међутим, 1. октобра, пореске стопе су са 18 повећане на 20 одсто, а родитеље су дочекале нове, више цене. Додуше, измена закона предвиђена је могућност повраћаја плаћеног пореза од 1. јануара наредне године, али је процедура таква да већина родитеља сматра како је првобитна замисао да се наметне смање потпуно обесмишљена.

Најме, родитељи ће имати право да у првој години дететовог живота добију натраг износ не већи од 40.000 динара, а у другој 30.000 динара. При том, осим прикупљених фискалних рачуна, родитеље деце млађе од две године мораће на увид Пореској управи да донесу потврду да им месечни приходи не прелазе 80.000 динара, односно 960.000 динара годишње, затим потврду о броју чланова породице и доказ да не поседују имовину вреднију од 200.000 евра.

На повраћај пореза моћи ће да рачунају само за купљено млеко за одојчад, кашике, пелене, креветач, столицу за храњење, колика и аутоседишта. Друге потрошштине, попут гардеробе, ципелица, цуцли, флашица, козметике и сличних ствари, које такође представљају не малу ставку у родитељском буџету, законодавцу нису изгледале биле ни на крај памети, па ће маме и тате морати да се помире са вишим ценама.

ДЕЧИЈА НЕДЕЉА У КРАГУЈЕВЦУ

Од својих права до забаве *св*рава

После свега, може се мирне душе рећи да је протекла недеља у граду заиста била дечија. А како и не би, када се од 1. до 7. октобра одржавала, баш под тим називом, „Дечија недеља у Крагујевцу“ у оквиру које је на различитим местима у граду („Код крста“, на платоу испред и у самој Скупштини града, Позоришту за децу, Епархијском дому на Аеродрому, Великом парку...) одржан читав низ културних и забавних манифестација намењених најмлађим Крагујевчанима. Организоване су трибине и радионице на те-

му дечијих права и насиља у породици.

Овогодишња „Дечија недеља“ започела је прошлог понедељка колажним програмом у пешачкој зони у центру града у којем су учествовали „Амадеус“, СКЦ, Предшколска установа „Нада Наумовић“, дечији дневни боравци, познати крагујевачки спортисти, попут капитена Фудбалског клуба „Раднички“ Жељка Милошевића.

Наставила се сутрадан трибином о утицају породичног насиља на децу, одржаној у Епархијском дому

у насељу Аеродром. Једна од централних манифестација ове акције одржана је у среду у Позоришту за децу. Реч је о „Сусретима пријатељства“ који су окупили малишане из крагујевачких обданишта „Наша радост“, „Чуперак“, „Црвенкапа“ и вртића из Раче. На општу радост најмлађих Крагујевчана, али и њихових родитеља и дека и бака, уз познате звуке Миње Суботе, Бранка Коцкице и Манде певало се и плесало „Деца су украс света“, „Велику и малу децу“, „Ми смо спортисти“ и „Баку и жваку“.

ДЕЦА ИЗ ОБДАНИШТА „НАША РАДОСТ“ ИЗВОДЕ „ДЕЦА СУ УКРАС СВЕТА“

„МИ СМО СПОРТИСТИ“ - УЧЕСНИЦИ И ПОСМАТРАЧИ, МАЛИШАНИ ИЗ „ЦРВЕНКАПЕ“

БИРОКРАТИЈА КОЧИ КУЋНУ НЕГУ

Ни половина одузетог тела није довољна

Пише Никола Стефановић

Око 55.000 људи у Србији прима накнаду за помоћ и негу, а право на њу имају непокретни, слепи, дементни и они који без туђе помоћи не могу да се хране, облаче или крећу по кући, као и они који су на дијализи. Иако је доживео два срчана удара, са левом руком стопостотно одузетом, тешком повредом ребара и ломљеним куком, због чега и леву ногу је два употребљава, Драгутин Милић не испуњава наведене услове. Бар је тако проценила „комисија“ састављена од једног човека – лекара вештака чија реч у овој врсти процене има готово снагу божје.

У октобру 2002. године доживео сам несрећу у повратку с посла кући, када ме је возило ударило и дан-данас непознато лице, на Десанкином венцу. Од силне удара одбачен сам преко јарка крај пута. Шест ребара ми се набило у плућа, лева нога ми је поломљена на неколико места, и потколеница и натколеница, а рука ми је истргнута из рамена и у болници је закључено да ју је немогуће икад више вратити, описује Милић кобно вече које му је у потпуности изменило живот.

Иако се све збило у прописаном временском року од два сата, повреде које је задобио нису му признате као повреде на послу, а полиција је у истрази успела да утврди боју и тип возила, али не и да идентификује возача. Опоравак је био мучан и тегобан. Након првих двадесетак дана проведених у болници и привикавања на шеталицу, јавили су се болови у левој ноzi. Утврђено је да су шрафови који су држали кости пустили, те је уследила операција на ортопедској клиници у Београду и месец и по дана новог лежања у болници.

■ Телесно оштећење – 160 посто!

Напоредо са лечењем предао сам папире и за инвалидску пензи-

Након што је настрадао у саобраћајној несрећи, као срчани болесник и тежак инвалид, Драгутин Милић остао без туђе неге, мада је потпуно немоћан да се самостално креће, облачи и одржава хигијену. У фонду ПИО кажу да о томе одлучују само лекари вештаци којих је у Крагујевцу троје и у чији рад се нико не меша

ДРАГУТИН МИЛИЋ СА ХРПОМ ПАПИРА КОЈА МУ НИЈЕ „ПОМОГЛА“

ју и за добијање кућне неге. Недавно сам пронашао решење по коме ми је установљено да за различите повреде и различите делове тела да имам укупно 160 одсто телесног оштећења. Пошто то није могуће, рачуна се као 100 одсто, осмехује се Милић ознојеног чеља.

Не жали се и не кука, али баш те капљице зноја казују да је последњих десет година провео у само њему знаним боловима.

Имам луду „срећу“ да сам уз све своје невоље још и алергичан на 99 одсто лекова, па су доктори једва нашли лек који ми одговара. Пошто није покривен осигурањем, морао сам да га купујем, а у првим месецима током опоравка за њега ми је требало сто марака дневно. Само захваљујући пријатељима некако сам опстао.

Од лекова је у међувремену одустао, с обзиром да би за ублажавање болова морао да их пије на свака два сата.

Два срчана удара доживео је на ногама, а после другог речено му је да је неопходан одређени лекарски захват на срцу. Међутим, то сада није могуће извести с обзиром на тежину повреда које има на левој страни тела. Пензија му је у међувремену, 2005. године, одобрена, но на накнаду за кућну негу чекао је ни мање ни више него – осам година. Да апсурд буде још већи, она му је припала због помених срчаних тегоба, не и због тешких телесних оштећења.

Уложио сам жалби и жалби, не зна им се броја, и све до 2009. године стизало ми је увек исто образложење – непотпуна документација. Ја је употпуним, оно опет буде да је непотпуна, па све поново у круг. Да све буде горе, у том периоду сам положио и кук. Напоследку, на комисији у Београду одобрена ми је и та накнада и добијао сам је 16 месеци, све до новембра

2011. Тада је уследио контролни преглед и посета вештака.

Иако је поседовао лекарску документацију да му је стање погоршано, те да му је, уз све претходне дијагнозе, установљен и тромб на левој срчаној комори, срећом статичан, да му је лева нога „краћа“ за још два центиметра, с ранија три – укупно пет, да је у међувремену на десној руци задобио и „тениски лакат“, а да су мишићи леве, обамрле руке атрофирани – вештак је одлучио да нема основа за добијање кућне неге.

Није ми стало до тих 13-14 хиљада динара, јер ће њима у сваком случају бити плаћена особа која би ми пружила помоћ. Не пада ми тешко ни то што супруга не ради и обоје живимо од моје пензије, са 24.000 динара месечно. Тешко ми је што сам некада могао да радим и волу реп да ишчупам, а сада зависим од туђе руке и наде да ће неки државни чиновник да се смилује на моју несрећу и неспособност за које нисам крив.

■ Комисија од једног члана

Небојша Крстић, директор филијале ПИО фонда у Крагујевцу, објашњава да овај фонд не одлучује по том питању, већ да је, како је и законски прописано, последњу реч имају лекари вештаци и лекарске комисије, те да је на ПИО фонду да испоштује правну и економску процедуру.

Битно је да људи схвате, а ту се најчешће прави грешка, да су додељивање инвалидске пензије или накнаде за помоћ и негу другог лица здравствене категорије, а не социјалне. Дакле, када неко поднесе захтев за излазак пред инвалидску комисију, тај захтев прво саставља лекар који лечи подносиоца захтева. Затим се он овде обрађује и подносилац захтева са документацијом и евентуално неким новим, додатним налазом долази на разговор са лекаром вештаком, који о захтеву одлучује на основу документације, али и непосредног контакта, наводи Крстић.

Не тако давно у ове сврхе су у Крагујевац долазили лекари из Београда, па је цео поступак некада трајао и годину дана. Но, након одлуке да се изврши одређена „децентрализација“, данас у Крагујевцу има троје лекара који обављају вештачење, а задужени су и за околне градове, попут Краљева или Крушевца. Сваки од њих задужен за одређену медицинску област, примера ради, неуропсихијатрију, ортопедију или интерну медицину, као и да комисију која врши преглед по правилу чини само један лекар, мада у Правилнику који је донео УО Републичког фонда ПИО стоји да комисију чине три лекара вештака. Отуда није тешко закључити да постоји вероватноћа да ће лице које је поднело захтев за добијање кућне неге бити прегледано од стране лекара из неадекватне медицинске области. Стога је разумљиво да следе и жалбе, оправдане или не, па напоследку највишу цену плаћају они којима је та нега одиста потребна, ако се узме у обзир време потребно за обраду свих захтева и жалби.

Лекар вештак предлаже, дакле то није коначна одлука, да ли се неко право може признати подносиоцу захтева или не. Одмах након тога предмет се шаље у Београд на

БЕЗ ПОМОЋИ СУПРУГЕ НЕ МОЖЕ НИ ДА УСТАНЕ

тзв. ревизију, где се комисија саглашава или не са налазом вештака. Уколико постоји било каква сумња, они могу позвати подносиоца на функционални преглед и тек тада донети одлуку. Понављам, то није социјална категорија, тако да не зависи од висине примања, већ од здравственог стања. Такође, не значи да ако је некоме додељена инвалидска пензија, да ће аутоматски испунити услове и за туђу негу, истиче Крстић.

Он каже да филијала само у посебним случајевима, кад је реч о веома тешком здравственом стању лица, може затражити ургентно решавање случаја. Но, неретко се дешава да због дужине обраде захтева или жалби лице и не доживи исплату накнаде. Уосталом, довољно говори чињеница да се само на одговор из Београда на жалбу у просеку чека око три месеца. Најзад, као последња солуција, ако све жалбе буду одбијене, постоји могућност покретања тужбе пред судом, но јасно је да се тек тада цео процес отеже у недоглед. Ако се наведеном дода и све празнији државни буџет, несрећнима и болеснима остаје само да се моле свевишњем да им се стање не погорша.

БЕБАМА СЕ СВИ РАДУЈУ

породиљама касне исплате. Раније се догађало и да новац из Републике касни, међутим, и тада су послодавци, барем када су у питању државне фирме, из својих средстава исплаћивали боловања, а онда чекали да им држава рефундира новац. Сада ни за тим нема потребе пошто новац заиста стиже редовно, каже Љиљана Лучић.

Из републичког буџета исплаћују се и родитељски додатак за прво, друго, треће и четврто дете. За прво дете породиље једнократно добијају 32.630 динара, док се за друго, треће и четврто дете новац исплаћује у 24 рате. По речима наше саговорнице, ове исплате су редовне и обично на рачун лежу који дан након 20. у месецу.

На редовну исплату могу да рачунају и родитељи који због ниских примања имају право на дечији додатак. У Крагујевцу овај додатак месечно у просеку добија 7.453 деце, односно 4.150 породица, што за град који броји 140.000 становника није много. Међутим, један од разлога је свакако низак цензус, односно чињеница да приходи по члану домаћинства месечно не смеју да прелазе 7.263 динара. То практично значи да, како би остварила право на дечији, додатак трочлана породица мора да живи са новцем мањим од једног минималца.

У ЗДРАВОМ ТЕЛУ ЗДРАВ ДУХ - ЧЛАНОВИ СК „ФОКА“ У ВЕЛИКОМ ПАРКУ НА ЗАТВАРАЊУ „ДЕЧИЈЕ НЕДЕЉЕ“

Малишани су имали и сценску подршку својих васпитача укључених у рад драмске дружине ПУ „Нада Наумовић“ која функционише под именом „Свитац“ (Црвенкапа, Вук и Прасе), а читава манифестација одржана је под окриљем КОЦ (Културно образовног центра) „Ризница“ који у оквиру „Наде Наумовић“ већ 11 година увесељава малишане. Тим „Ризнице“ чине по један васпитач из сваког крагујевачког вртића и на нивоу Предшколске установе једном месечно одржавају интерактивне радионице и активности за децу и родитеље у разним просторима.

У њиховој организацији по завршеној приредби у Позоришту за децу организована је и акција „Дечији шкраб“ у којој су крагујевачки малишани дали својој ликовној машти на вољу, исцртавајући и оплемењујући плато испред Скупштине града.

У самој Скупштини, сутрадан, као и наредног дана, одржане су манифестације „Таленти мењају свет“ и радионица на тему дечијих права „Дан отворених врата“.

У суботу, шестог дана „Дечије недеље“, поново у пешачкој зони „код Крста“ изведен је колажни програм посвећен плесу, музици и ликовном стваралаштву, а акција је завршена у недељу у Великом парку, на изванредан начин како је и отпочела – колективном спортском манифестацијом „У здравом телу здрав дух“. У њој су малишани различитих узраста Спортског клуба „Фока“ показали своје атлетско искуство, одржавши са својим тренерима јавни час рекреативне наставе.

Тиме је стављена тачка на овогодишњу „Дечију недељу у Крагујевцу“, а до наредне не заборавите – деца јесу украс света.

З. МИШИЋ

ЗДРАВСТВЕНА, А НЕ СОЦИЈАЛНА КАТЕГОРИЈА: НЕБОЈША КРСТИЋ

УХАПШЕНА ТРИ ЧЛАНА ПОРОДИЦЕ ЗБОГ ЗЕЛЕНАШЕЊА И ИЗНУДЕ

Силом и претњама наплаћивали дугове

Некадашњи угоститељ Зоран Р., његова супруга и ћерка, као и једна сарадница, ухапшени су због сумње да су давали илегалне зајмове под високим каматама, такозване зеленашке кредите, а потом изнудама, притисцима, фалсификатима и прањем пара дошли до скоро пола милиона евра, зашта их терети овдашње Више тужилаштво

Еупружници Зоран Р. (57) и Љиљана Р. (55), њихова кћерка Тијана Р. (34) и сарадница Сузана Ђ. (24), сви из Крагујева, од 5. октобра су притворени у Окружном затвору, док се за њиховом другом кћерком Јованом, која је потписивала заложне уговоре трага, јер је у бекству. Сумњиче се изнуде употребом силе и озбиљних претњи, злоупотребу службеног положаја, фалсификовање службених исправа и прање новца у дужем периоду на подручју Србије. Позадина свега је, по свему судећи, зеленаштво, односно позајмљивање новца под високим каматама, којим су се они већ дуже време бавили тимски, мада је Зоран Р. то приказивао као легалан посао, иако су сви знали чиме се бави још од давних деведесетих година, много пре него што је 2002. године отворио фирму.

Свако је имао своју улогу и задатак у том породичном послу, али је извесно да је Зоран Р. ипак вукао све konce. Против њега има и других пријава од раније за изнуде. Припаднице женског дела његове породице углавном су биле задужене за папиологију, телефонско подсећање на рокове или упозоравање шта може да снађе дужнике уколико не дођу с парамма када им је заказан термин, а било је и још нечега што се због могућности ремећења истраге не саопштава.

Ова породица основала је и залагаоницу „Мериен“ доо, чије држање је супротно важећем закону, и она се води на једну од Зоранових кћерки, док је на другу, како се претпоставља пребацивао имовину дужни-

ка до које је долазио присвајајући је за невраћене дугове. Сумњиче се да су само ученама, озбиљним претњама и применом силе, дакле кроз изнуду прибавили 111.000 евра! Противно одредбама Закона о банкама и хартијама од вредности давали су позајмице и уговарали за себе несразмерну камату и на тај начин прибавили имовинску корист од 129.000 евра.

Легално нису могли да се баве тим послом јер Закон о банкама предвиђа стриктно ко може да се бави давањем новца и других зајмова и под којим условима, а они то свакако нису. Константовано је, такође, и да су злоупотребом службеног положаја и фалсификовањем службених исправа присвојили 181.820 евра и 530.500 динара. Када се све то зброји терете се за незаконито присвојен износ од преко 426.000 евра.

■ Заложне изјаве

- До ових износа се дошло провером папира привредног друштва „Мериен“, пословна јединица Крагујевац, и на основу прибављене документације коју је имала и користила породица осумњиченог Зорана Р. Седиште фирме је у Пожаревцу, а ово је само огранак, објашњава тим инспектора крагујевачке полиције који су били ангажовани на овом случају. Рачуну „Мериена“ су фактички имали приступ сви чланови породице Зорана Р.

Лакомислени појединци су самоницијативно већ дуже долазили да зајме новац код ове породице, који им је био преко потребан у датом тренутку. Уговарали су, примера ради, камату на месечном нивоу од 10 одсто, уз обећање да за месец дана враћају комплетан дуг. Дешавало се да узму зајам на месец дана, а после врате новац тек за две године, пошто нису могли финансијски да испрате све већи и већи дуг.

Код већих износа зајма увек су тражене чвршће гаранције уз потписивање заложне изјаве да дају хипотеку у корист Зорана Р., његове фирме „Мериен“ или чланова његове породице. Када је ауто у питању давали су овлашћење о коришћењу возила, или да може да се прода. Гледано појединачно то је деловало као легалан посао, јер укључује адвокате који су радили све папире, уговоре, овере... Принцип рада је био такав да уколико би неко зајмио 10.000 евра на дужи рок, у уговор би уносио да узима зајам од 25.000 евра и такав би уговор потписао.

Неки су тако остали без имовине којом су јемчили позајмицу. Некима се толико журило да нису ни читали оно што су потписали. Најгоре су прошли они који су пробацили уговорене рокове. Због тога су упадали у дужничко ропство, из кога готово да нема повратка. Међутим, нису се код њих задуживали само грађани које је мука натерала,

него и разна предузећа на конто којих је та фамилија прибавили огромну имовинску корист.

На основу документације којом се располаже у доказном поступку грађани су зајмили од 100 до 10.000 евра, под различитим условима, како се коме заломило... Гарантовали су покретном и непокретном имовином, возилима, како је ко био у могућности. Многима се обила о главу заложна изјава која је полука свега.

Стотинак њих, колико је обухваћено захтевом Вишег јавног тужилаштва за покретање истраге у статусу сведока, зајмили су тако новац с каматом, а у неким случајевима над њима је вршен притисак и добијали су претње. Они тек треба да објасне на суду спрегу са главним јунацима ове приче. Питање је колико ће се њих усудити да јавно проговори, због последица које могу доцније да имају с обзиром да се ради о високом криминалу.

И пре него што ли је полиција закуцала на врата предузећа ове породице, које послује као огранак пожарничког, које по свему судећи вуче и главне konce, и запленила документацију, плуштале су појединачне пријаве грађана шумадијског региона, али само против Зорана Р. Они су покушали да поврате изгубљене непокретности, аутомобиле или друга добра пријављујући зајмодавца органима гоњења.

Како сазнајемо, девет месеци се радило на овом обимном предмету и ту изгледа није крај. Да је голем посао у питању најбоље сведочи податак да је само кривична пријава коју је поднела криминалистичка полиција Вишем тужилаштву откуцана на 220 страница, а захтев за покретање истраге на целих 58 страна, што нам је потврдио један од адвоката ове породице.

■ Плац за аутомобиле

Иначе, залагаоница „Мериен“ доо, основна јединица Крагујевац, по ставу Народне банке није била овлашћена да се бави давањем зајмова и позајмица физичким лицима. Другим речима, није регистрована у складу са важећим законима.

ПОДАТЦИ ПОЛИЦИЈСКЕ УПРАВЕ

Мало пријава

Од почетка јануара ове године до данас Полицијској управи у Крагујевцу поднето је само пар пријава грађана у којима наводе да су жртве зеленаштва. У консултацији са надлежним тужилаштва у Крагујевцу и предочавањем пријава оштећених лица и прикупљених сазнања везаних конкретно за ове предмете тужилаштво је излазило готово увек са преквалификацијом тог дела на принуду, а не на само биће кривичног дела зеленаштва, које поред тога подразумева и искоришћавање оштећених. Примера ради, зајмљене новца када је неко тешко болестан, или неко од укућана, је отежавајући околност за оног који је дао на зајам новац под неповољним условима, или уколико је довео у заблуду примаоца зајма да није свестан шта заправо позајмљује и колике камате отплаћује.

То је и лакше доказиво у односу на зеленашење, јер је присутан фактор вољности приликом потписивања неповољних уговора. Реч је о различитим особама и релативно мањим износима новца, који нису толико битни као у случају Зорана Р. где су велике цифре биле у игри и већи број људи. Иначе, за изнуду је предвиђена казна затвора од једне до 15 година, у зависности од тежине случаја.

Предмети који су пронађени су обрађени и урађене су провере како су дошли у посед чланова породице Зорана Р. Такође је обављен разговор са власницима или корисницима тих предмета и сви ти списи су предати Сузани Грујовић, истражном судији Вишег суда, која ће да процени да ли ће да их користи као доказ. Тек треба да се утврди да ли је новац који су давали у зајам био њихово власништво као физичких лица, или привредног друштва.

- Затечено стање приликом претреса њихових породичних кућа и станова 3. октобра је документовано и о свему томе је упознато надлежно тужилаштво, као и истражни судија, који ће након саслушања осумњичених утврдити начин на који је имовина прибављена, да ли постоји њихова кривична одговорност у погледу власништва, или овлашћења на одређеним возилима, кућом, објектом, објашњавају наши саговорници из Полицијске управе.

У преткривичном поступку осумњичени се нису бранили ћутањем, али нико од њих није желео да даје било какве изјаве, нити да се изјашњавао о кривици, него су све оставили за истражног судију, иако су били присутни адвокати које су сами ангажовали.

На основу досадашњих сазнања и провера истрага се тренутно заснива само на породици Зорана Р. и притвореној сарадници Сузани Ђ. Он није доведен у везу са адвокатима који су радили уговоре и другим лицима. Како незванично сазнајемо, раније је Зоран Р. радио са више људи, а од пре три-четири године самостално. Имао је чак и плац у Дивостину где је одлагао заложене аутомобиле.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

ЗЕЛЕНАШКИ УГОВОРИ

Тешко доказиво

Зеленашке уговоре третира Закон о облигационим односима. Ради се о уговорима где неко, користећи се стањем нужде, или тешким материјалним стањем другог лица, његовим неискуством, лакомисленом, зависношћу или сличном околношћу, може уговорити за себе или за неко треће лице неку корист која би била у несразмери са оним што би дао другом лицу. Други израз за зеленашење је каматарене и то је криминолошки феномен. Под тим се подразумева илегално лихварство, односно давање илегалних зајмова уз високе камате, где се уз претњу насилјем или другим ученама извлачи новац у случају неплаћања. Каматарене је распрострањено свуда у свету и представља једну од најмасовнијих активности организованог криминала. Што је криза већа то је више и зеле-

наша и оних који на тај начин профитирају. Интерес оног ко позајмљује новац није да дужник може одмах да му врати зајам, већ да га услови да он готово никада не може да се извуче из тог „врзиног“ кола.

Зеленашење у Србији је један од најunosнијих нелегалних послова, коме погодује и клима поштрених критеријума банака за доделу кредита, нестабилна валута, а и незаинтересованост државе да се организовано обрачуна са високим криминалом. Колико има активних зеленаша у Крагујевцу тешко је и претпоставити, јер њихове жртве се не осуђују да их пријаве због могућих последица. Барата се са бројком од шездесетак активних. У граду егзистира и шест залагаоница, упркос важећем закону. Од 2003. године по новом правном систему оне су укинуте, а пре тога је постојало то право у оквиру Закона о банкама и осталим финансијским институцијама.

МАРКЕТИНГ КРАГУЈЕВАЧКЕ

333 111, 333 116

ЗАМЕНЕ ЛЕГИТИМАЦИЈА ЗА ПОВЛАШЋЕНУ ВОЖЊУ БАКА И СТУДЕНАТА

Сваке године нови трошак

Ове године замена легитимација коштала је 300 динара, али у Градској агенцији за саобраћај тврде да је то апсолутно нужно

ПРОПИСАНО ОДЛУКОМ ПРЕДУЗЕЋА:
РАДОСАВА КЛАШЊАР, ФИНАНСИЈСКА
ДИРЕКТОРКА ГАС-А

Сваког септембра студенти и средњошколци који користе градски превоз морају да прођу процедуру доказивања статуса који им обезбеђује куповину месечне карте чију цену субвенционише локална самоуправа. Да би остварили попуст од педесет процената морају донети потврду да су уписани у средњу школу или на факултет.

Пошто средње и високо образовање нису обавезни логично је да се попуст може остварити само уз одговарајуће доказе. Оно што многим није логично је чињеница да се са сваке школске године од ученика средњих школа и академаца захтева замена легитимације, што трошак превоза у првом школском месецу повећава за 300 динара.

Иако би се некоме учинило да је реч о ситници, која из родитељског цепа извуче суму која није довољна ни за две паклице цигарета, Крагујевчанима који све теже састављају крај са крајем, уз све трошкове које доноси нова школска година, нарочито ако имају више ђака, овај намет није безначајан.

Пошто, према подацима Градске агенције за саобраћај, месечне карте сваког месеца просечно купује нешто више од три и по хиљаде ученика средњих школа и студената сума од око милион динара која се заменом легитимација слије у касу ГАС-а такође није занемарљива. Како ова цифра открива да за нешто, што можда није неопходно, Крагујевчани који школују децу искеширају близу десет хиљада евра, питање да ли би се ђаци и високошколци могли возити са старим легитимацијама и те како има смисла.

Радосава Клашњар, финансијска директорка ГАС-а, тврди да то апсолутно није могуће, јер је боја легитимација доказ да је реч о категорији која остварује право на субвенцију. Према њеним речима, легитимација друге боје неопходна је због тога што радници на шалтеру једино тако могу да буду

сигурни да је реч о ђаку или студенту који се још увек школује.

- Ако не би постојале легитимације у одређеној боји деца би сваког месеца, при куповини ђачке карте, морала да доносе потврде из школе или са факултета, објашњава финансијска директорка ГАС-а.

„Пролаз“ нема ни идеја да се картица купује уз ђачку књижицу или индекс, као ни замисао да би подаци о праву на попуст могли да се налазе у компјутеру Агенције:

- Онда би сваки пут када издаје картицу радник морао да улази у базу података, а то би знатно успорило издавања и повећало и онако дуге редове који настају почетком месеца, каже наша саговорница.

Финансијска директорка ГАС-а тврди да је замена неопходна зато што је то прописано важећом одлуком предузећа. Ни цена од 300 динара за пластифицирани папир, која је за 50 динара виша од оне коју Београђани дају за електронску картицу која се допуњава и не мења пет година, за ГАС није спорна. Директорка каже да је све покривено фактурама и да ГАС ту ништа не зарађује. Могуће је да је тако, али остаје дилема у чијем цеповима је завршио новац родитеља крагујевачких ђака и студената, односно коме је пружена шанса да на њихов терет заради.

J. C.

ЗАШТО ЈЕ НАПРСЛА ПЕШАЧКА СТАЗА КРОЗ ШУМАРИЦЕ

Због суше, а не лоших радова

Пешачка стаза која је изграђена у лето 2008. године кроз Шумарице дуж пута према Горњем Милановцу, скоро целом дужином се распукла. Иако има повика, пре свих рекреативаца, да треба „прочешљати“ ко је и када некавалитетно радио свој посао, највероватније не припремајући на прави начин подлогу, сазнајемо да пукотине на асфалту нису

НАПРСЛИНА НА ШУМАРИЧКОЈ СТАЗИ

карактеристичне само за ту пешачку стазу. Суша која нас је задесила овог лета изазвала је пукотине и на ауто-путу, тврди директор Предузећа за изградњу града Вељко Мерцан:

- Имамо проблеме у целом Спомен парку, али и у улицама широм града. Напрслине се, објашњавају грађевинци, јављају углавном подужно. Једини узрок је суша, која се свакако може назвати елементарном непогодом.

Директор Мерцан подсећа да је приликом реконструкције овог пута, уз суфинансирање из републичког буџета, када су нови асфалт добиле и улице Краља Милана и 1.300 каплара, одлучено да град из своје касе издвоји средства како би се искористила прилика да Крагујевчани добију праву пешачку стазу кроз Шумарице. У првој фази „добацила“ је до скретања за хотел „Шумарице“.

- Тада је било повика да стазу асфалтирамо због хотела и власника Хотелско-туристичког предузећа „Шумарице“ Миленка Марјановића.

Тек у наредној фази успели смо да стазу урадимо до „трепача“ и уласка у насеље „Шумарице“. Тада се родила идеја за комплетну реконструкцију најдуже улице кроз Спомен парк, Десанкин венац, са тротоарима и расветом, коју радимо од 2010. године, објашњава Мерцан. Он демантује да је било икаквих пропуста извођача радова. Посао је био поверен Предузећу за путеве „Крагујевац“, али ни пројектанти нису предвидели сушу каква нас је задесила.

A. J.

Један месец је
некад краћи него
што бисте жељели.

**KUPUJTE
NA RATE BEZ
KAMATE!**

Produžite
svoj budžet.

Kreditne kartice
UniCredit Banke

Sa MasterCard i DinaCard kreditnim karticama od sada možete plaćati i na rate bez kamate (0%), i to na 3, 6 i 12 mesečnih rata po Vašem izboru! Detaljnije informacije o karticama, kao i reprezentativne primere, možete pronaći na sajtu banke.

Info telefon: 011 320 45 90

www.unicreditbank.rs

Život je pun uspona i padova.
Mi smo uz vas u različitim
životnim situacijama.

Dobrodošli
UniCredit Bank

РЕПОРТЕР „КРАГУЈЕВАЧКИХ“ У ПАЛЕСТИНИ

Чари и контрасти најстаријег г

Новинарска екипа из Крагујевца била је у прилици да на позив палестинске Амбасаде посети побратимски град Јерихон, али и многа друга места у овој далекој земљи. Имали смо привилегију да посетимо гроб Јасера Арафата, да учествујемо у демонстрацијама, али и да се дружимо са Палестинцима који су били студенти у некадашњој Југославији

Пише Гордана Божић

Чудан је осећај када се, сасвим неочекивано, оствари путовање на одређене које се зове Света земља. Доживљај је био што нисмо путовали преко туристичке агенције, него на позив Палестинске амбасаде, чиме смо избегли пренаглашени програм религиозног карактера и видели много више од онога што се нуди туристима.

Дестинација је био град Јерихон, са којим је Крагујевац у мају ове године потписао повељу о братимљењу, али смо захваљујући домаћинима имали прилику да путујемо и у друге градове. Омогућили су нам да, осим верских, обиђемо и многе друге световне објекте – школе, обданишта, универзитет, маузолеј Јасера Арафата, да будемо гости шефа кабинета председника Махмуда Абаса, да посетимо плантажу палми и банана, окупам се у Мртвом мору, али и да зазвиримо у домове обичних људи, да будемо њихови гости, пробамо арапску храну и упознамо се са њиховом културом и обичајима. Срели смо се и са Србима који живе у Палестини и који су нас веома срдечно дочекали, као и наши домаћини Палестинци.

■ Јерихон - град палми и избеглица

Новинарску екипу која је имала прилику да посети Јерихон чинили су, осим ауторке овог текста, и новинарка РТК Катарина Мировић и сниматељ Иван Савић, као и „идејни творац“ овог путовања, палестински конзул Талал Елзик.

Путовали смо авионом ЈАТ Ервејза на релацији Београд – Тел Авив. На путу дугом 2.080 километара, авион слеће у Ларнаку на Кипру. На „Бен Гурион“ у Тел Авиву стиже се око 22 и 30. Долазак на овај аеродром разликује се од свих других које сам имала прилике да видим, а они који су икада тамо пу-

ПОГЛЕД НА ЈЕРУСЛИМ СА ВИДИКОВЦА

СИМБОЛ ЈЕРИХОНА ШЕСТОКРАКА ЗВЕЗДА У ПАЛАТИ ХИШАН

товали, знају о чему је реч, јер су процедура уласка у земљу, провере и испитивања увек исти. У повратку је било још горе. Мора се признати да за онога ко се први пут сретне са овом процедуром ни мало није пријатно.

На изласку са аеродрома чекао нас је стари пријатељ доктор Надер Салајмех, некада београдски студент, сада уважени фармацеут у Јерусалиму, који поседује ланац апотека. Упознали смо га у Крагујевцу на Данима Палестине, када нам се представио као председник Удружења студента који су осамдесетих година студирали у Југославији и који су веома наклоњени Србији. Пошто је Надер рођен и живи у Јерусалиму, може без посебне дозволе да прође пунктове које надзира израелска војска. Његовим колима одвезли смо се до Јерихона, који је седам дана био наш домаћин и где смо се осећали као код своје куће.

Све време боравка били смо смештени у веома лепом хотелу који носи назив „Туристичко село“, али смо ту долазили само да преноћимо, пошто су домаћини припремили програм обилазака.

Оно што многи знају о Јерихону је да је најстарији град на свету и да се у њему одвија живот више од десет и по хиљада година. Прво на-

сељо настало је поред Султановог извора, богатог водом, која извире из земље чији су квалитет испитивали многи институти у свету. Један италијански издао је сертификат у коме стоји да су сви параметри квалитета на највишем нивоу и назвали ову воду светом. Осим тога, особеност овог извора је и у томе што никада од настанка града није промењен ниво воде који избија из њега.

Познато је и да се Јерихон налази на надморској висини од 258 метара испод нивоа мора, па је увек топло и готово без падавина. У граду живи око 50 хиљада становника, али их је двоструко више током зиме, пошто је много топлије него у осталим градовима, који, иако су удаљени свега неколико десетина километара, имају сасвим другачију климу. Становништво се бави пољопривредом, воћа и поврћа има током целе године, а нарочито су познати по плантажама урми и банана.

Туристи овде долазе да би посетили Брдо искушења, где је, по предању, Исус постио 40 дана, борећи се са ђаволом који га је стављао пред разна искушења. У стенама је саграђена црквица и манастир Четрдесетнице, који умногоме личи на наш Острог. Црква је полупећинска - по-

ла таванице је у стени, а пола при стени. Пут до овог места је веома стрм и каменит, па само најупорнији иду пешице, док се остали превозе жичаром, док мањи део стазе прелазе пешке.

Туристичка атракција у овом градићу је и Руски музеј мозаика, који су отворили руски и палестински лидер Медведев и Абас. Ту се осим изложбених сала и археолошких ископина налази још једна светиња, дрво које се зове Закхејев дуд, старо преко две хиљаде година, где се, по предању, Исус одмарао, проповедао веру и лечио болесне. Једна од највећих атракција је и палата Хишан из четвртог века пре нове ере, која је срушена приликом разорног земљотреса.

Оно што је мање познато и где туристи немају прилику да уђу су два логора усред Јерихона, у којима је настањено око десет хиљада палестинских избеглица. Некада су живели у шаторима, а сада, иако су саградили куће, имају само једну жељу – да се врате на своја огњишта, одакле су протерани 1948. године.

У једном од логора који смо посетили живи и др Фаузије Шхаде, историчарка која је у њему од оснивања. У почетку је радила као

професор историје у логорској школи, а касније на јерусалимском Универзитету. Била је блиска сарадница Јасера Арафата, а на помен његовог имена и сада јој се очи напуне сузама.

Упознала сам Арафата када је ишао улицама без обезбеђења. Био је свима пријатељ и водио је рачуна о свим Палестинцима. Никада се није понашао као председник, био је једноставан, обилазио је обичне људе и њихове породице и свако је могао да му се обрати за помоћ, присећа се Фаузије.

Иако више од шест деценија живи у избегличком логору, у кући коју је сама направила, са болесним братом коме је посветила читав свој живот, каже да то није њен дом. Он је тамо одакле је избегла у време израелске окупације. Чак је донела садницу дрвета из родног места и посадила је у свом дворишту, а велики кључ који је окачен на зиду куће знак је да ће се кад-тад вратити свом правом дому. Иако је одавно у пензији, још увек је зову са Универзитета да држи предавања, али она то не жели. Посветила се писању књига, од којих су многе постале универзитетски уџбеници.

■ Српкиње у Рамали

Трећег дана боравка у Палестини обрели смо се у Рамали, која као и сви остали палестински градови има неке особине гета. На улазу у град је пункт, окружен бетонским

СТАЛНИ ЗАХТЕВИ ЗА УКЛАЊАЊЕ ЗИДА И БОДЉИКАВЕ ЖИЦЕ

ГРОБ ЈАСЕРА АРАФАТА

рада на свету

блоковима, бодљикавом жицом, митраљеским гнездима, новонасталим израелским насељима. На пунктима су свакодневне гужве. Палестинци који раде у Јерусалиму враћају се с посла, али им војници не дају да тек тако уђу у Рамалу. Да би изашли из својих градова Палестинци морају да добију посебно одобрење израелских власти. Ретко који ауто из Рамале има дозволу за напуштање подручја.

Рамала је тренутно независно седиште палестинске аутономије и удаљена је свега десетак километара од Јерусалима. Некада седиште Јасера Арафата, сада се у овом граду налази његов маузолеј и зграда Председништва. Ту смо упознали највише наших жена, Српкиња. Удате су за Палестинце и основале су породице у овом граду.

На првом кораку, у једној основној школи, срели смо Ханан Аудех, професорку енглеског језика. Рођена у Алжиру, али јој је мајка из Свилајнца. Ханан је живела пет година у Србији и, мада ретко долази, изванредно говори српски и спрема српску храну. У Рамали живи од 1995. године, удата је за Палестинца и има двоје деце. У њеној школи има око хиљаду ђака који похађају дванаест разреда, а у клубу заједно седе муслимани и хришћани. Лепо се слажу, а заједно славе и муслиманске и хришћанске празнике. Ханан каже да није лако живети у Рамали због проблема

ФАУЗИЈЕ ШХАДЕ САМО ЖЕЛИ ДА СЕ ВРАТИ У СВОЈ ДОМ

са дозволама за путовање које издају Израелци, али, са друге стране, ту се сви разумеју и свако се лако може уклопити.

То нам је потврдила и Славица Раби, рођена у Београду, мада воли да каже да је из Младеновца, одакле су јој родитељи. Удата је за Хазема Рабија, који је завршио Медицински факултет у Београду. Посетили смо је у њиховом дому у Рамали, где нас је дочекао Хазем, поносно показујући полицу са књигама српских писаца. У једном тренутку на вратима се појавила наша домаћица одевена у палестинску националну хаљину и на

чистом српском језику рекла: „Ја сам Славица“. Није скидала осмех са усана.

Одавно се, каже, није толико обрадовала гостима, нарочито због тога што јој се пружила прилика да разговара на српском језику. Испричала нам је да се са својим мужем упознала 1975. у Београду, а три године касније су се венчали. Иако је завршила југословенску књижевност, никада није радила посао у својој струци. Са супругом је живела у Србији све до 97. а потом су се са двоје деце, сином Рамијем и ћерком Лином, преселили у Рамалу.

— Када смо се венчали знала сам да ћемо једном отићи у Палестину. Жеља мог мужа била је да се врати у своју домовину, а ја сам га увек следила. Овде сам била прва српска снајка, присећа се наша земљакиња.

У почетку јој је сметало што нико не поштује време и када кажу да ће доћи у четири, дођу у шест, али врло брзо се привикла. Научила је језик, а највише се дружи са Вером, која је родом из Крушевца и такође је удата за Палестинца. Само два пута је до сада била у Србији и планира да наредне године поново дође. Тешко јој пада што људи у њеној земљи живе у сиромаштву и једва имају новца да се прехране. У Рамали је другачије. Не живи се богзна како луксузно, али бар је цена хране приступачна. Нико не купује мање од три килограма

воћа, а месо је свакодневно на трпези. Цена је иста као код нас, само су њихове плате бар пет пута веће.

Славици, као и осталим Палестинцима, најтеже падају проблеми са дозволама за путовање. Лакше јој је, каже, да прође две државе и оде у амбасаду у Сирији да добије папире него да стигне до Јерусалима, који је на пола сата вожње.

И у овом граду били смо гости на ручку код Мухамеда Елзика, који је завршио туризмологију у Београду и један је од оних који је попричио прави српски дух. Док смо пробали специјалитете које је за нас

ГОСТОЉУБИВОСТ ДОМАЋИНА

Ручак и поклони за добродошлицу

Традиционална љубазност домаћина пратила нас је на сваком кораку. Позивали су нас у своје домове на ручак, поклањали нам књиге, мараме, сувенире, па смо на повратку морали да купимо по још једну путну торбу, како бисмо све то спаковали. У пријатном сећању остало је дружење са породицом нашег новог пријатеља Салема, који нас је краљевски угостио. Када смо ушли у његов дом, након освежења, постављен је ручак, а на столу се нашло на десетине разних ђаконија. Нисмо могли да се нагледамо, а камоли све да пробамо. Било је ту сармица од виновог листа, пилетине, пиринча и ко зна чега још и све је било јако укусно.

ПЛАЖА НА МРТВОМ МОРУ

припремила његова супруга, причао нам је вицове на српском, шалио се, а био је и наш водич по Рамали и малом туристичком месту које се зове Бирзет. Заједно са њим посетили смо гроб Јасера Арафата и били гости у кабинету председника Абаса.

■ Из светог града на демонстрације

Посета свакако не би била потпуна да нисмо отишли у Јерусалим на Христов гроб. Наш водич по овом граду био је Надер, који је тога дана оставио сав посао и посветио се гостима.

То парче земље на коме смо се нашли светиња је готово читаве планете — Јевреја, хришћана, и муслимана. Јерусалим је свети град целом човечанству. За муслимане он је Ел Кудс — свети, за Јевреје је престолица још од краља Давида, а за хришћане место Христове патње и распећа. На истом парчету земље су јеврејски Зид плача и Ал Акса, једна од три најсветије цамије сваког муслимана.

Једини захтев при уласку у ову светињу био је да ставимо мараме и обучемо сукње, а све друго нам је било доступно. Могли смо да сликамо и снимамо до миле воље и да уђемо у сваки њен део. За разлику од тога, у хришћанским црквама су тражили новац за снимање, а у многим је забрањено фотографисање.

У цркви Пресвете богородице у подножју Маслинове горе опет срећемо нашег човека, монаха Прохора, који нам отвара капије врта где се налазе маслине из времена када је Исус на том месту подучавао своје ученике. Са врха Маслинове горе, са чувеног видиковца, пружа се величанствен поглед на Стари град, Сионско брдо и нови део града. Видиковач врви од туриста.

Нисмо пропустили прилику да обиђемо и Витлејем — место Исусовог рођења. О храму Христовог Рођења данас се брину три цркве: грчка, римокатоличка и јерменска. Свака Црква има свој део у надлежности и све дужности су регулисане.

Да би се дошло до самог места рођења треба чекати два, три сата у реду, међу бројним туристима,

али смо захваљујући домаћинима успели одмах да уђемо.

Наши домаћини нису пропустили прилику да нам покажу и нешто другачију Палестину. Наиме, сва ког петка, који је иначе нерадан дан, у палестинским селима, где су Израелци поставили велике бетонске зидове, већ осам година одржавају се демонстрације. Најпознатије по томе је село Белаин, чији су житељи успели да посредством међународног суда правде, натерају Израелце да помере зид, али и даље настављају протесте тражећи да се зидови уклоне, јер не ретко раздваја породице и њихова имања.

Мислећи да су то мирне демонстрације, попут оних код нас када сељаци блокирају путеве или, рецимо, са транспарентима проше-

ван, који се нашао у првим редовима, није успео да избегне последице. Ипак, херој догађаја, била је Катарина, која се у једном тренутку саплела и пала, јер је терен прилично каменит, при чему је одрала колена, па је демонстрације провела на кревету у амбулантним колима. Палестински медији обавестили су да је у демонстрацијама повређена једна српска новинарка, а ми смо се касније шалили на њен рачун и тражили да јој се додели орден за храброст. Због ове повреде Катарина није могла да се окупа у Мртвом мору, али се бар поковасила.

Последњег дана боравка домаћини су нам испунили жељу и одвели нас на место на најнижој тачки на земљи до које човек може да дође. Налази се на 425 метара испод надморске висине и познато је по високој концентрацији соли. Улаз на плажу кошта око 1.400 динара, а за тај новац осим мазања блатом и уживања у води могу се користити лежальке и сунцобрани. Најважнији су, ипак, тушеви који се налазе само неколико метара од воде. Важност те чињенице сам схватила тек када сам ушла у море у коме нема ама баш никаквог живота због високог процента соли који износи 70 одсто. Чак и непливачи не могу да потону, али се јавља други проблем. Осетићете велике болове ако вам вода уђе у очи и уста или уколико имате било какве ранице од комараца или огреботине на ногама. Тада до изражаја долазе тушеви.

Ово је било последње место које смо обишли само неколико сати уочи повратка у Србију. Претходне вечери бивши југословенски студенти окупили су се у Јерихону да нам пожеље срећан пут. Опустили смо се са њима у музику у нади да ћемо се поново срести.

У сећању је, међутим, остало још једно непријатно задржавање и детаљно прегледање ствари на аеродрому у Тел Авиву, на који се мора доћи три до четири сата пре полетања авиона. Ми смо стигли три сата раније, а у авиону смо ушли у последњем тренутку због процедуре при изласку из земље. Ово, ипак, није могло да потисне нити да умањи лепоту онога што смо видели и доживели захваљујући срдачним домаћинима.

СУЛТАНОВ ИЗВОР У ЈЕРИХОНУ

СЛАВИЦА И ХАЗЕМ РАБИ (ДЕСНО) СА СНАХОМ, СИНОМ И УНУКОМ

ГРАНИЦЕ РЕГИОНА

Од новинарске плате може да се живи

Још једна од привилегија била је и што смо били гости државне Телевизије Палестина. Тренутно, редакција се налази у Рамали, у згради коју су Израелци чак три пута бомбардовали, али само пар месеци их дели од пресељења у нови, велелепни објекат.

ТВ Палестина има око 500 запослених, од којих 400 на телевизији и стотину на радију, као и десет дописништа у сваком већем граду. Емитује информативни програм на сваки сат, има сателитски програм и ову телевизију гледа 70 одсто Палестинаца у целом свету.

Занимало нас је и колике су плате наших колега, нашта су нам одговорили да новинари у свим градовима зарађују исто, да од те плате може да се живи, за разлику од наших и да се креће од 500 до 1.500 долара месечно.

САДА И НЕКАД – БРОНЗАНО ПОПРСЈЕ МИЛОЈА ПАВЛОВИЋА ПРЕ ЧЕТРДЕСЕТ ГОДИНА И 2012.

ИСПРЕД БИВШЕ УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ ПОНОВО БИСТА ЊЕНОГ ЛЕГЕНДАРНОГ ДИРЕКТОРА

Милоје Павловић на месту које му припада

Од 3. октобра 2012. године спомен биста професора, хуманисте и ратника Милоја Павловића опет је на месту где је била до 1974. године, у парку испред зграде некадашње Учитељске школе, сада Природно математичког факултета. Тако је Крагујевац, бар симболично, исправио неправду према једном од најученијих и друштвено најутицајнијих људи у граду пре Другог светског рата.

Биста, чији је аутор академски вајар, Крагујевчанин Никола Кока Јанковић, свечано је откривена уз присуство већег броја грађана, међу којима су најбројнији били бивши ученици овдашње Учитељске школе, која је у поратном периоду и носила име Милоја Павловића. Иначе, враћање бисте урађено је у организацији градског СУБНОР-а, уз подршку града, а иницијатива је потекла од старих

крагујевчких „учитељаца”. Погодило се да се у исто време навршава и 125 година од рођења Милоја Павловића.

Приликом откривања бисте промовисана је и публикација под именом „Бесмртни професор”, чији су аутори Радојко Јововић и Жељко Зиројевић.

„Крагујевачке” су у више наврата писале о обнављању спомен обележја директору Учитељске школе који је стрељан 21. октобра 1941. године, а на дан откривања бисте редакција је добила и писмо његове унукe Миланке Павловић, пензионисане учитељице која живи у Смедревској Паланци. Због лошег здравља она није могла да присуствује откривању бисте, али се најтоплије захвалила свима који су допринели да споменик њеном познатом деди опет буде тамо где му је место.

САРАДЊА ДРУШТАВА ИЗ ТРИ ДРЖАВЕ

Свилен конац, везао и Мађаре

Фолклорна група Културно уметничког друштва „Свилен конац” из Багремара учествовала је на традиционалном фестивалу културног и фолклора у мађарском граду Сзолноку. Њихов наступ одушевио је публику, али крагујевачки фолклорци нису отпутовали на ову смору само да би представили своје играчко и певачко умеће, већ и да би учврстили пријатељство и сарадњу са тамошњим културно уметничким друштвом.

КУД „Свилен конац” има, наиме, велике планове са својим пријатељима из Мађарске и Словачке.

Идеја нам је да заједнички радимо пројекте и аплицирамо код европских фондова. За почетак смо замислили да се сусрети фолклорних група из Сзолнока, Тренчина и нашег КУД-а одржавају једном годишње, сваки пут у другом граду, где бисмо имали заједнички концерт. То би помогло очувању народне традиције, културе и обичаја, а публици би била представљена баштина сва три нар-

У МАЂАРСКОЈ СА СРПСКОМ ЗАСТАВОМ

Багремара пре неколико година, па су чланови ансамбла „Свилен конац” 2009. године добили позив за гостовање у Тренчну на тамошњој смотри фолклора.

фолклорног друштва са којим такође имамо дугогодишњу сарадњу, дошли смо до Културно уметничког друштва из Сзолнока, коме се наша идеја свидела, а коначан споразум о сарадњи и пријатељству склопљен је приликом нашег гостовања у септембру, каже Брдар.

КУД „Свилен конац” под овим именом постоји седам година, али је иза њега вишедеценијска традиција. Наиме, развио се из некадашњег КУД „Застава”, које је након приватизације фабрике прешао под окриље Месне заједнице Стара радничка колонија и под именом КУД „Колонија” радио неколико година. Из Соколана су се пре седам година преселили у Багремар и постали „Свилен конац”.

Културно уметничко друштво из Багремара има око 150 чланова – од трогодишњака до веретана. Спада у ред најактивнијих ансамбала на овим просторима, а хвале се и да захваљујући њима многа села у околини Крагујевца данас имају своје певачке и играчке скупине. Поред фолклорне групе и певача изворне музике имају и подједнако успешну плесну групу, која се бави шоу денсом под називом „Долс”.

М. ОБРЕНОВИЋ

НАСТУП ЖЕНСКЕ ФОЛКЛОРНЕ ГРУПЕ

ода, каже Горан Брдар, председник КУД „Свилен конац”.

Идеја се, по речима нашег саговорника, родила захваљујући Друштву српско-словачког пријатељства које годинама постоји у Месној заједници Багремар. Аташе амбасаде Словачке имао је прилике да види умеће играча и певача из

Тако је почела сарања са Словацима. Завод за проучавање културног развоја онда нам је сугерисао да пронађемо још једног партнера у иностранству како би могли да аплицирамо за новац из европских фондова. Преко својих пријатеља из Сенте, тачније тамошњег мађарског

ЧИН ПРЕСЕЦАЊА КОЛАЧА И МОЛИТВА ПРЕ ЗАКУСКЕ

ЛОВЦИ ПРОСЛАВИЛИ СВОЈУ СЛАВУ

Риба на ловачкој трпези

Чланови крагујевачког Ловачког друштва „Шумадија” прославили су своју славу, дан свог еснафског патрона и заштитника Светог Евстатија. Ове године част да буде колачар и домаћин славе припала је Драгоју Ивановићу, члану и председнику Ловачке секције „Жељез”, искусном ловачком посленику.

Председник ЛУ „Шумадија” Мирослав Зимоњић надахнуто се обратио присутним гостима, подсетивши да је крагујевачко удружење најстарије у Србији, основано давне 1887. године, и да је још у 19. веку прво иницијало прослављање ловачке славе.

Данас, после пуних 125 година постојања, ЛУ „Шумадија” сем матичне организације чини још и 11 подружних секција са преко 1.100 активних ловаца. Прослављање ловачке славе, обустављено после Другог светског рата, обновљено је 2004. године.

Просторија удружења била је тесна да прими све ловце који су дошли да присуствују обредном сечењу колача, а по обављеном чину и честитању славе председник Зимоњић подсетио је присутне и на скори почетак главне ловне сезоне која почиње од 21. октобра за фазанске петлове и 22. и 28. на зечење и траје до последње недеље новембра (за прве) и прве недеље децембра (за друге).

Домаћин славе Драгоје Ивановић све је припремио домаћински. Ловци су приредили закуску, а на менију је због посног дана била скуша, сом, шаран, ослић... К’о да смо на риболовачкој, а не ловачкој слави, али ред мора да се зна.

У Ловачком удружењу већ је одређен и колачар за наредну годину, то је Раде Благојевић, председник ловачке секције „Кременац”.

З. М.

ПОБРАТИМСТВО СОКОЛА И КОЗАКА

Атаману Јевђевићу пет козачких одликовања

Старшина Савеза српски соко Јевђа А. Јевђевић био је представник Србије на четвртом светском козачком конгресу (27. септембар – 1. октобар) који је од одржан у Новочеркаску (Ростовска област, Руска Федерација).

Током боравка у Русији старшина ССС Јевђа Јевђевић одликован је са више значајних ордена и признања од којих треба истаћи Крст светског конгреса козака (Савез козачких војски Русије), Крст за оживљење козаштва (Савез верних козака Украјине), Јубиларну медаљу 15 година оживљења козаштва

СОКО ЈЕВЂЕВИЋ У НОВОЧЕРКАСКУ ОДЛИКОВАН К’О ТАРАС БУЉБА

СВЕСЛОВЕНСКО СОКОЛСКО КОЗАЧКО БРАТСТВО И ЈЕДИНСТВО (ЈЕВЂЕВИЋ ТРЕЋИ С ЛЕВА У ПРВОМ РЕДУ)

(Белоруско козаштво), наградни знак 200 година Георгијевског крста (Кримски козачки савез), наградни крст козачке станице у Канади.

На великом козачком кругу старшина Јевђевић је именован за званичног и опуномоћеног представника СКВРИЗ у Србији и проглашен ата-

маном, о чему му је издата посебна диплома.

Савез српски соко и Савез козачких војски Русије и Зарубежја, организације које имају исте циљеве – очување традиционалних вредности и васпитање младих генерација у патриотском духу, успоставиле су партнерске односе потписивањем уговора о побратимству 2007. године и ово је други конгрес на коме присуствује наш представник.

З. М.

ШЕСТ ДЕЦЕНИЈА ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА ШУМАДИЈЕ

Највећа и најдрагоценија банка података

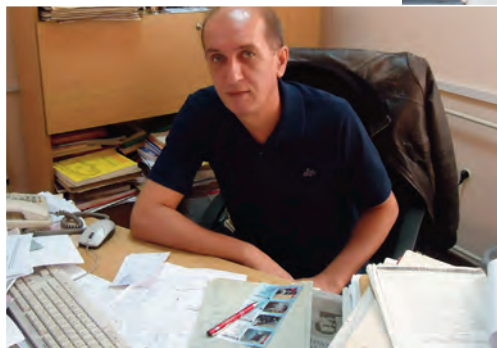
Историјски архив Шумадије у Крагујевцу за шездесет година постојања више пута је мењао име и локацију, али никада намену - да од заборава сачувају документа и грађу за све области живота овог дела Србије. У депоима установе данас се чува преко 470 фондова историјских докумената и више од две хиљаде дужних метара архивске грађе

Промоцијом прошле недеље у Удружењу Крагујевчана у Београду Историјски архив Шумадије почео је обележавање 60. годишњице постојања. За протеклих шест деценија ова установа више пута је мењала име и локацију, али никада сврху постојања, да сачува сва релевантна документа из свих области живота на подручју које покрива.

Историјски архиви су уско специјализоване установе које, за разлику од других институција културе, немају манифестациони карактер, сем када су одређене изложбе у питању. Веома је важно схватити да то нису „складишта старог папира“ већ највеће и најдрагоценије банке података у којима се чува комплетна „историја“ за све области нашег краја, било да је у питању политичка, војна, културна, истиче директор Архива историчар Предраг Илић.

Иако код нас полако „расте свест“ о значају историјских архива (крагујевачки је један од 30 регионалних, уз матични Историјски архив Србије), пут до организованог прикупљања и чувања докумената, формирања фондова и личних збирки, што је основни задатак ових установа, није био ни мало лак.

Први облик организовања заштите архивске грађе у Шумадијском округу било је формирање Архивског средишта, марта 1948. године, основано од стране Одбора за просвету и културу Народног одбора града Крагујевца, а на основу Наредбе о привременом обезбеђењу архива Владе ФНРЈ од 12. марта 1948. године. Задатак Архивског средишта био је да евидентира архивску грађу, да је заштити од уништења и пропадања

САДАШЊИ ДИРЕКТОР ПРЕДРАГ ИЛИЋ

и да преузме грађу ликвидираних установа на територији тадашњег Крагујевачког и Гружанског среза.

■ Рециклирана архивска грађа

Архивско средиште 1952. године прераста је у Градску државну архиву. Од самог почетка њеног рада у Крагујевцу, суочавала се са тешким материјалним, просторним и кад

ровским проблемима. Градски народни одбор поставио је три службеника и то Смиљу Милосављевић за управника, Живомира Симиновића за архивског помоћника и Загорку Милошевић за помоћног службеника. Уз

помоћ Комитета и Синдиката, добијене су две просторије у национализованог приватној кући у улици Јована Ристића (тадашња Филипа Кљајића) бр. 1, површине 90 квадрата, али је Архив овај објекат делио са Секцијом за путеве, у чијем дворишту су се налазили аутомобили, камиони, грађевинске машине и бурад са бензином. Приликом

КОЛЕКТИВ ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА ШУМАДИЈЕ - КРАГУЈЕВАЦ ДАНАС

усељења у ове просторије нису вршене веће преправке и адаптирање зграде за потребе Архива, већ је само извршено обезбеђење просторија, кречење и фарбање, јер се није знало колико дуго ће Архив ту остати. У једној просторији била је канцеларија, а друга је служила за шкартирање материјала, као магацин, соба за рад и друге послове.

Није постојала никаква законска регулатива за прикупљање и чување докумената, као ни законске санкције. Многи документи били су попуштени у оба светска рата, од стране свих војски, а и сами грађани су због неизмиреног дуга умели да упале переске књиге. Такође, у време социјалистичког заноса, послератне обнове и изградње и потражње за секундарним сировинама, како би се покренула уништена индустрија, познат је пример када су преревновски крагујевачки омладинци и скојевци отерали два-три вагона архивске грађе као стару хартију за рециклажу у фабрику за прераду папира у Чачку, наневши ненадокнадиву штету историјској документацији и грађи неопходној за изучавање прошлости нашег завичаја, наводи само најеклекнтније примере Илић.

Међутим, без обзира на све проблеме у пионирским данима архивистике, није се посустајало у прикупљању грађе и сређивању фондова. Долоском на место директора установе историчара Благоја Стокића, септембра 1961. године, и неколико стручних радника који су својим знањем, стручним радом и вели-

ким ентузијазмом подигли ниво рада, формирало се једно здраво језгро архивских радника који су стручним усавршавањем утрли пут развоју установе до данашњих дана.

■ Страдали и од НАТО бомбардовања

Од 1958. до 1967. године Архив је носио назив Државни архив Среза

и данас. Током НАТО бомбардовања касарне „Милан Благојевић“ страдала је и зграда Архива, а последње преправке и адаптације на њој рађене су пре десет година.

Данас се у његовом депоима чува преко 470 фондова и приватних збирки непроцењиво важних докумената и невероватних више од две хиљаде дужних метара архивске грађе.

АРХИВСКИ МАНИПУЛАНТ МИЛУТИН БРЗАКОВИЋ У ДЕПОИМА АРХИВА 1969. ГОДИНЕ У ЗГРАДИ КРАГУЈЕВАЧКЕ ОПШТИНЕ

ПРВА УПРАВНИЦА АРХИВА СМИЉА МИЛОСАВЉЕВИЋ

архивист (1993-), архивски саветник Предраг Илић, од 2001. године директор и добитник награде „Златна архива“ за 2010. годину.

Одлуком Скупштине Републике Србије, осам фондова, две збирке и један документ Историјског архива Шумадије у Крагујевцу проглашено је грађом од изузетног значаја: Начелство округа крагујевачког (1839-1918); Војни суд - Крагујевац (1944-1947); Окружни суд - Крагујевац (1939-1944); Окружни суд - Крагујевац (1945-1958); Тефтери еснафа (1842-1947); Поглаварство града Крагујевца (1941-144); Никола Милићевић Луњевица (1767-1842); Цветко Рајковић (1793-1873), Збирка докумената о Црвеном барјаку (1875-1876) и Матичне књиге рођених, венчаних и умрлих за све општине, као и писмо Петра првог Карађорђевића Пери Велимировићу којим га обавештава да прихвата престо у Србији 1903. године.

ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ „ГРАЂА ЗА ИСТОРИЈУ РАДНИЧКОГ ПОКРЕТА У ШУМАДИЈИ“ 1988. ГОДИНЕ - ГОВОРИ ДИРЕКТОР ДР БЛАГОЈЕ СТОКИЋ

Крагујевац и „селио се привремено“ од куће Алексе Обрадовића до зграде општине, тик до судија за прекршаје, док му је грађа била смештена у подрумским просторијама општине и Окружног суда.

Скупштина среза Крагујевац финансирала је рад Архива у Крагујевцу до марта 1967. године. Са укидањем срезова, сва права и дужности оснивача према Архиву преузела је Скупштина општине Крагујевац и тадашњи архив, већ модерна установа, добија ново име - Историјски архив Крагујевац, које ће потрајати „пуне три године“.

Тадашњи директор архива Предраг Пајић упутио је позив свим Скупштинама општина у Шумадији да дају сагласност на промену назива ове установе која је постала међуопштинска институција и од 1970. године до данас зове се Историјски архив Шумадије - Крагујевац, а делатност Архива „простира се“ на подручје града Крагујевца и на територије шест општина Шумадијског округа (Аранђеловац, Баточина, Лапово, Кнић, Рача и Топола).

Одлуком општинских челника и тадашњег СИЗ-а за културу, решено је да се за потребе Архива откупи зграда бившег војног затвора у коју се ова институција уселила после адаптације 1988. године и у њој се на-

Због непознавања делатности људи веома често имају мистичну слику о нашим активностима, мада је све потпуно јавно и доступно на увид грађанству. Постоје одређене клаузуле да онај ко предаје архивску грађу „уз ваљани разлог“ може да одложи њену „доступност јавности“ на број година које сам одреди, али ми никада нисмо имали такву врсту грађе и фондова, јер службе попут полиције, војске и Министарства спољних послова имају своје посебне и специјализоване архиве, истиче Илић.

Баш због популарисања и афирмације делатности, Историјски архив већ годинама сарађује са децом у крагујевачким школама, члановима историјских секција које доводе у Архив и на лицу места их упознају како он функционише.

У склопу обележавања шездесетогодишњице запослени у Историјском архиву одржаће научни скуп на тему „Крагујевац и Шумадија од 1914 до 1941. године“ (хронолошки наставак досадашњих скупова одржаних 2002., 2006. и 2008. године) за који је већ пријављено десетак научних радова, а објавиће и седми број „Шумадијског анала“, часописа намењеног осветљавању историје овог краја.

Зоран МИШИЋ

ИСТАКНУТИ АРХИВИСТИ И ГРАЂА ОД ИЗУЗЕТНОГ ЗНАЧАЈА

Допринели развоју и унапређењу струке

Директори Историјског архива Шумадије од 1952. до данашњег дана били су: Смиља Милосављевић (1952-1961), Благоје Стокић (1961-1964), Верка Миленковић (1964-1969), Предраг Пајић (1969-1973), Благоје Витковић (1973-1991), в.д. Арсен Ђуровић (1991), в.д. Бориша Радовановић (1991-1992), Милош Самарџић (1992-2001) и Предраг Илић, на овом месту од 2001. године.

Истакнути архивисти који су својим радом оставили печат у раду Архива и допринели развоју и унапређењу архивске струке су: Смиља Милосављевић, архивист и управник Архива од 1952-1961. године, Верка Миленковић, виши архивист (1962-1997), Благоје Витковић, архивист и директор Архива (1973-1991), Олга Игњатовић, архивист (1965-1992), Арсен Ђуровић, архивист (1985-1991) универзитетски професор, Филозофски факултет у Београду - Група за историју, архивски саветник Бориша Радовановић (1980-), Марија Тодоровић, виши

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ СА ЖЕНСКИМ ЛИКОМ - WILD CATS

Како требају наше Дивље мачке

Пише Зоран Мишић

Прилаз граду са аутопута код Хале „Језеро“ одувек је деловао светски, онако урбаном. Пролазнику је одмах јасно да улази у прави град, а не неку паланку. Однедавно, тај (веле)градски миље појачан је за још једну градско-природну лепоту и урбану знаменитост.

На терену поред „Језера“ вредно и напорно, готово свакога дана, тренира један од првих српских „флег“ (по енглеској речи - застава) женских фудбалских екипа. Значи, амерички фудбал са женским ликом.

Иако крагујевачке „Дивље мачке“ („Wild Cats“) као посестримска екипа „Вепрова“ (родно сензибилисани насловни пандан би био баш рогобатан) постоје више од годину дана, тек недавно су привукле ширу пажњу јавности и медија, суверено тријумфовавши на турниру за жене у Новом Саду. Без премца су потукле све конкуренткиње и освојиле први трофеј у јакој конкуренцији играчица из Новог Сада, Краљева, Кикинде, Бора и београдских „Вучица“.

На спарушеној трави код ресторана „Језеро“ одржава се прави тренинг. Одјекују рески тренерски узвици:

- Баци лопту!
- Трчи уназад!
- Промени! Хватај! Моје!
- Не плаши се лопте“!
- Обавезно десет јарди између чуњева...

Увек се стратегија, тактика и техника игре.

■ Од „Вепрова“ до „Мачака“

Младе крагујевачке „флег“ фудбалске наде предано тренирају под будним оком свог првог тренера Стефана Стефановића - деветнаестогодишњака и дугогодишњег члана „Дивљих вепрова“. Он је ту да

УВЕК СПРЕМНЕ ЗА МЕЧ, АЛИ И ПОЗИРАЊЕ

На недавно одржаном новосадском турниру у „флег“ фудбалу - бесконтактној верзији много познатијег америчког, крагујевачка екипа „Дивље мачке“ суверено је тријумфовала победивши све конкуренткиње и привукавши пажњу медија. Напорно тренирају код Хале „Језеро“, надају се афирмацији овог спорта и омасовљењу. Иако су основане уз несебичну помоћ „Вепрова“, „прете“ да ће им ускоро „помрачити славу“

им искуством и знањем помогне, као и његов две године млађи помоћник Дарко Ерић.

- Девојке су питале да им мало помогнем и тако је кренуло, скромно појашњава Стефан почетке сво-

је тренерске каријере. Не пропушта да нагласи да је неколико њих, попут Надежде Борђевић, Тање Обрадовић и Јоване Димитријевић, самоиницијативно основало клуб, почело да тренира и одабрало му име. За остало, ипак, прискочили су у помоћ славнији и искуснији „Дивљи вепрови“, обезбедивши прво логистичку и тренерску подршку, на самом почетку Владимира Раденовића, Дарка Цветковића и Борђа Тимотијевића, без којих се цела прича око женског тима не би успешно реализовала, касније наших саговорника Стефановића и Ерића, па све до израде атрактивног лога за дресове који је осмислио и израдио такође један од „Вепрова“ Михајло Марковић.

Како у самом клубу воле да истакну, „Дивље мачке“ други су у Србији женски фудбалски клуб овакве врсте, пре њих постојале су само новосадске „Анђeosке војвођанке“ („Ангел Дуцхесес“). Још од самог настанка клуба не опада интересовање девојака да се опробају у овом необичном спорту (који има сличности и разлика са америчким фудбалом - види антрофије), а међу девојкама се без предрасуда полако шири идеја да заиграју у пуној опреми.

Неретко су се девојке и саме организовале да тренирају и испомажу у савлађивању препрека на које су наилазиле на тренинзима, како би што спремније и корисније за тим дошле на наредни тренинг. Уигравале су се и на тај начин што су играле против мушке флег екипе, та искуства су им била од велике користи. Све играчице истичу на првом месту љубав према овом, код нас још увек спорту у повољу.

За наше услове већ „ветеранка“ Тања Обрадовић (23), студент немачког и играчица у клубу на позицијама мидл, центар и квотербек, у клубу је годину и по дана. Овом спорту,

признаје, привукла ју је агресивност и атрактивност.

- Мој брат Марко тренирао је амерички фудбал. Прво сам се у све ово укључила преко и због њега, али у „флег“ фудбалу није баш толико грубо и заиста сам га заволела, каже Тања.

■ Потпуно испуњена очекивања

Њена колегица Милена Агатонић (28), машински техничар по образовању, (позиција вајд рисивера) у тиму је од јуна прошле године. Прати све спортове, а овом ју је привукла његова несвакидашњост и могућност да се путем „флега“ афирмише. Ова врста фудбала, каже, испунила је сва њена очекивања.

У редовима „Дивљих мачака“ од првог тренинга је и Христина Милосављевић (21), студент економије, (по потреби тркач, рисивер и квотербек), коју ју је на терен пре свега измамило велико интересовање и редовно праћење „Вепрова“.

- Гледала сам све њихове утакмице, моји другови су тренирали у „Вепровима“ и за мене је ово био логичан корак. Клубу сам се прикључила још на самом оснивању, буквално на првом тренингу, каже она, додајући да је њеним колегицама и њој атмосфера на тренингу прелепа, друже се и, што је најважније, баве се спортом који баш воле.

Нешто „тазија“ по играчком стажу, али никако мање „флегу“ предана је Јелена Томашевић (21), студенткиња менаџмента, која игра на местима слота и центра. Она је у „Мачкама“ од јуна, али је у овом спорту пронашла себе.

- Дуго се бавила спортом, тренирала сам одбојку, али сам након повреде престала. По опоравку хтела сам да пробам нешто сасвим другачије, ово ми се учинило занимљивим, погледала сам њихове фотке на „фејсу“, распитала код другарице и дошла на тренинг, објашњава Јелена.

Све остало је легенда.

- Напорно јесте, али када се већ уђе у читаву причу око америчког фудбала, постаје све лакше и лепше.

ХРИСТИНА МИЛОСАВЉЕВИЋ, ЈЕЛЕНА ТОМАШЕВИЋ, ТАЊА ОБРАДОВИЋ И МИЛЕНА АГАТОНОВИЋ

ТРЕНЕРСКИ ДВОЈАЦ: СТЕФАН СТЕФАНОВИЋ И ЊЕГОВ ПОМОЋНИК ДАРКО ЕРИЋ

БЕСКОНТАКТНИ „ФЛЕГ“ ФУДБАЛ

Скидање заставица и постизање поена

Бесконтактни „флег“ (застава) фудбал у много чему разликује се од грубље и познатије верзије - класичног америчког фудбала. У питању је много „мекша“ варијанта у којој су иста правила и за женске и мушке тимове.

Циљ је да се скину заставице обмотане око противничких играча или постигну поени. Терен је 60 са 30 метара. У четири покушаја треба да пређете пола терена. Ако вам то пође за руком, добијате још четири нова покушаја да постигнете поен. Тач даун као поен носи шест бодова, а постоје и екстра поени који се вреднују као бод или два.

Разлика између „флега“ и стандардног америчког фудбала је и у опреми који играчи носе, а која је у овој

дисциплини много лакша и без кацага и штитника. Играчице и играчи „флега“ носе обичне шорце или хеланке (како се договоре) и дресове, док су им на ногама копачке, јер се утакмице играју на природној или вештачкој трави. Ту су и обавезне заставице („флегови“) које противници покушавају да вам скину.

Играчи у тиму су подељени на одбрану и напад. Одбрану сачињавају играчи следећих позиција: квотербек, центар и ресивер, а у нападу учествују фудбалери који играју на местима корнер бекова и мидлова. Поента у одбрани је да се противнику не дозволи прелазак половине терена или да му се скине заставица док то покушава, а у нападу да се постигне поен. И у овој верзији постоје атрактивне и дисциплиновано организоване стратешке акције трчања и паса, само што њихова реализација и одигравање ни издалека нису тако груби као у америчком фудбалу.

 ЗАЈЕДНИЧКА СЛИКА
 ФОТКАЊЕ ПРЕД УТАКМИЦУ СА
 КРАЈЕВАЧКИМ КОЛГИНИЦАМА

ше, истиче Јелена, додајући, као и претходне саговорнице, да све имају складан однос са тренером и његовим помоћником.

- Узајамно се слушамо и испомажемо, каже она.

Воља за тренирањем и љубав према овом спорту, што би рек'о Черчил, „крв, зној и сузе“, довели су „Дивље мачке“ и до прве утакмице женског америчког фудбала у Србији. Тај историјски догађај десило се 17. децембра прошле године у Матарушкој Бањи, где су се „Дивље мачке“ састале са краљевачком екипом „Краљевских круна“ и убедљиво их победиле резултатом 32:6, док су у другом дуелу ових тимова „Круне“ пружиле много јаки отпор, али на крају ипак недовољан за „Дивље мачке“ које су славиле са 31:20, па је пехар намењен освајачу „Челинц купа - Краљево 2011“ дошао у Крагујевац.

Иако се очекивало да се прва утакмица у женском фудбалу догоди баш са првооснованим девојачким тимом, новосадским „Војвоткињама“, тај спектакл изостао је због неспремности Новосађанки за игру у том тренутку.

Уследио је летос, 8. јула, пораз од београдских „Вучица“ у ревијалном мечу, али ко мари. Прославило их је учешће на хуманитарном турниру „Битка за бебе“ одржаном у Новом Саду 29. септембра.

Тога дана у надметању за трофеј сем наших „Дивљих мачака“ учествовале су и екипе „Наранцасто племе“ („Orange Tribe“) из Кикинде, поражене резултатом 28:13, „Златне медведице“ („Golden Bears“) из Бора, дебакл од 28:0, већ помињане краљевачке „Краљевске круне“ (Royal Crowns), које су изгубиле са 26:12, и у финалном сусрету савладани су највећи фаворити за трофеј, домаће „Војвоткиње“.

Но, крагујевачке девојке не спавају на лаворикама. Тренинге одрађују понедељком, средом, петком, суботом и недељом, тако што усклађују термине са са „Вепровима“. Тренинзи се одржавају код Хале „Језеро“, док их време служи, а за зиму се надају помоћи од Скупштине града да им обезбеде неку салу. Покушавају да се осамостале, али увек истичу велику подршку коју добијају од мушких колега и сабораца по питању јајасте лопте „Дивљих вепрова“. За сада користе и њихове просторије „Код крста“.

У клубу тренутно

ДЕТАЉ СА ТРЕНИНГА „ДИВЉИХ МАЧАКА“ КОД ХАЛЕ „ЈЕЗЕРО“

активно тренира 19 девојака, најмлађа је 1999., а најстарија 1984. године. Као домаћини играју како када и где, најчешће на помоћном терену „Чика Даче“. Ту су и „Вепрови“ почели.

■ Ускоро турнир и у Крагујевцу

У циљу промовисања ове спортске дисциплине организоваће и турнир у Крагујевцу, највероват-

није ће позвати све женске екипе „флег“ фудбала у Србији, дакле Бор, Нови Сад, Кикинду, Краљево и „Вучице“.

На питање како људи када чују за „жене које играју амерички фудбал“ реагују, њихов тренер Стефан Стефановић одговара:

- Прва њихова асоцијација и помисао је да је реч о нечему изузетно грубом, класичном „крњању“, ударању и нечему што је агресивно. Када први пут погледају наш тренинг или утакмицу виде да суштина овог спорта није агесија, ударање и тешки и груби контакти, већ да је реч о лепој, бесконтактној и атрактивној дисциплини, тврди Стефан.

Због тога је, по њему, овај спорт идеалан и за млађе дечаке (у свету га тренирају деца од 10 до 12 година) као припрема за прави амерички фудбал. Погодан је и за нешто старије женске особе.

- На недавно завршеном турниру у Новом Саду у домаћој екипи играла је против нас у финалу четрдесетогодишњакиња, илуструје Стефан конкретним примером ову своју тезу.

Прво место на новосадском турниру дало им је крила и појачало не мали апетит „Дивљих мачака“, па иако су безгранично захвалне на свој помоћи коју су им „Дивљи вепрови“ пружили, надају се да ће им брзо као спортски колектив „преотети и помрачити славу“. И то не прете „тупим канцама“.

Што каже наш народ, када је „флег“ фудбал у питању - храни мачку („Дивљу“) да те огребе.

ДЕТАЉИ СА УТАКМИЦЕ ПРОТИВ КРАЈЕВАЧКИХ „КРАЈЕВСКИХ КРУНА“

ЈАПАНСКЕ ВЕШТИНЕ ИСПРЕД СКУПШТИНЕ ГРАДА

Да сваки дан буде празник здравља и спорта

Крагујевац је први град у Србији који је Јапану честитао Дан здравља и спорта, тако што су чланови клубова јапанских борилачких спортова на платоу испред Скупштине града показали своје вештине

КИК БОКСЕРИ КЛУБА „КОБРА“

Национални празник Јапана, 8. октобар, посвећен здрављу и спорту, први пут у Србији обележен је испред крагујевачке Скупштине. Традиционално, Дан здравља и спорта обележава се чедесетпетоминутним вежбањем на отвореном простору, Јапанци излазе на улице, паркове и тргове како би заједно вежбали.

Крагујевачка хуманитарна организација „Лионс“, која је део истоимене међународне организације и припада огранку коме је ментор Јапан, дошла је на идеју да се у Крагујевцу симболично обележи овај дан и на тај начин промовише пријатељство две земље, а поводом 130 година од успостављања сарадње Србије и Јапана. У присуству отправника послова амбасаде Јапана Казуаки Камеде чланови клубова јапанских борилачких вештина из Крагујевца извели су „демонстрацију здравља и спорта“.

На платоу испред Скупштине града били су каратисти свих узраста, дечаки, девојчице, одрасли. Заједнички наступ више клубова, најстаријих „Радничког“ и „Заставе“, али и нешто млађих „Крагујевца“, „Јуниора“, „Младости“, „Тигра“... предводи „тата“ карате параде Стевица Јовановић, први тренер КК „Крагујевац“.

- Право је задовољство радити, јер овај рад даје резултате. Погледајте, деца су нам здрава, најмлађи полазник има тек 4,5 године, а нијемо и спортске успехе. У једном тренутку дали смо пола државне репрезентације. Национални празник Јапана обележили смо и прошле године, али то је било ван града, у природи, и не са овако масовним одзивом. Сада смо у прилици да здравље и спорт

промовишемо испред Скупштине града, каже Јовановић.

Тешко је побројати све клубове који су се одазвали позиву. Били су ту кик боксери Ранислава Милановића из клуба „Кобра“, посебано „друштво“ у оквиру истоименог већ пунолетног карате клуба. Боксери су активни тек три године, али имају шта да покажу, прошле године су проглашени за најбољи кик бокс клуб у региону, открива поносно Милановић.

ЗАЈЕДНИЧКИ НАСТУП КРАГУЈЕВАЧКИХ КАРАТИСТА

НАСТУП КЕНДО КЛУБА

Ту су и „Гладијатори“ из клуба борилачких спортова које је 2010. године основао и предводи Живадин Ерић. Такмиче се у дисциплинама К1, кик бокс, лоу кик, тајландски бокс, затим представници јапанског националног спорта, крагујевачки Кендо клуб ZenShinKan, који, каже Драган Миленковић, постоји већ деценију и такође даје државне репрезентативце.

А. Ј.

ЧЛАНОВИ КЛУБА „ГЛАДИЈАТОРИ“

УКРАТКО

Петокњижа Саве Дамјанова

У галерији Народне библиотеке, у уторак, 16. октобра, биће представљена „Петокњижа Саве Дамјанова: српска књижевност искоса“.

Изласком из штампе књиге „Шта то беше српска пост-модерна?“, професора новосадског Универзитета др Саве Дамјанова, заокружен је петотомни пројекат „Службеног гласника“ који је, под насловом „Дамјанов: српска књижевност искоса“, представио изабране књижевност историјске и критичке огледе овог аутора.

Судећи према првим реакцијама, реч је о важном пројекту, нетипичном за српску културу, не само због специфичне књижевно-научне визиуре Дамјанова, већ зато што су ретки наши књижевни историчари који су за живота били представљени сличним избором.

Ментор Дамјанова и професор чију је катедру наследио у Новом Саду, Милорад Павић, написао је у предговору за ово петокњиже да се он креће у подручјима која су у науци о српској књижевности или неадекватно обрађена или сасвим мимоиђена.

На представљању ових књига учествоваће др Сава Дамјанов, др Жељко Милановић и др Драган Бошковић. Почетак је заказан за 19 часова.

Храбри оловни војник

На реперотару Позоришта за децу, ове суботе, наћи ће се добро позната бајка „Храбри оловни војник“. Драматизацију и режију потписује Тодор Влов, редитељ из Бугарске који је недавно поставио и комад, балет са луткама „Лабудово језеро“.

Бајка о војнику играчки који се заљубио у играчки балерину прича нам о њиховим животима, великој љубави, срећним и тужним догађајима који су их прво раздвојили, па онда поново саставили.

У представи играју Петар Лукић и Милица Решић Вулевић, а сценографију и лутке радила је Стефка Кјувлијева. Представа је на реперотару у суботу, 13. октобра, у 12 часова.

Дискусија о економској кризи

У петак, 12. октобра, у Галерија СКЦ-а, заказана је дискусија о књизи „Криза, одговори, левица“. Овај зборник настао је као један од резултата летње школе под истим називом у организацији фондације „Роза Луксембург“. Тема школе била је актуелна економска криза, њени узроци и последице, по капиталистички систем и његову политичку идеологију, као и критичка анализа потенцијала левице да кризу искористи за сопствена преиспитивања, теоријске артикулације и јачање капацитета.

У разговору ће учествовати аутори Милош Јаџић и Душан Маљковић, као и модератор Ненад Глишић. Разговор о књизи почиње у 20 часова.

ИЗЛОЖБА ПАСТЕЛА МАРКА ЧЕЛЕБОНОВИЋА

Први пут пред публиком

Ово је прва изложба посвећена његовом обимном опусу у пастелу која се приређује након његове смрти. Сви радови за ову прилику пристигли су из Париза, из уметникове породичне заоставштине и по први пут се представљају јавности

Више од две деценије након смрти Марка Челебоновића, у Крагујевцу се приређује изложба његових пастела. Поставка у галерији „Рима“, која ће бити отворена у четвртак, 11. октобра, пружиће јединствену прилику да се подсетимо уметничког квалитета и историјског значаја Челебоновићевог опуса у овој техници.

Галерија „Рима“ је још 2009. године приредила Челебоновићеву изложбу слика, а ово је прва изложба посвећена његовом обимном опусу у пастелу која се приређује након његове смрти. Сви радови за ову прилику пристигли су из Париза, из уметникове породичне заоставштине и по први пут се представљају јавности.

Уједно, овом изложбом „Рима“ обележава 110 година од рођења Марка Челебоновића, једног од најзначајнијих српских сликара. Изложбу ће отворити историчар уметности Невена Мартиновић, која је и аутор текста у каталогу, а пастеле ће посетиоци моћи да погледају до 24. октобра.

Претпоставља се да је Челебоновић до 1977. године израдио

преко пет стотина пастела, цртежа и графика. Будући да они углавном нису били намењени за излагање, тешко је створити јасну слику о њиховом целовитом опусу. Највећи део сачуваних пастела налази се у поседу породице – његових наследника који данас живе у Француској.

Почетак његовог бављења пастелом тешко је сасвим прецизно одредити. Извесно је да се за потребе цртачких белешки и разраде ликовних идеја Челебоновић спорадично служио пастелом тако да, ако и постоје, нес-

лагања у подацима се односе на период када је употреба ове технике у Марковом раду била помоћна и успутна. С друге стране, неспорно је да се пастелу озбиљније посвећује од 1956. године, када почиње да користи Сињаков атеље и да стога огроман опус који је створио до краја живота припада последњим периодима његовог стваралаштва – зелено-плавој (1955–1965) и белој фази (1966–1986).

Стваралаштво у пастелу је било неодвојиви део његовог свако-

дневног сликарског рада. Отуда он у њему приказује своје препознатљиве аранжмане мртвих природе, фигуралне мотиве које је у серијама разрађивао, попут старца из Призрена, калуђерица или птица, као и своје омиљене медитеранске прилике из Сен Тропеа и сарногорског приморја. Постоје радови који се већ на први поглед могу везати за конкретну слику, док је већина настајала као међуетапа – ликовно промишљање и разрада одређеног мотива пре него се реализује у слици.

Челебоновић је рођен у Београду, где је завршио основну школу, а средњу у Цириху и Лозани током Првог светског рата. Студије је започео 1919. у Оксфорду, а дипломирао је права 1922. године у Паризу. Потом се обрео у вајарском студију Антоана Бурдела у Паризу са намером да се посвети вајарству, али је од 1923. године почео да слика. Маја 1925. по први пут је излагао своја дела у „Салону Тиљерије“, а у јуну исте године је отишао у Сен Тропе. Ту је радио уз Вијара, Сињака и друге. Пре Другог светског рата живео је у Сен Тропеу.

Прву самосталну изложбу у Београду приредио је 1937. године, док је годину дана касније излагао са групом „Дванаесторица“. Тих година повремено је посећивао Југославију, Београд, црногорско приморје и средњовековне манастире. Иако је живео у Француској, остао је близак са југословенским сликарима који су повремено посећивали Француску.

Често је излагао у Паризу, Београду, Цириху, Женеви, Сарајеву, Скопљу и Нишу. Излагао је и на колективним изложбама југословенске уметности у Француској, Енглеској, Белгији, Италији, Холандији и Бразилу.

Изложба пастела у галерији „Рима“ биће отворена у четвртак, у 19 часова.

М. ЧЕР

ИЗ КАТАЛОГА ИЗЛОЖБЕ

„Све изворе једно из другог“

Историчарка уметности Невена Мартиновић у каталоги изложбе истиче да је Челебоновић у више наврата истицао да је уметност за њега била континуитет свеукупног живљења, а једно дело природно наставак свега што је претходно насликао. „Када седне пред платно, оно за њега није бело, него већ има неке садржаје. Садржаје који проистичу из онога што је пре тога радио.“ Отуда су и пастели, иако их углавном посматрамо као засебну целину, заправо органски повезани са остатком његовог опуса. Њихово место треба тражити међу његовим сликама јер „цело дело је повезано“ и „све изворе једно из другог“.

ДЕЧИЈИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ

Филмови за најмлађе

Најпопуларнији дечији фестивал забаве „Кидс фест“ одржаће се 15. до 21. октобра у Београду, Новом Саду, Крагујевцу, Нишу, као и осталим градовима широм Србије. У Крагујевцу се по први пут Дечији филмски фестивал одржава у биоскопу „Синеплекс“ у Тржном центру „Плаза“.

Као и увек, „Кидс фест“ ће публици представити најбоље филмове из разних земаља. Ове године фил-

СЦЕНА ИЗ ФИЛМА „БЕНИ СЕ ВРАЋА КУЋИ“

мови стижу из Француске, Велике Британије, Шпаније, Данске, Немачке, Норвешке, Шведске, Чешке и Холандије. Међу остварењима су анимирани 3Д филмови, играни филмови са светских фестивала за децу и младе, документарци о животу животиња, нежне приче о пријатељству, љубави и узбудљиве мистерије.

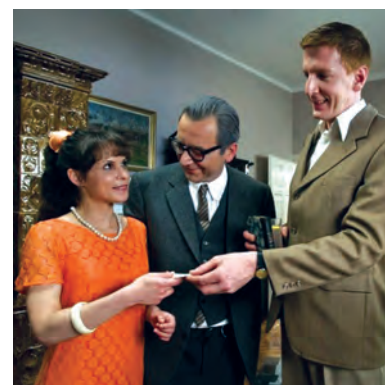
Током 8. Дечијег филмског фестивала гледаоци ће моћи, између ос-

талих, да виде филм „Бени се враћа кући“, причу о бонобо мајмуну кога су заробили ловци. Из заробљеништва га спасава Клодин Андре, жена која је посветила свој живот овим угроженим створењима, и води га у склониште у коме се мајмуни спремају за повратак у дивљину. Ту је и француски хит „Рат дугмића“, заснован на једном од најпознатијих француских романа за децу, филм о љубави и авантури. „Тајна куће крокодила“ натераће публику да размишља о тајнама, а можда и мало уплашити. „Гумени Тарзан 3Д“ и „Марко Макако“ су приче за занимљивим и неочекиваним обртима, а „Прича о делфину сањару“ прати једно путовање препуно изазова и препрека.

Ове године у програму се налазе и филмови за старије узрасте основне школе, те ће тако посетиоци имати прилику да погледају холандско остварење „Каубој“, које је премијерно приказано на Берлинском филмском фестивалу, где је освојило награду за најбољи дебитантски филм и гран-при младих критичара.

Такође, гледаоци ће моћи да изабере између још много занимљивих филмова, а у биоскопима их очекују и привлачне радионице, игрице и поклони.

Цене карата за пројекције на фестивалу знатно су ниже од регуларних цена за биоскопске пројекције, и крећу се од 150 до 370 динара.

ПРИЗНАЊЕ ЗА МАТИЋЕВ ФИЛМ Шест награда

Филм „Жућко - прича о Радивоју Кораћу“ редитеља Гордана Матића на 9. Међународном фестивалу спортског филма „Атлант“, у граду Липетск у Русији, проглашен је за најбољи филм фестивала.

Ово је након награде за најбољи филм на фестивалу у Абуџи у Нигерији, две освојене награде на фестивалу у Палерму прошле године, те награде „Сребрни витез“ у Москви у мају ове године и награде на Међународном фестивалу спортског филма на Златибору, шеста награда за филм „Жућко“. Тиме се „Жућко“ сврстао у ред наших најнаграђиванијих филмова на међународним фестивалима ове године, саопштили у продуценти филма.

Да подсетимо, само неколико дана пре ове награде „Жућко“ је проглашен за најбољи документарни филм на 9. Међународном филмском фестивалу у Абуџи

Како су саопштили продуценти филма, фестивал у Абуџи, који је одржан од 25. до 28. септембра, настао је спајањем пет великих афричких фестивала 2003. године и један је од најуглеђенијих филмских фестивала на територији Африке.

Прича о Радивоју Кораћу ушла је и у званичну селекцију фестивала БОДА у Пекингу, највећег азијског филмског фестивала спортског филма, који се одржава од 7. до 11. новембра, као и у званичну селекцију најуглеђенијег и највећег филмског фестивала спортског филма на свету у Милану, који се одржава почетком децембра.

„Жућко - прича о Радивоју Кораћу“ је играно-документарни филм о првој светској кошаркашкој звезди са ових простора, о његовој изузетној спортској каријери, али и фасцинантној личности. Ово је прича и о једном времену, о земљи које више нема, бившој Југославији која је током 50-тих и 60-тих година 20. века почела да се отвара према Западу преко спорта, музике, филма, моде, а те нове трендове доносио је управо Радивој Кораћ. Крагујевчанин Гордан Матић потписује сценарио и режију за овај филм, а главне улоге тумаче Владимир Алексић, Катарина Радивојевић, Тихомир Станић, Воја Брајовић и Тамара Крцуновић.

ПОЧЕО „ОКТОХ“

Месец камерне музике

Током октобра биће изведено шест концерата, а права посланица биће наступи оркестара „Гудачи Светог Ђорђа“, „Бруно Брун“, „Камерне банде“ и Академског хора из Ниша

Овогодишње камерне музичке свечаности „Октобру хододарје“, ОКТОХ, почеле су синоћ наступом оркестра „Гудачи Светог Ђорђа“ са солистом Урошем Дојчиновићем, реномираним уметником класичне гитаре. Програм ОКТОХ-а наставља се већ вечерас, у четвртак, 11. октобра, када ће уз квартет „Невски“ наступити и оркестар „Бруно Брун“, који броји чак 20 кларинетиста.

У уторак, 16. октобра, наступиће млади крагујевачки уметник на виолончелу Дамјан Сарамандић и пијаниста из Финске Уки Оваскаинен, а овај дуэт представиће програм под називом „Питома тишина“.

Током овогодишње манифестације биће укупно одржано шест концерата, на којима ће наступити признати домаћи и гости из иностранства.

Централно место у обележавању крагујевачког октобра имаће „Велики школски час“, 21. октобра, а дан раније у Спомен-парку „21. октобар“, биће одржана још једна традиционална манифестација – „Бдење“.

Поему за овогодишњи „Велики школски час“, која се зове, „Они су ушли у дом наш“, написао је Јован Зивлак, а музику је компоновао Мирослав Штаткић. Ове године режија је поверена Бошку Димитријевићу, редитељу кога овдашња публика познаје по представи „Бјелка о мртвој царевој кћери“. У програму ће учествовати крагујевачки глумци Миодраг Пејковић и Ненад Вулевић, као и гости из Београда.

поново да ужива у наступу сопрана Јасмине Шајновић.

На завршници ОКТОХ-а, 25. и 30. октобра представиће се четворочлана „Камерна банда“ и Академски хор СКЦ из Ниша.

Током целог месеца у Крагујевцу ће наступати признати уметници, а публика ће имати прилику и да присуствује промоцијама књига, као и филмским пројекцијама. Сви концерти почињу у

КВАРТЕТ „НЕВСКИ“ НАСТУПИЋЕ 11. ОКТОБРА У СПОМЕН-ПАРКУ

Костиме и сценографију потписује Миливоје Штуловић.

Према речима организатора овогодишњи ОКТОХ је богат и садржајан, а можда један и од најбољих до сада.

Програм ОКТОХА биће настављен 23. октобра, када ће овдашња публика бити у прилици

20 часова, а организоваће се у Свечаној сали Прве крагујевачке гимназије и у Спомен-парку „21. октобар“. Иначе, Октобарске музичке свечаности одржавају се у организацији Спомен-парка, а под покровитељством Скупштине града Крагујевца.

М. Ч.

„ТЕАТАР НА ДОБРОМ ПУТУ“

Газде најбоље у Шапцу

На дан отварања овогодишњег „Јоакиминтерфеста“ у крагујевачко позориште пристигла је још једна добра вест. Представа Кнажевско-српског театра „Један човек, двојица газда“ проглашена је за најбољу на шабачкој позоришној ревији „Театар на добром путу“. Крагујевачко позориште наступило је на овој, осмој по реду ревији којом шабачко позориште традиционално обележава почетак сезоне, прошле недеље, одмах након запаженог учешћа на „Туланским позоришним данима“. У жирију шабачке манифестације „Театар на добром путу“ били су Лилијана Ивановић, Маријана Исаковић и Ката Југовић.

Велики светски позоришни хит „Један човек, двојица газда“, кога је по тексту Ричарда Бина режирао Небојша Брадић, биће одигран у част награђених на затварању 7. „Јоакиминтерфеста“ на матичној сцени, а имаће и своју београдску премијеру у Београдском драмском позоришту, 28. октобра.

НОВО РУХО БИБЛИОТЕКЕ

Реконструкција читаонице

Због све већег броја корисника читаонице током претходних година, Народна библиотека „Вук Караџић“ континуирано ради на сталном побољшавању услова рада. Тако су пре неколико година замењене све столице, теписи, а читаоница је окречена и набављени су нови ормари и полице за вредну стручну литературу која се чува у овом делу Библиотеке. Недавно

ЗАМЕЊЕНИ СУ СВИ СТОЛОВИ, А КАПАЦИТЕТ ЈЕ ПОВЕЋАН НА 68 МЕСТА

су почели и радови на комплетном сређивању читаонице, која ће бити завршена ове недеље.

Уз помоћ амбасаде САД, са којом Библиотека већ има одличну сарадњу преко „Америчког кутка“, али и донатора, замењени су сви столови, а капацитет је повећан са 44 на 68 савремених читалачких места. Докупљене су столице, уведен је бежични интернет, а до краја недеље биће постављени и лаптоп рачунари које ће моћи да користе сви корисници читаонице.

Библиотека наставља да континуирано ради на подизању квалитета својих услуга, а ученицима, студентима и свим корисницима читаонице на располагању ће бити десет лаптопова.

Иначе, поред донатора и амбасаде САД, велику помоћ Библиотека је добила и од архитекте Марије Јовичић која је бесплатно израдила дизајн столова.

НОВА ПОСТАВКА ЦРТЕЖА У СКЦ-У

Однос физичког и духовног

Млада београдска уметница Драгана Грујић представила се крагујевачкој публици најновијом серијом цртежа који су настајали у последње две године. Изложба је отворена у галерији СКЦ-а, а поклоничима ликовне уметности биће доступна до краја октобра. Нову серију цртежа уметница је назвала „Двојна природа“.

Основу њених ликовних радова чини истраживање и преиспитивање телесног аспекта постојања савремене науке (посебно медицине, биохемије и астрономије) у комбинацији са субјективним и емотивним искуствима.

Циљ ове младе уметнице је да пронађе нова или алтернативна тумачења феномена везаних за однос физичког и духовног постојања, преиспитивање личне историје и њене условљености физиологијом.

– Кроз самостална истраживања из области природних наука, у комби-

„АЛНАРИ“ НАГРАЂУЈЕ Путовање Титаником

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов издавачке куће „Алнари“. Потребно је да у петак, 12. октобра, позовете 034 333 111, после 10 часова и добићете роман „Брод хиљаду снова“, аутора Лија Флеминга. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“ у Рода центру.

За Меј Смит и њеног мужа укрцавање на „Титаник“ представља почетак невероватног путовања које ће њих и њихову бебу Елен одвести из сиротињског краја

ИЗЛОЖБА У „МОСТОВИМА БАЛКАНА“

Мермер и теракота Владана Мартиновића

У галерији „Мостови Балкана“, у петак 12. октобра, биће отворена десета, јубиларна самостална изложба скулптура Владана Мартиновића, уметника из Аранђеловца. Добитник многих награда и других признања за скулптуру у камену, којом се бави од самих почетака,

Мартиновић је најавио да ће и овога пута излагати дела у теракоти и мермеру. Отварање изложбе заказано је за 20 часова, а овдашња публика биће у прилици да види 36 скулптура у мермеру и 36 скулптура у теракоти.

Један је од малобројних савремених српских вајара који искључиво обликује скулптуре у камену. Мартиновић је стекао током протеклих 35 година велико искуство рада на вајарским симпозијумима, јер је био вишеструки учесник на свим који се одржавају у Србији или у другим бившим републикама СФРЈ, а длето и камен одвели су га и до Аргентине, Египта, Белгије, Грчке, Бугарске.

У каталогу изложбе овај уметник наводи да је људски век могуће читати само на употребљеном камену. Уколико промене на том камену нису насилне, поменути јединицу мере треба употребљавати у множини.

„Камен и велико време су синоними. Однос камена и човека је сведочанство о протоку заједничког времена. Заједнички боравак на планети видљив је свуда, на плочнику Страдуна у Дубровнику, високо на зидовима у Луксору, где су фараонов ратници оштрили врхове својих копаља, или на степеништу подземног пролаза на Зеленом венцу у Београду“, наводи Мартиновић.

– Трагови људског пута или беспућа променили су употребљени камен до непознавања. Преименован је и преобликован, ако је имао среће. А, ако није, завршио је у насипима за путеве, обало-утврдама и археолошким налазима. Често је камен остајао где је и први пут положен, каже Владан Мартиновић.

Рођен је 1954. године, а дипломирао је на Факултету ликовне уметности у Београду, 1983. године. Одмах потом постаје члан УЛУС-а, а стиче и статус самосталног уметника. Од 2006. године има статус истакнутог уметника.

Добитник је бројних награда и признања, једно од њих је Златно длето које су му колеге доделиле 2000. године. Многе његове скулптуре су откупљене од стране државе. Бројне скулптуре су део приватних и музејских колекција, у Србији и иностранству.

нацији са субјективним доживљајима и симболима који представљају део нашег културног и религијског наслеђа, покушавам да одгонетнем тајне сопственог смисла и смисла једног појединачног живота са специфичном историјом и унутрашњим животом.

Управо из тог разлога, промишљања о унутрашњем, духовном постојању, које је условљено материјалним, јавила се потреба за представљањем двојне природе човека. Филозофија дуализма нам говори да у људском животу постоје две сукобљене или паралелне реалности, а то су материјална и духовна, објашњава Драгана Грујић.

Ова уметница рођена је у Београду 1983. године, а дипломирала је сликарство на Факултету ликовних уметности, у класи проф. Слободана Роксандића, 2008. године и специјализирала сликарство на истом факултету у класи проф. Чедомира Васића.

До сада је самостално излагала на 15 и групно на преко 30 изложби у земљи и иностранству. Учесник је бројних ликовних колонија, радионица и симпозијума у Србији, Румунији, Италији, Грчкој, Словенији, Хрватској, Црној Гори...

Добитник је награде за сликарство „Миодраг Јањушевић“ 2007. године.

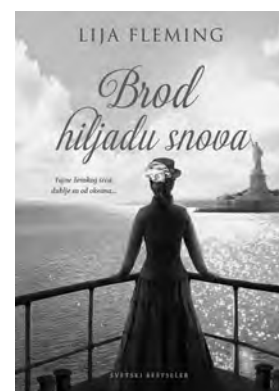
Члан је УЛУС-а од 2010. године. Живи и ради у Београду.

М. Ч.

Болтона у земљу могућности о којој сањају.

Међутим, када на запрепашћење свих неуништиви „Титаник“ почне да тоне, Смитови уместо остварења снова доживљавају ноћну мору. У последње минуте Меј доспева у чамац за спасавање, изгубивши из вида мужа и кћерку. Ипак, неколико тренутака касније, капетан Смит лично у чамац доноси бебу и предаје је Меј, која у потпуном мраку и ван себе, верује да је беба њена Елен.

Селестина Паркс, још једна мла-

да жена која је са мужем кренула у Америку, сведок је тог догађаја. Док две жене са ужасом гледају како океан гута остатке брода, раздиру их потпуно различита осећања. Меј очајава због губитка мужа, а Селестина прижељкује да више не види свог.

Када у освит зоре „Карпатија“ притекне у помоћ, Меј и Селестину већ вежу споне пријатељства довољно јаке да превазиђу трагедију и друштвене разлике и трају читав живот. Међутим, Меј тада долази до шокантног открића и бива принуђена да у делићу секунде донесе одлуку која ће неповратно изменити животе многих.

ВИТЕЗОВИ РЕДА ЗМАЈА ДЕСЕТ МИЛЕНИЈУМА СКРИВЕНЕ ТРАДИЦИЈЕ ЕВРОАЗИЈЕ (20)

Пише Живојин Андрејић

У епици Првог српског устанка организатор и вођа Првог српског устанка вожд Карађорђе назива се: љути змај, змај тополски или змај од Тополе. У организацију општег устанка против обесних Дахија биле су укључене многе личности и по свему организоване кроз слободно зидарство. Ложе у Влашкој, Београду, Видину и другим местима биле су у међусобној вези. У том савезу били су у оквиру београдске ложе: београдски везир Мустафа-паша, грчки патриота Рига од Фере, војвода Ђорђе Петровић, војвода Јанко Катић, браћа Чардаклија, Петар Ичко, Методије, митрополит београдски, Пазван-оглу (старешина видинске ложе)...

У овој ложи били су и Срби и Турци и они су се једни према другима понашали као браћа. Постоје индиције да је велики мајстор био Мустафа-паша кога су дахије ухватиле и удавиле. Осим тога, наводи се и да су масони били митрополит Стратимировић и Доситеј Обрадовић.

Као што је опште познато у нашој историји, вожд Првог српског устанка Карађорђе се родио 3/16. новембра (Св. Ђорђе-Ђурђић) 1762. године у селу Вишевцу код Раче, у Шумадији, од оца Петра Јовановог и мајке Марице Живковић. Сви старовишеви за себе сматрају да су пореклом од племена Васојевића, а такво порекло већина истраживача наводи и за Карађорђе према, иако извори и факта о њиховој породичној слави Св. Климент говоре другачије.

Чувени Карађорђеви преци

Сима Милутиновић први каже да је Карађорђе и по оцу и по мајци Васојевић, а то тврди и Ненадовић. Професор крагујевачке Гимназије Јован Јовановић, а поготову етнолог Андрија Лубурић, изнели су податке да су Карађорђеви били пореклом из српског (касније поарбанашеног, католиченог и делом исламизираниг) племена Клименте из Селаца, васојевићких Србљака. Нема сумње, све до краја 17. века српско племе Кли-

ВОЖД КАРАЂОРЂЕ

менте било је православно и славило зимског Св. Николу.

Андрија Лубурић је дошао до многобројних података и закључио да су Карађорђевић несумњиво од Климената. Ти подаци су пуни детаља који делују врло уверљиво, иако им није придавана потребна пажња. Само један мали део обимне грађе о Карађорђевој пореклу до које је дошао Лубурић крајем 19. и почетком 20. века је објавио, док се највећи део налази у Историјском архиву Србије.

Карађорђе деда Јован био је чувени харамбаша и племенски поглавица – војвода који је четовао и ратовао у области између Ђаковице и Бјелог Поља и од Скадра до Новог Пазара. Са својим оцем Мршом био је десна рука Уљи, главном вођи Климената, званом „мали краљ“. После смрти краља Уље (око 1696.) и оца барјактара Мр(к)ша (око 1699.) војвода Јован је стао на чело моћног племена Клименте.

Полазну основу за своја истраживања Лубурић је имао у извештајима француског официра Маријажа цару Наполеону из 1810-1811. године, који представља први савремени, најстарији извор о Карађорђевој пореклу од племена Клименте. Меријаж је писао: „Клименте се боре под заставом српском, њихов број 20.000... Села Клименти су место рођења Црног Ђорђа, највећи део њихових рођака тамо још живи... (Медун) град или тврђава Климената постојбина Црног Ђорђа. Највећи број његових рођака ту станује и они су поглавице овог краја... Његова породица је из Климената... високе Црне Горе, чија су племена под његовим утицајем...“

Карађорђе прадеда је био барјактар Мрша, ми сматрамо Мр(к)ша, како су касније звали и Карађорђевог оца Петра, који је имао синове војводу Јована, харамбашу Вука, Ивана и Амет барјактара и две кћери. Међутим, у песмама се увек говори о три Мр(к)шина сина, што би значило да је Иван примио ислам под именом Ахмет после бојева око 1700. године. Једна кћер је била удата за пиперског војводу Лијеша, са којим је имала синове Марка и Новицу. Друга, Јулка, беше удата за харамбашу Митра Зога, са којим је имала сина Јована. Нису упамћена старија колена Карађорђевић предака који су били православни.

Лубурић сматра да је барјактар Мрша рођен у селу Клименте око 1635, а да је погинуо око 1697. године (поживео је по томе 62 године). Климентска песма каже да су Мр(к)шу ухватили Турци помоћу издајника и потом погубили у Скадру. Традиција Куча говори да је Мр(к)ша барјактар страдао у борби са Пиперима. У нешто старијој традицији забележеној ван Климената, Карађорђе прадед се зове Мараш, а презива Ђоновић (од Ђон). У новије време постоје многи којима је Мараш презиме, а не име. У каснијим песмама Климената муслимана не помиње се никакво презиме Карађорђевић предака. У тој старијој традицији Мараш – Мрша има брата Премчу који је барјактар свих Климената. Премча гине у борби против Батоножића и њиховог вође Марка Биљурџа. Том приликом је погинуо још један неименовани брат Мр(к)шин и Премчин.

Вуксан је отац Мр(к)шин и Премчин и, према томе, чукундеда Карађорђевог. По Лубурићевој хронологији Мр(к)ше и Јована може се закључити да је Вуксан рођен око 1605. године. Он је, такође, вођа Климената. Око 1680. године преварио је на кумство Братоножиће, који су се осветили и том приликом су погинули

Премча и још један брат. Од тог трнутка је барјактар Климената постао Мр(к)ша. Лубурићев војвода Вуксан може бити једино Вуксан Деда, један од двојице климентских главара који је историјски утемељена личност.

Мешање православца и католика

По свему судећи, чукундеда Карађорђе био је војвода Вуксан Деда (Вук). Он је вероватно рођен у селу Клименте око 1610. године. По Лубурићевим подацима, Карађорђеви преци, деда Јован војвода, прадеда Ђорђе Мр(к)ша барјактар и чукундеда војвода Вуксан, били су католици који славе Св. Климента. Највероватније је реч о оном делу српског православног племена Клименте које је под утицајем Венеције око 1640. године прешло у католичанство. Савсим је јасно да се орођавају преко жена са својим православним сународницима других племена. После смрти војводе Јована његова супруга одлази са сином Петром у свој православни род у Дробњаке. Петровим доласком у село Жабрин на Пештерској висоравни и женидбом са Марицом из Васојевића наново се обнавља православна суштина и српска племенска традиција барјактара и војвода Климентских.

Традиција забележена код муслимана говори да је рођење будуће знамените личности и вође српског народа предсказано на основу магичних снова везира Ахмет-паше Ђуприлића и мајке Марице. Веза Ахмет-паше са Карађорђевић рођењем пре ће бити остварена у кући богатог барјактара Петра, у селу Вишевцу 1762. године, где се склонио и нашао заштиту од београдских дахија.

Војвода Јован је рођен око 1665, а погинуо после 1715. године (живео око 50 година). Јован је погинуо негде у Метохији, а после њега борбу наставља Коча Ђоновић. Он је вероватно његов синовац, син арабаше Вука, чији син је и Омер.

Истраживањем код Климената муслимана Лубурић је дошао до податка да је други брат војводе Јована – Иван, исламизирани Ахмет. Ахмет барјактар је имао сина Раму, унука Мустафа-агу, парауноку Елез-агу, чукунунука Мехмед-агу...

Јованов син Петар, Карађорђевог отац, рођен је по Лубурићу 1698. године. Пошто је убијен од стране Карађорђа око 1780. године, произилази да је тада био у 82. години. Народна песма каже да се Јованова удовица са малим сином склонила да не страда од Турака. Сматрамо да је отишла у свој православни род у село Драговољиће код Никшића. По свему судећи, супруга војводе Јована Мр(к)ше беше из Дробњака. Њен отац би могао бити кнез Дурутовић „од племића из Драговољића“. Село Драговољиће доводи се у везу са Милутином, другим сином кнеза Никше, родоначелника племена Никшића. По легенди, Никша је син Владимира Грбљановића који је живео у 12. веку у Грбљу, у Боки Которској, а у народном предању познат као бан Илија(н). Бан Илија је био ожењен Јевросимом, сестром Стефана Немањића који је градио манастир Морачу. Дакле, ћерком краља Вукана, најстаријег сина великог жупана Стефана Немање. О мајки Карађорђевог деде Јована, која је остала удовица у време буна, вероватно око 1690. или 1737. године, говоре и подаци које је забележио Радослав Вешовић. То значи да је Петар рођен око 1710. године. Из Лубурићевих података произилази да је Петар имао старију сестру која је била удата за Симу Рашовића.

Насијавиће се

Пише Владимир Јагличић

НЕ ЗНАМ за остале, али мени је тешко проћи бувљаком, а помно не погледати сваки изложени штанд. Оно јест, тешко да је то што тамо има да се види штанд: ни застава кљених излога, ни керамичких постоља, ни дрвених рафова, го прашњав бетон, а ипак постоји извесна понуда, постоји роба, постоје цене, купци и продавци, постоји гужва карактеристична за купопродајна места. Ако ћемо право, ни на велеградским берзама није друкчије: дрека, вика, не зна се ко пије а ко плаћа, баш као и овде, једино, кад тамо падне киша, берзански спекуланти не увлаче шије у крагне, нити роба кисне.

Ни бувљак није што је био. Завладала чудновата мода да се продавци и продавачице не оглашавају као некад. Раније би вам пришли, обазирани се на све стране, и позвали:

- Брко, Брко!

А онда би испод капута показали низ неодољивих стварчица, од чешља преко нотеса и порно-часописа, до шверцованог фена за косу: асортиман! То више није случај, да ли под утицајем новог времена и они су почели да извикју чудновату реч "акција" и да се притом победно, без зазора, смеше и не марећи да ли ће се појавити комунална инспекција. Као да је и сама народна милиција нахватала зазора од те чаробне стране речи, па ни мукајет - не ваде пендерке, нити пљуцкају у оловчице, нити форсирају пијац преко ослободилачког парка: или се одмарају у околним институцијама, или су дигли руке од свог нечистог посла, или, што ће понajпре и бити - цвикају од чаробне нове речи: акција.

Чуо сам ја ту реч много пута, углавном на телевизији. Акција! Па уследи - шунка шесто динара! Свињски бут - седамсто! (Еј, у Србији - седамсто! Колико ли кошта у Сауди Арабији?) Качкавал - седамсто педесет! А супер-маркетари туђински: од толико туђих фирми мене увек помало ухвати цврца - *Темјо, Плаза, Дис, Цебеа*... Навикао сам, од малена, по нашки, сељачки - кад идемо у навакву, да заглавимо Златну ружу, Центротекстил, или неку *Србијину* самопослугу... Све то у циљној хитњи - да се уклопиш, јер после

СЕНТИМЕНТАЛНИ ОСЕЂАЈ - И КАД ГОДИНЕ П

Моја прва револ

Парафразирајући једну парољу, могу да кажем да сам припао генерацији која је градила "Заставу", а "Застава" је градила нас. Чак ми је и кућа, у приградском насељу "Абисинија", била срушена 1964. због наставка изградње нове фабрике аутомобила.

Са последицама привредне реформе из 1965. године, а оне су важне због даљег текста, упознао сам се на врло практичан начин. Недовољно обештећење за претходну кућу било је додатно обезвређено наглим порастом цене грађевинског материјала за преко 30 одсто и званичном девалвацијом домаће валуте са 750 на 1.250 динара за један амерички долар. То је условило да мајка, удовица са троје малолетне деце, годинама није била у могућности да доврши изградњу нове куће, а читавих петнаест година у једном хошку дворишта шепурило се пољски ве-це.

Мојој радости није било краја када сам 1966. дипломирао у Средњој техничкој школи, машинског смера. Мислио сам да сам постигао све у животу, али сам брзо схватио да сам тек на почетку. Плата је била, онако, "радничка", таман за цепенца и скромно учешће у кућним трошковима.

"Америка и Енглеска биће зе-

ШУМАДИЈСКЕ ПРИЧЕ

Акција

осам увече не раде. Сада је у *Златну ружу* немогуће отићи, али не због радног времена, већ зато што не ради - не само недељом, него - уопште не ради: зврји сабласно празна, као да је смисао речи "акција" управо и била у томе да све наше трговине пропадну, а да кајмак купује странци, овде где је радна снага најјефттинија на свету. Сјајна инвестиција: у нашег човека.

Ја сам је, помало, разумео, иако сам човек скучене памети и скромног образовања. Најпре те дрипац гурне у вир. Ти почнеш да се давиш. Онда дрипац пружи руку - шта руку, какви руку, пружа говњаву грану, неће он да прља руку, ти се ухватиш за ту говњаву грану и некако се докопаш обале. А на обали, сав срећан, љубиш дрипац у пету, шта пету, у дупе - зато што се код њега догоди прави хришћански преображај, од дрипаца се претворио у спаситеља и, ено га, већ са црквеним оцима и на света места путује! А са ким ће црквени оци на света места и путовати, ако не са спаситељем! Неке ствари се подразумевају.

У предузећа која су упропастили, упропаститељи улазе не као упропаститељи, већ као спаситељи упропашћених. Акција! А ја сам човек локалан, да не кажем сељак, заирем од странаца, поготово од домаћих хвалитеља тих великих страних цинова, никако да заборавим да су ме гурнули у бездан и кроз све те *Игее, Сујернове, Дисове и Темја* пролазим престрашен и залушћујући ватом бубне опне у којима бубња: *Акција! Акција! Акција!*

ЗАТО и одлазим на пијац да слушам како се свађају и цењкају наши сељаци, ту ме обузме врелина миља, ту се опустим, напарим очи на друским нашим сељанкама што продају кајмак и сир, наслушам се дивних домаћих речи уз које сам растао, као *јебо ше ошач, не сери, ојрем добро, ево ти ја на* - тако смирим лупање у срцу. Кренем потом бувљаком, који, углавном, привремено, током преподнева, на-

СЕНТИМЕНТАЛНИ ОСЕЂАЈ - И КАД ГОДИНЕ П

Моја прва револ

мља пролетерска!" Добро, ствари се нису баш тако одвијале, напротив. Ондашња Југославија је поманутом привредном реформом била присиљена да чини прве кораке у правцу капитализма, да уводи економске параметре у пословање и да полако напушта праксу да код нас један производ ствара четири или пет радника, док је на Западу довољан само један. Ограничена је јавна потрошња, а раст личних дохода је повезан са растом продуктивности. Многа предузећа нису се снашла, имала су пад производње, пораст залиха, а почео је да опада и стандард радника. После почетних успеха у привреди, као последица први пут се појавило економско раслојавање и рудиментарни облици "црвене буржоазије", а половином 1968. око 400.000 Југословена радило је ван земље.

Што се тиче света, наречена 1968. је била кулминација протеста студената и младих људи, почев од Америке, Енглеске, Француске Италије, Чехословачке... Демонстрирало се против рата у Вијетнаму, социјалне неправде и тражило боље образовање. Такав талас прелио се и на Југославију, уз неке специфичности.

Све је почело обичном тучом између бригадиста са радне акције и студената Београдског универзи-

стањују грађани Лицике - каква поставка! Постмодерна, а наша! Просто пожелиш да те кустос проведе од експоната до експоната. Али, шта ће ту кустос и зашто би икога овуда пратио? Па наши људи у прсте познају сопствену свакодневну и националну историју која се овде отвара на изволте. Дугмад, шпенадле, кикчићи, бушне ципеле, патике од сто банки, пуловери, јелечићи, погужване сукње, сабрана дела друга Тита и друга Кардеља, Вилерови гоблени са пастирицама и пастирками, народне песмарице, албуми с фотографијама непознатих јунака свакодневне борбе за опстанак, улюбљени тостери, покварени транзистори (чудо технике - прораде кад их лупиш са стране) - све је то срцу блиско, као стална поставка позната од малена... Зато, кад одем у супермаркет, па погледам сву ону начичкану и нафракану робу, одмах ми дође да цикнем - пакујте све то, и терајте натраг за ту вашу Европу, ја се снабдевам искључиво на бувљаку!

Али, већ на првом, да ли да ипак кажем, *штангу*, с трикотажом, устукнем: засипају ме, и то одасвуда, опет оном чудном речју! Наш сељак се, за пиљарским тезгама, још брани до напасти - али грађани Лицике су одмах, издајнички, пристали на новотарије. Погледам - фина бакица, с брчићима, црнпурста, раширила шпилхозне пред лицем, као Туркиња зар.

- Акција! Гаће! Изванредне гаће!

Од вунице.

- Мора да су половне - киселим се, покушавам да видим њене очи иза шпилхозни.

- А шта би хтео за педесет банки - пита ме она и показује мушке гаће, са рњаге на шаторском војничком крилу.

Нема шта, гаће увек требају и ја их меркам, па приговарам:

- Мало су спреда жутуле...

- А замисли да су позади браон - вели она. - То је, знаш, због машине за прање веша. Неће да центрифугира, црко ми регулатор, а мајстора никако да уловим.

Продавац до ње, такође црнпурст, додајује:

- Шта лажеш, кажи човеку поштедно да немаш паре за оправку! Акција, акција!

И ја већ прелазим код њега, док она бо-горади.

Колега покушава да буде пристојан:

- Што се љутиш? Ово је конкуренција, реклама, слободно тржиште, Европа! Акција!

Видим да је по њебету раширио двадесетак половних мобилних телефона.

Мобилне телефоне не волим, али не могу да одолим цени. Носе жигове познатих светских марки, а коштају српски - најскупљи двадесет евра. И ја купујем један.

- Добро си одабрао, кумићу - вели продавац. - Јапанац с домаћом иновацијом.

- У чему је иновација - питам, јер волим све домаће.

- Кад те неко, на пример, позове - он засквичи као мангулица.

Погледаш ли продавца - две банке из руке да му не узмеш. Забрадато, с чекињом од три дана. У ствари, културан човек, прави кустос - упућује муштерију.

Нисам дошао ни до пола бувљака, а један брадати и неокупани - воња на пет метара - и сам се дерња:

- Акција!

- Каква је то - велим - акција? Где ти је роба?

Он ме повуче за капут да приђем ближе, па ми у лице удуба задах јефтине ракије:

- Да ми купиш литар домаће.

- Каква мени корист од тога?

- Гутљај потегнем ја, гутљај ти. Имаш пола литра фраја. Само, да ми признаш мало дужи први гутљај, два дана нисам окусио.

- Та ми акција не одговара - велим и, да испробам мобилни, фотографисах га за усмену.

И даље су, са свих страна, викали "Акција! Акција!" - али ја сам за данас већ пазарио шта ми треба и од-

лучио да одем кући. На самом изласку с пијаче, код киоска, преко пута биоскопа, заустави ме један шатирано:

- Акција! - дрекну, да ме уво заболел.

- Знате шта - рекох ја. - Доста ми је тих ваших акција. Ја сам за данас свршио.

- Али ја још нисам - рече он.

- Какве то има везе са мном?

- Због камере - рече он - Примећено је да тај мобилни може да снима.

- Јапанац - велим поносно. - Са домаћим иновацијама. Кад те неко позове, сквикне као мангулица.

- А наш црко. Па смо мислили да помогнеш.

- У чему?

- У културном садржају - рече он.

- Ено тамо, преко пута, испод моста на Лепеници, ја и Ружа треба да

снимимо пресудне кадрове, али камера на мобилном се покварила, а камерман негде одлуњао, сигурно у бифе.

- Увек сам рад по моћи нашој култури - рекох, поласкан. - А шта треба да учиним?

- Ништа - рече он.

Кад се ја и Ружа спремимо за сцену, ја викнем "Акција!", а ти укључиш мобилни. Од окупљене публике узимамо кеш на лицу места, а после, да нам уметнички труд не пропадне, пуштамо снимак на ју тјубу. Паре делимо братски.

И поведе ме за руку преко друма, на обалу Лепенице.

- Ено - показа руком - тамо, испод моста, Ружа се већ културно наместила.

Ружа провири иза једног жбуна:

- Ајде, бре, већ једном, смрзла сам се!

- Све је спремно - рече јој мој нови познаник. - Добили смо камеру.

А онда се обрати мени:

- Ти пази да се публика не разиђе, док сваки не плати барем по сто банки!

- То је, ваљда, у реду - рекох ја, мало снебивљиво. - Култура треба да живи и од тржишта.

Нацентрирах мобилни на десно око, а он, мало касније, добади:

- Акција!

Могу да кажем да је замало успело. Око нас већа гужва него на бувљаку. Као да је изненада пала киша: сви сложише своја шаторска крила и њебад и окупише се испод моста, око нас, да уживо прате један културни чин.

Међутим, цаба смо крчили. Јесте мобилни такорећи нов - Јапанац, са акције, али батерија му цркла. Јадна наша култура, увек на неки начин испашта.

- Мораћемо - рече мој нови поз-

наник, утучено - да поновимо сцену! Да се нађемо сутра, у исто време, кад напуниш батерију?!

- Може - рекох. - Али, зашто под мостом? Најбоље да се нађемо на сцени нашег театра. Побољшали бисмо им репертоар.

- Не - рече он. - Ја држим до нивоа.

- А ко ће мени да плати - избећи се Ружа. - Докле, бре, да кредитирам културу?

- По обављеном послу, душо - рече њево колега. - Мало се и потрпи, не радиш у општини.

ДА ЈЕ ОВДЕ овде крај приче, добро би било. Али, одједном се однекуда појавише полицијци. Кад треба, нигде их нема, а сад, ево навалили са свих страна, као скакавци. Ухватише ме двојица под мишке, као и народне уметнике, глумце, и спаковаше нас у марицу. За то време публика и продавци с бувљака нестадоше као децембарске муве.

- Шта је ово, - велим - браћо! Зашто нас апсите.

- Акција - рече равнодушно један, а остали у марици - шукарац. И док је Ружа смиздрила, ја је загрлих (смрзла се, сиротица, због уметности, зар је ово хвала за дугогодишњи предани рад):

- Тако је, поштована госпођице, код нас! Прави кривци су на слободи, али су увек спремни да ударе на уметничке слободе које су криве за све!

- Јесте, Ружо, у праву је човек - сложи се огорчено и њен партнер. - Култура увек најбебе прва.

А кад нас уведоше у један подрум и завезаше лисицама за радијаторе, већ сам дослутно да ће се лош дан завршити још горе. Стоје тројица с пендрецима изнад нас уметника, а један с чварком на еполетима - подаље од њих. Очито, командни орган. Мало нас је гледао са висока, а онда, као кад пред старт трке пафне стартни пиштољ, испали:

- Акција!

Помлатише нас ко мишеве. Знао сам да та страна реч, „акција“ не слуги на добро. Био сам у праву кад сам стрепео. Није ми жао што су нас тукли, жалим што ми пендреком разбуцаше онако добар мобилни. Јапанац, с домаћом иновацијом: кад те позову - сквикне као мангулица. И овако је сквикнуо. Цркла му батерија, а такорећи нов. Са акције.

РОБУ

уција

тета на Новом Београду, 2. јуна 1968. године, када је полиција брутално интервенисала. Студенти су убрзо профиллисали своје захтеве, који су били у дијапазону од побољшања положаја студената, осуђе насиља, па до критике друштвених неједнакости и самог режима, при чему није довођен у питање ауторитет Јосипа Броза Тита.

Са седмодневним протестима београдских студената солидарисали су се и други универзитети, па је тако дошло и до демонстрације студената у Крагујевцу.

А где је у тој планетарној револуцији аутор овог текста?

Тада сам био млад машински техничар, запослен у једној "Заставиној" фабрици. Лично нисам видео никакву перспективу у свом послу, а из материјалних разлога нисам одмах почео са студирањем. Себе сам сматрао некаквом спонем између праве радничке класе и "поштене интелигенције", у шта сам рачунао и моје другове, тадашње студенте.

Једног од тих бурних дана, мој друг, иначе студент, Божа ме је позвао да учествујем у студентским демонстрацијама у Крагујевцу, у знак подршке београдским колегама. Мало сам се премисљао како да се укључим, с обзиром да сам у радном односу, а демонстрира се пре подне. А имао сам и одређену

дозу колебања због евентуалних личних последица. Тада је било другачије време, а режим никако није био навикнут да се неко јавно буну и да спонтано изводи акције. Данас је кудикамо лакше, народ је "утрениранији", само треба одлучити да ли ћете подржати захтеве радника због неисплаћених зарада, протестовати испред неке институције или се укључити у групу спортских "навијача".

Ипак, брзо сам одлучио, узео дозволу за приватан излазак из фабрике и према договору сачекао демонстранте код Горњег парка. Они су кренули од Машинског факултета са разним транспарентима, узвикујући пароле. Ово су вероватно биле прве јавне демонстрације у Крагујевцу након оних послератних: "Трст је наш" и "Тито - Партија, све клевете разбија", против резолуције Информбироа. Али, тада се радило о спољњем непријатељу, а сада су немири дошли "изнутра" и то против система "самоуправљања".

Пошто је Божа био у првим редовима, имао сам прилику да осетим слатки мирис слободе, без страха због изговореног узвика или скандирања. Пролазили смо главном улицом ка центру града, а пролазници су нас немо посматрали са тротоара. Није било јавне подршке са њихове стране, али ми се чинило да у неким очима видим прећутно одобравање, а код старијих, богами, осуду. Колону је са тротоара лично пратио и надгледао начелник СУП Крагујевац Боровоје Петровић, а колико полицајаца је било у цивилу може се само претпостављати. Када смо у

СТУДЕНТСКЕ ДЕМОНСТРАЦИЈЕ '68

шетњи по граду пролазили поред хотела "Зеленгора", један нестрпљиви возач камиона је "пресекао" колону јер му се очигледно журило. На то је начелник СУП скочио на папучу камиона, повикао на возача и овај је вратио возило уназад.

Иначе, студентски протест се мирно завршио у Крагујевцу и очито је био мала епизода. Тито је рекао да су студенти "90 одсто" у праву, а хапшења главних организатора побуне и њихови прогони уследили су касније у Београду.

Сурадани, када сам поново дошао на посао, шеф ме је директно питао где сам био, из чега сам закључио да му је неко већ дојавио. Одговорио сам да сам узео приватну дозволу и ишао да подржим студенте, на шта ми је рекао: "Знам да си узео дозволу, али шта ћеш ти са њима? Они су студенти и ништа не раде. Твоје место је у фабрици!"

На крају, велемајстор Тито је окончао протесте, привредна реформа је заустављена, јер друштво није било спремно за ради-

калније промене, а на неким факултетима се играло и Козарачко коло, у знак подршке успешном завршетку.

Мени се није играло коло. Три године касније започео сам сезонски "гастарбајтерски" живот у Шведској, за време летњих ферија, и тако пет узастопних година. Ипак, остао ми је сентиментални осећај у души, јер сам био макар атомски део једног светског покрета.

Слободан ЛАЗИЋ
дипломирани економиста

САТИРА

- Нема потребе да глумите лудило. Тај филм смо већ гледали.
- Кад је бог делио памет, ми смо је препродавали.
- Они који су нас довели до пропасти знају пут.
- Док не легне плата, у породици нико не спава.

Слободан СИМИЋ

ВИЦ НЕДЕЉЕ
КОНОБАРА
ЈАНКА

Знање

Пита син оца: - Тата, каква је разлика између знања и политичара?
- Па, сине, знање пуни главу, а политичар цепове!

Page ЈОВАНОВИЋ

Кад би МУП озбиљно журио криминалце, влада никада не би имала консензус!

Доктор Хаус

Давно се о неком директору није толико причало у граду. При том, није реч ни о каквој афери. Никаквој страначкој игрици (можда, малој активности једног лобија). А, опет, сви су заинтересовани. Нагађало се, типовало, правиле су се разне комбинаторике, превртале родбинске и ине везе, чеprкало по биографији. Не сећам се ни да се о нечијем постављењу у директорску фотелу једне прилично запуштене и банкротиране установе толико људи обрадовало, као сада.

За њега нису везане никакве малверзације, напротив. Од њега се много очекује, можда и превише. Ипак он није Супермен, а далеко је од добре виле. Али се о његовом трансферу из једне у другу установу говорило више него о трансферу било ког фудбалера. Иако у игри није била никаква лова, ипак је прихватио понуду за познату "кућу" у коју је, ако је веровати гласинама, ушао на несвакидашњи начин. Нешто као Фантом у опери. Хм, можда пре као Демон у борделу. Јер, овима, стварно, само црвено фењерче фали на улазним вратима. И то да се не гаси: ноћу, због односа међу запосленима, а дању, због њиховог односа међу нама, обичним смртницима. Само што у ситним сатима они то раде из задовољства и релаксације, а дању, нама, дебело наплаћују своје услуге.

Поведени гласинама, запослени су се, ипак, уфрkisали. И почели на све стране да се распитују како да докажу новом Шефу. Одговор је једноставан: никако! Просто, добро дошли у Клуб! Као што знамо, између генијалног и лудила, и обрнуто, мали је корак. Ту разум скоро да не игра никакву улогу. Али срећа – огромну! Ако вас нагази – готови сте! Ако се провучете – супер!

Неке жене су одмах типовале на варијанту да га заведу. Крајње погрешно: доза либидо која му је "следовала" отишла је на другу страну. При том, поред себе већ има добру рибу коју би само будала мењала за неку другу. Једино, можда, ако би му прва сарадница била Мишел Фајфер, имала би неке шансе. И то да она њега мува.

Други, пак, мисле да је актуелни Шеф савршена комбинација Попићке и примаријуса Гузине: уме да направи паре, а довољно је добар у свом послу. Наша мала клиника – на окупу. Зна се ко је кербер Веса, ко возач Миле Цар, ко је др Зец, а ко потрчко Шаран, ко је др Врабац, а ко вечити пацијент Пејо, а не недостаје ни сестра Мира, а нарочито не Лили Муха. И они иду увек у комплету, ђутуре. Само што је јавашлук, овога пута, огроман.

Највише је оних који се куну да је сигурно он творац серије "Др Хаус", а други, пак, типују да је управо по њему Дејвид Шор написао сценарио за познати лик. Обојица виспрени, врцави, елоквентни, скривено емотивни, натпросечно интелигентни, више саркастични него духовити, са генијалним идејама. И поред своје охолости и надрданости, несвакидашње су шармантни иако имају стајлинг тасманијског ђавола. Међу сарадницима, више воле послушне, него паметне јер, напротив, они су паметни за цео тим. И колеге и болеснике стављају у исту категорију – пацијенте! Противречни су и необични, а бескрајно професионални. Воле да једу, али су вечито на некаквом посту. Особењаца и контрадикторни чудаци који нико не верују, а опет поводљиви за трачевима уколико стижу од њима блиских људи. Нису подмитљиви, па не би пристали на дил чак и ако би им неко, за узврат, понудио кућу са базеном у дворишту у коме би могли да пливају до миле воље. Често уз себе имају погрешне људе, оне који су спремни да се одрекну приватног живота (јер га махом и немају) и да буду непрестано уз њих, успут их снабдевајући брдом информација о другим сарадницима. Тиме штеде сопствено драгоцено време да се баве тривијалним стварима, а ипак су у току шта, где, ко, када, како и са ким. Препознају доушнике и улицице, али их их се не одричу. Такви су увек пожељни. "Они мисле да сам ја луд. Али, ја ћу им све показати и доказати", није најгора претња коју је др Хаус изговорио. "Вратићу се!", његова је омиљена реченица!

ЛЕПА ЈЕЛА

Милан Р. СИМИЋ

Карикаштура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

БАЛКАНСКИ ПРИРУЧНИК

Правило животне заблуде

И таман помислиш да си законрацио у живот, а у ствари доживотно си ушао у казнени простор!

Темпирање народне воље

Привидно инсистирање на вољи народа је темпирано тако да се народ на сам дан избора опредељује не знајући шта хоће!

Политичка атлетска предиспозиција

Само се још од наших политичара могу очекивати нови атлетски рекорди. Они незадрживо грабе!

Максимум могућих варијанти

Било је тако и онако, а биће од сада овако! Како год било, само да буде!

Час моменталног тренутка

Само је питање тренутка када ће у одговарајућем моменту куцнути час!

Ужа друштвена заједница

Приватни живот сваког појединца трпи да би живот уже друштвене заједнице био на завидном нивоу.

Феномен губитка масе

Тешко је у Србији постати масовни убица. Ту евентуалне жртве губе у маси још за живота!

■ Сваки грађанин који нема ТВ апарат препуштен је истини!

■ Ко зна шта би ЕУ радила без српских политичара. Они јој испуњавају све жеље!

■ Нови порески систем је флексибилан. Ко нема ништа, може порез плаћати на одложено!

■ Плашим се коалиције леве и деснице. Они с обе руке држе рекет!

Page ЈОВАНОВИЋ

Градски транспортни проблем

У претрпаном градском превозу нормално је да сваки путник има одређен осећај притиска јавности. Због тога се политичари не возе градским превозом.

Непредвидиве карактеристике будућности

Одувек смо тежили светлијој и бољој будућности, али данас је то нешто апсолутно непредвидиво.

Неопредељиве стране борбе

Борбу са самим собом могао сам решити споразумно, али нисам желео да останем по страни.

Улога форме и фазона

Што се тиче мојих афоризама ниједан од њих не вређа вођу конкретно. Изгледа да је он код мене у скривеној форми и неком другом фазону.

Раша ПАПЕШ

Горан Миленковић

ОДВАЛЕ

АНА НИКОЛИЋ, певачица:

- Јавна сам личност и мушкарац је осуђен да се бори са свим што носи моје име и презиме, што није нимало лако. Зато се тешко одлучују за неку озбиљну причу са мном, имају они жељу, али не и храбрости.

МИЛАН БАЋЕВИЋ, министар рударства:

- Ми смо били руско чедо увек у историји и увек када је она била јака на нас нико није насртао. И нас је Русија доживљавала као своје чедо, па је дошло време да се чедо приближи мајци.

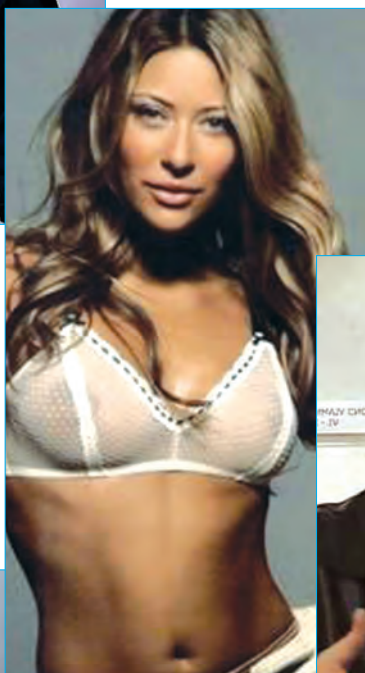

ВЕСНА ЗМИЈАНАЦ, пева*чица, демантује приче да је одустала од венчања:

- Немам времена да се удам. Озбиљно венчање изискује неколико месеци напорних припрема, а знајући какав је Жељко мегаломан, неће нам бити нимало лако да то организујемо.

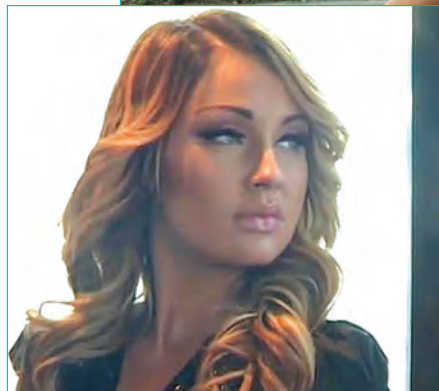
ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ, певачица:

- Неке колегинице кажу ми да сам луда што сам одбила продуцента из Турске који ми је нудио улогу у ТВ серији, али преко кревета. Говоре ми да би летовала у неком од најскупљих хотела у Турској, али ја не осећам ни трунку кајања. Сама сам платила скромно летовање у Црној Гори.

НЕНАД ПРОКИЋ, писац, члан Председништва ЛДП-а:

- Каже ми пријатељ - сви марширају, сви праве неке параде, хомосексуалци, лезбејке, националисти, фашисти, а једино ми који хоћемо да варамо жене, и то мало, морамо да се кријемо.

КАТАРИНА ЖИВКОВИЋ, певачица из „Гранд” плејаде:

- Љубавну сцену снимила бих са Ричардом Гиrom. Пре десетак година био је прави шмекер, а и сада се добро држи.

СУЗАНА ГРУБЈЕШИЋ, потпредседница Владе:

- Поскупеле су ми цигарете. Размишљам да оставим дуван, само не знам када ћу се на то одлучити.

ДЕЈАН МИЈАЧ, редитељ:

- Кад видим Владу која је шездесет посто састављена од Мегатренда, ја се просто уплашим.

СИНИША МИХАЈЛОВИЋ, фудбалски селектор, о председнику ФСС Томиславу Толету Караџићу:

- Њега је толико одушевила наша победа против Велса, да је устао и певао: „Голе, лопове!”.

ЗУМ
Милош Игњатовић

Знаци (не знакови) поред пута у Драчи и Топоници

Плац је на продају, а шта је ово на плацу?

Тротоар у Улици кнеза Михаила, пешаци, снађите се

Похвала за „Енергетику”, коначно добро обезбеђено место где се ради

Драги наш

Ники

20. 9. 1998 – 16. 10. 2010.

Дани пролазе, а ноћи никада.

Живимо у нади да ћеш поново доћи, наш насмејани дечаче.

Позивамо родбину и пријатеље да 16. октобра 2012. године у 11 сати на Варошком гробљу присуствују двогодишњем помену.

Отац Петар, мајка Данијела и сестра Милена

Вољеном

Николи Миловановићу

20. 9. 1998 – 16. 10. 2010.

Сви долазе само Тебе нема, вољени Соколе.

Ћед Видоје и баба Јованка
из Мокре Горе**Мали огласи****Продаја****ПРОДАЈЕМ** ТА пећ од 6 кв, пица пећ (2 етаж), 14 столова за кафић 80 ц и 80 и 16 фотеља Ђуковић. Тел: 065-865-1210.**ПРОДАЈЕМ** канцеларијски сто 2.20 ц 0.90, две кожане канцеларијске фотеље, један канцеларијски сто 140 ц 60 и канцеларијску витрину. Тел: 065-865-1210.**ПРОДАЈЕМ** њиву у Доњим Грбицама, засеок Брдо, 1ха, може и на плацеве. Телефон: 069 578 04 33.**Разно****ОГЛАШАВАМ** неважећим Индекс ПМФ-а број 101/06 на име Лазих Јелене.**МАТЕМАТИКА**, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године. Студенти (припрема колоквијума). Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић. **ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац**

Радио време од 7 – 15 сати

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 – 197
Рача 751 – 262
Баточина 842 – 311
Лапово 853 – 710

Благајна у центру:
7 – 18 сати – радним данима
7 – 13 сати – суботом

**ЕД Електрошумадија
Крагујевац**
Централа 307 – 200
Дежурна служба 335 – 195
Пријављени 307 – 368
Пријава стања и
рекламације 370 – 300

Душо наша малена

НикиНека те анђели чувају.
Ми остајемо тебе заувек жељни.

Деда Жика и баба Рушка

Са великом тугом опростили смо се од нешег колеге

Терзић Ивана

1959 – 2012.

Мало је рећи да ће те радници и руководиоци Ковачнице увек памтити, мало је рећи да ћеш заувек остати у нашим срцима, мало је рећи: Велики ти хвала!

Твоја Застава Ковачница ад

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно
планирање, изградњу
и заштиту животне средине**О Б А В Е Ш Т Е Њ Е****О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА
ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ
УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носиоца пројекта „Есо-сировине“, из Десимировца (град Крагујевац), поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – Постројење за складиштење и механички третман неопасног отпада (отпадно гвожђе и челик, бакар и легуре бакра, алуминијум, цинк, отпадни порцелан и керамика, каблови који не садрже опасне материје, стакло и стаклена амбалажа, дрво и дрвена амбалажа, пластика и пластична амбалажа, гума, цигла, бетон, отпадни папир и картон и др.) чија се реализација планира на катастарској парцели 101/5 КО Опорница, на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 11.10.2012. до 22.10.2012. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна израда Студије о процени утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

Вољеном

Николи Миловановићу

20. 9. 1998 – 16. 10. 2010.

Срећо теткина,
све може пасти у заборав, Ти и Твој насмејани
лик никада.Тетка Данијела, теча Јовица, браћа
Крсман и ДимитријеДана 3. октобра 2012. године престало је да куца
дивно и племенито срце**Терзић Ивана Терзе**Достојанствено и тихо отишао је човек људина,
кога смо волели, коме смо се дивили и провели
са њим најлепше године живота у искреном при-
јатељству.

Његови Иван, Јелена, Зорица и Чичко

Дана 3. октобра 2012. испустио своју племениту
душу**Иван Терзић Терза**

1959 – 2012.

Сахрањен је 5. октобра 2012. на гробљу у Книћу.

Туга за тобом је вечна и увек ћеш бити у нашим
срцима, јер вољени никад не умиру.Твоји најмилији: мајка Цвета, супруга Гоца,
ћерка Ивана са породицом, син Марко, ћерка
Мартина и сестра Весна са породицом

**Милки
Јовановић**

Даваћемо полугодишњи помен, 13. октобра 2012. године, у 13 сати на гробљу у Великим Пчелицама. Позивамо рођаке и пријатеље да присуствују овом тужном помену.

Овом приликом породица Ристић изражава посебну захвалност Милкином супругу Душану и његовој ћерки Вери, на њиховој бризи за време Милкине болести.

Ожалошћени: супруг Душан, породица Ристић, брат Милинко, сестра Миља

СЕЋАЊЕ

Дана 13. октобра 2012. године, навршавају се две болне године од када није са нама наш вољени

Миодраг Џарић

23. 3. 1941 – 13. 10. 2012.

Време неће никада избрисати из наших срца и мисли осећања која носимо о теби.

Супруга Рада, син Бобан, снаја Јелена и унука Јована

СЕЋАЊЕ**Лабан Зорица**

16. 10. 2007 – 16. 10. 2012.

Најмилија наша, знала си колико Те волимо, али никада нећеш сазнати колико нам недостајеш. Свакодневно сећање на Тебе даје нам снагу да опстанемо.

Твоји Сања и Бранко

СЕЋАЊЕ**Милка Азањац**

12. 10. 2002 – 12. 10. 2012.

Обавештавамо родбину и пријатеље да ћемо у петак, 12. октобра у 13 сати на гробљу Бозман, обележити десетогодишњицу смрти наше супруге и мајке.

Љубиша, Горан и Слободанка

Прошло је 10 година од када није са нама

Зоран Живадинивић

(новинар)

1950-2002.

Дана 13. октобра 2012. године у 10 часова на гробљу Бозман у Крагујевцу одржаћемо десетогодишњи помен.

Породица Живадиновић

Прошло је годину дана од како је у Хамбургу, у Немачкој, преминула наша кћи

Гордана Дрводеља

18. 4. 1963 – 6. 10. 2011.

Драга Гоцо, наше мисли су током ове тешке године непрестано са тобом.

Бол и празнина су неизмерни, а место твог вечног боравка далеко.

Неутешни родитељи: мајка Младена и отац Тале

Нашој вољеној и драгој

**Станки
Каровић**

рођеној Лагатор
1955 – 2012.

Даваћемо годишњи помен у суботу, 13. октобра 2012. на Бозману у 11,30 сати.

Твојим прераним одласком оставила си велику тугу и бол. Тешко је стегнути срце да не боли, душу да не пати, сузе да не теку.

Увек ћеш бити у нашим срцима и мислима.

Твој брат Петар, сестра Невенка и мајка Даница

СЕЋАЊЕ**Миодраг Костић**

1922 - 1998 - 2012.

Почивај у миру.

Породице Милановић и Костић

Сећање поводом годишњице смрти

Гордане Дрводеље

18. 4. 1963 – 6. 10. 2011.

Твоја добра дела су бесмртна.

Хвала за несебичну помоћ и оптимизам које си пружала када је било најтеже.

Породица Грујић

У суботу, 13. октобра 2012. у 11 сати, на Бозман гробљу, одржаћемо четрдесетодневни помен нашој драгој

Јајић Станица

1935 – 2012.

Љубав према Теби је све већа, а туга све јача.

Твоја Века са породицом

Болно сећање на племените родитеље

Славку - Славицу

31.10.1992.

Крајић**Ристу - Рилета**

1.10.1992.

Мили моји предивни и изузетни родитељи, прошло је двадесет, двадесет година од вашег растанка. Нешто што ће остати и после нас. Нека звезда са вашим именима, чаша која памти ваше усне, нека наша песма да у годинама које следе говори о вама. Остаћете моја љубав једина. Волим вас, недостајете ми много... много... много... Заувек ће остати отворено ваше срце и раширене руке... Остаће прича... Сећање... Туга... Неко ће све ово што је остало умети да разуме... разуме... разуме... Ви сте били и остали светлост мога живота. Октобарске кише падају све тужније... падају... падају...

У дубокој тузи и незабораву ваша ћерка Бранка

СКАНДИНАВКА

150	СУДСКО ПОДРУЧЈЕ У СТАРОЈ ТУРСКОЈ	ПРИЛИЧНО ЛАК	НАШ ПРОСВЕТИТЕЉ СА СЛИКЕ					
ПРОДУКТ КОВАЊА								
АКАДЕМИЈА ЛЕПИХ УМЕТНОСТИ (СКР.)								
НАША РАНИЈА ДЕНС ГРУПА								
ПРВА НЕПОЗНАТА У МАТЕМАТИЦИ								
ЛУМЕН		ТОНА						
		ЧЕШКИ ПИСАЦ						
УЧИТЕЉИ ОДИМЛА				ВРСТА МИНЕРАЛА	УТРЉАВАЊЕ ТЕЧНОСТИ У КОЖУ	ИРИТАЦИОНО СРЕДСТВО	ВЕНЕЦИЈАНСКИ ДУКАТИ	НАША ПОП ПЕВАЧИЦА
МАЛА КАФАНА								
	БОГУМИЛ							
	ПЛИН							
НАУКА О НАСЛЕДНИМ ОСОБИНАМА								
АЛКАЛОИД ИЗ КОРЕНА ЈЕДИЊА								
СИМЕНС		МЕШТАНИ ВИРА						
		АЛКАЛОИД ИЗ ЧАЈА						
	СИМБОЛ БРОДОЛОМА							
	ПРИЛЕПИТИ							
ГРАД НА КОСОВУ				17. И 21. СЛОВО АЗБУКЕ			ОБИМ	
				ВРСТА РЕВОЛВЕРА			ЧИСТ АЛКОХОЛ	
ИСТОЧЊАЧ КОЛИЦА ЗАПРЕВОЗ РОБЕ И ЉУДИ						30. И 13. СЛОВО АЗБУКЕ		
						БУРМАНСКИ ДРЖАВНИК		
ПРКОС						АМЕРИЧКА НОВИНСКА АГЕНЦИЈА		
						НАУКА О СВЕЛОСТИ		
14. СЛОВО АЗБУКЕ		ТВ ВОДИТЕЉКА ТАМАРА						
		ТЕНИСЕР РЕЉА						
ГРАД У ИНДИЈИ (РАСТАНА)								ИСЛУЖЕНИ КОЊ
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ДРЖАВЕ У ТОКУ ЈЕДНЕ ГОДИНЕ						ИРИДИЈУМ		
						ГУЉЉАЈ		
						СРКУТ		
ПРИСТАЛИЦА ИЛИРСКОГ ПОКРЕТА								
МЛАДУНЧЕ ПТИЦЕ ПТИЊ (ПЕСН.)						КРУЖНИЦА		
						ТАЛАНД		
ЧЕСТ ЗАВРШЕТАК НАШИХ ПРЕЗИМЕНА						ВИД ДРЖАВНЕ ДАЖБИНЕ		

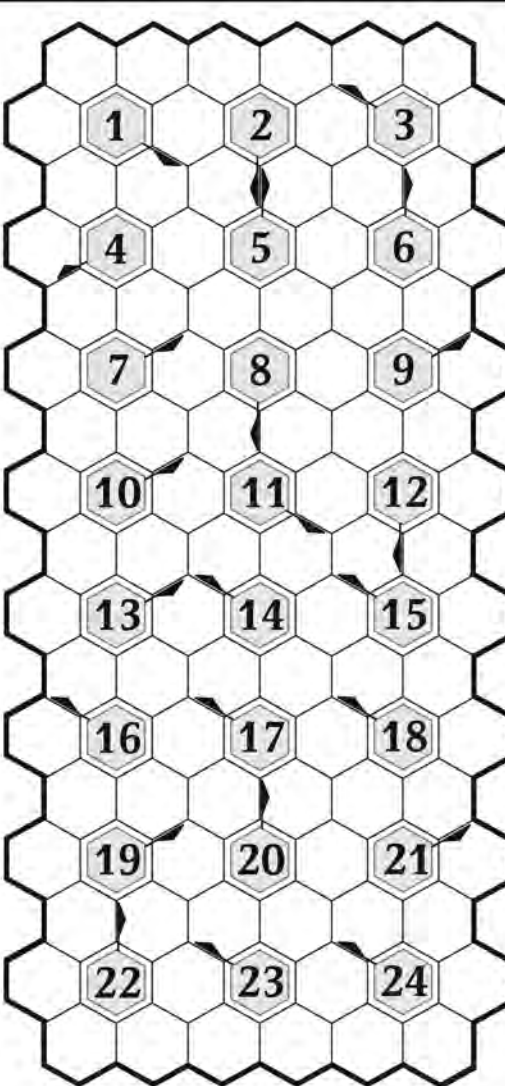
БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							

ВОДОРАВНО: 1. Девојка за удају (0), 2. Лош човек, љигавац - Немачки предлог (1), 3. Љубавно песништво (0), 4. Храпаво (0), 5. Лука у Израелу - Округла бактерија (1), 6. Симбол платине - Планета Сунчевог система (1), 7. Име писца Де Веге - Иницијали писца Андрића (1), 8. Један од Диминих мускетара (1), 9. Температура (озн.) - Река у Русији - Ампер (озн.) (2), 10. Име и презиме раније гимнастичарке (0), 11. Једногласно (муз.) (0).

УСПРАВНО: 1. Врста ликовног рада (0), 2. Руководилац фабрике - Име глумице Маргрет (1), 3. Трг у старој Атини - Швајцарски физичар, Волфганг (1), 4. Пречишћени памук - Град у САД (1), 5. Најчешће слово - Женско име, Иванка - Премда, мада (2), 6. Амерички филмски глумац - Река у Аустрији (1), 7. Италијанска поп певачица - Овамо (песн.) (1).

САЂЕ

1. Битка, борба (тур.), 2. "Човек" од снега, 3. Врста отровне змије, 4. Становница Немачке, 5. Грчки богаташ Аристотел, 6. Део ноге у прегибу, 7. Шут у спорту, 8. Име ТВ водитељке Манчић, 9. Мека памучна тканина, 10. Име ранијег државника Аденауера, 11. Ранац, 12. Математичка величина, 13. Недужно, 14. Ветар разорне снаге, 15. Лоз, 16. Олакшање, одушак (фиг.), 17. Титула владара у неким муслим. земљама, 18. Женско дете, 19. Дубинска еруптивна стена, 20. Сусед САД-а, 21. Крвопролиће, 22. Модра хартија за умножавање, 23. Француско мушко име, 24. Осећај моралне одговорности.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: лаки

7	6			2	3	
	4				2	5
			5	3		
		7	6			
6	9				7	
	8	2	3		1	
3	5	6	9		8	7
	2	1	5	8		9
		8	3			5
						2

НИВО ТЕЖИНЕ: тешки

	3	2	4			
	7		1			6
			5		3	9
				6		4
		3	5			
6	5					8
	2		3			
		5				1
				4	6	

НИВО ТЕЖИНЕ: тешки

7		9				
	1				9	
						3
						8
2	9				3	
1			6	5	9	8
		6			1	
	5				4	2
			9			8
3		2	8	5		6

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: жустрина, утк, арал, пилити се, слад, трк, кидис, ес, ат, отада, безмек, н, чанд, р, квадар, барајево, амер, мав, стагира, ст, лучац, сепарат, блицкриг. **АНАГРАМ:** разбојник.

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА: булок, коноба, анахорет, киш, р, хонорарац, ул, таг, ранит, хорска музика, сток, ти, в, лн, паг, маркизет, ир, поскакати, н, пасторак, ј, обе, токата, е, зо, лаконизам, арп, радосава, гучи, ивата, л, панући, иро, анимал, ћа, ич, мина, фа, гени.

МАГИЧНА УКРШТЕНИЦА: мирковић, вртети се, скелетон, потегача, а витамин, височица.

СУДОКУ: а) 827-619-354, 195-347-862, 643-528-971, 718-432-695, 539-186-247, 264-975-183, 371-894-526, 952-763-418, 486-251-739. б) 937-586-241, 561-247-983, 824-193-765, 743-658-129, 219-734-856, 658-912-437, 375-829-614, 186-475-392, 492-361-578.

INKLUZIJA JE

- KADA SE SVA DECA IGRAJU
- KADA POMAŽEMO DRUGARIMA
- KADA SMO ZAJEDNO
- KADA DELIMO I

KADA SE VOLIMO

RASTIMO ZAJEDNO

INKLUZIJA

Projekat se realizuje na talasima Radija 34 na 88,9Mhz
www.radio34.rs uz podršku i sufinansiranje
Ministarstva Kulture Republike Srbije

www.rastimozajedno.blogspot.com

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ од 11. до 17. октобра

Четвртак 11. октобар	Петак 12. октобар	Субота 13. октобар	Недеља 14. октобар	Понедељак 15. октобар	Уторак 16. октобар	Среда 17. октобар
ХРОНИКА 1	Моја ШУМАДИЈА	Ситна риба	Шумадијски праг у гостима	Мозаик	Јутарњи програм	Путојуче приче
19.00 Хроника 1	17.00 Моја Шумадија	23.00 Ситна риба	12.05 Шумадијски праг у гостима	17.00 Мозаик	07.00 Јутарњи програм	18.00 Путојуче приче
07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм	08.45 Најава програма	08.45 Најава програма	07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм
09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести
09.05 Музички програм	09.05 Музички програм	09.05 Вести	09.05 Цртани филм	09.05 Музички програм р.	09.05 Музички програм р.	09.05 Музички програм р.
10.00 Кухињца р.	10.00 Кухињца р.	09.05 Цртани филм	09.35 Најсмешније животиње р.	10.00 Кухињца р.	10.00 Кухињца р.	10.00 Кухињца р.
10.30 Путојуче приче р.	10.30 Књижевни магазин р.	09.35 Тарзан р.	10.00 Биографије познатих	10.30 Кућица у цвећу р.	10.30 Све о животињама р.	10.30 Ноге на путу р.
11.00 Документарна серија: Океани р.	11.00 Megaфон	10.00 Кухињца	11.00 Кућица у цвећу	11.00 Кад кажете...Суша р.	11.00 Документарна серија: Океани р.	11.00 Документарна серија: Океани р.
12.00 Вести	12.00 Вести	11.00 Нокаут р.	11.30 Улови трофеј р.	11.55 Хит дана	12.00 Вести	11.55 Хит дана
12.05 Кухињца	12.05 Кухињца	12.00 Вести	12.00 Вести	12.00 Вести	12.05 Кухињца	12.00 Вести
12.35 Кућица у цвећу р.	12.35 АБС шоу	12.05 Шумадијски праг	12.05 Шумадијски праг у гостима	12.05 Кухињца	12.35 Агро дневник р	12.05 Кухињца
13.00 Музички програм	13.00 Музички програм	12.05 Златна бућка - Текија р.	12.05 Палестина	12.35 Стаклено звоно р.	13.00 Музички програм	12.35 Култура р.
14.00 Комунални сервис р.	14.00 Стане ствари р.	13.00 Кућица у цвећу	13.00 Агро дневник	13.00 Музички програм	14.00 Напредак - Раднички (снимак рукомет. утакм.) р.	13.00 Музички програм
15.00 Цртани филм	15.00 Цртани филм	13.30 Fashion files	14.00 Економач - Каират (мали фудбал снимак)	14.00 Шопинг авантура р.	16.00 Вести	14.00 Саманта Браун-Путописи р.
15.30 Раскршћа р.	15.30 Атлас р.	14.00 Shopping avantura	16.00 Вести	15.00 Цртани филм р.	16.05 G.E.T. Report	14.30 Сутрађани р.
16.00 Вести	16.00 Вести	15.00 Документарни програм	16.05 Категорија 7 1.део	15.30 G.E.T. Report	17.00 Мозаик	15.00 Цртани филм р.
16.05 Неми сведок р.	16.05 Неми сведок р.	16.00 Вести	18.00 Нокаут	16.00 Вести	18.00 Ноге на путу	15.30 Супертехнолгија р.
17.00 Мозаик	17.00 Моја Шумадија	16.05 Јамато	18.30 Улови трофеј	16.05 Неми сведок р.	18.30 Мобил Е	16.00 Вести
18.00 Књижевни магазин	18.00 Fashion Files р.	18.00 Раскршћа р.	19.00 Хроника 1	17.00 Мозаик	18.30 Хроника Јоаким Интерфеста	16.05 Неми сведок р.
18.30 Мобил Е	18.30 Мобил Е	18.30 Акција р.	19.30 Цртани филм	17.00 Мозаик	18.40 Хроника Јоаким Интерфеста	17.00 Мозаик
18.40 Хроника Јоаким Интерфеста	18.40 Хроника Јоаким Интерфеста	19.00 Хроника 1	20.00 Стаклено звоно	18.00 Све о животињама	19.00 Хроника 1	18.00 Путојуче приче
19.00 Хроника 1	19.00 Хроника 1	19.30 Цртани филм	20.30 Најсмешније животиње	18.30 Мобил Е	19.30 Цртани филм	18.30 Мобил Е
19.30 Цртани филм	19.30 Цртани филм	20.00 Лек из природе	21.00 Концерт	18.40 Хроника Јоаким Интерфеста	20.00 Патрола 92	18.40 Хит дана
20.00 Стане ствари	20.00 Раскршћа	20.30 Илузиониста	21.40 Хроника Јоаким Интерфеста	19.00 Хроника 1	20.30 Сутрађани	19.00 Хроника 1
21.00 Неми сведок	20.30 Акција	21.00 Концерт	22.00 Хроника 2	19.30 Спортски преглед	21.00 Неми сведок	19.30 Цртани филм
22.00 Хроника 2	21.00 Неми сведок	21.30 Хроника Јоаким Интерфеста	22.00 Хроника 2	20.00 Напредак - Раднички (снимак рукомет. утакм.)	22.00 Хроника 2	20.00 Комунални сервис
22.30 Megaфон	22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2	22.30 Култура	22.00 Документарна серија: Океани	22.30 Документарна серија: Океани	21.00 Неми сведок
23.30 Атлас	22.30 Кад кажете...Суша	23.00 Ситна риба	23.00 Категорија 7 2.део	22.30 Документарна серија: Океани	23.30 Документарни програм: Нокаут	22.00 Хроника 2
00.00 Вести	23.30 Илузиониста р.	00.00 Вести	01.00 Хит дана	23.00 Нокаут р.	00.00 Вести	22.30 Документарна серија: Океани
00.05 Хит дана	00.05 Хит дана	01.00 Хит дана	наставка програма ТВ Крагујевац	00.00 Вести	00.05 Хит дана	23.30 Скривена камера
наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	00.05 Хит дана	наставка програма ТВ Крагујевац	00.00 Вести
наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	00.05 Хит дана	наставка програма ТВ Крагујевац	00.05 Хит дана
наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац	наставка програма ТВ Крагујевац

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

ОД ЧЕТВРТА ДО ЧЕТВРТА

ЧЕТВРТАК

ФУТСАЛ: Економица - Слов Мајик (Словачка), хала "Језеро" (18.00)

Ера Пак (Чешка) - Каирај (Казахстан), хала "Језеро" (20.30)

ПЕТАК

ОДБОЈКА (Ж): Смеч 5 - Таково (Горњи Милановац), сала „Аршем“ (19.00)

СУБОТА

ФУТСАЛ: Слов Мајик - Ера Пак, хала "Језеро" (18.00)

Каирај - Економица, хала "Језеро" (20.30)

ОДБОЈКА (Ж): Раднички - Поштар (Београд), сала ОШ „Стијанислав Сремчевић“ (19.00)

НЕДЕЉА

РУКОМЕТ (Ж): Раднички - Црвена звезда (Београд), хала "Језеро" (19.00)

БИЦИКЛИЗАМ

Сви на језеро

БИЦИКЛИСТИЧКИ клуб Раднички домаћин је последње, десете овогодишње маунтин бајк трке која се бодује за Лигу Србије.

За Крагујевчане возиће прошлогодишњи шампион Божан Ђурђић, који је тренутно петопласирани и без шансе да тријумфује и ове године. Разлог зашто је то тако, лежи у томе што се Ђурђић сада више посветио међународним тркама. Ипак, по речима организатора, то га неће спречити да изведе најбоље што може и тријумфом у Крагујевцу обележи крај сезоне.

Старт трке је у суботу, од 11 сати, на стази поред језера у Шумарицама.

Црвени трио на врху

ПОСЛЕДЊА овогодишња трка на програму је и код „друмаша“, а одржаће се у недељу, у Нишу, у оквиру „37. Велике награде Ниша“ и „Осмог меморијала Томе Благојевића“.

Наш Раднички је на слатким мукама, с обзиром да се чак тројица бициклиста налазе на врху. Први је Дејан Марић са само три поена испред Есада Хасановића, а на трећем месту је Небојша Јовановић.

Крагујевчани, рачунајући на појединачни пласман својих такмичара, очекују и екипну титулу победника Лиге Србије на друму.

С. М. С.

БОКС

На реду Крушевац

ШУМАДИЈСКА лига, регионално такмичење у коме учествује Раднички из Крагујевца, наредне суботе требало би да има своје шесто овогодишње издање.

На рингу у Крушевцу одржаће се сусрети такмичара из 12 клубова овог региона, а наш клуб ће бити представљен са чак десеторицом такмичара. После пет кола Крагујевчани држе челну позицију на табели.

М. М.

СИНОВЕЦ ПОНОВО УСАМЉЕН У ДОБРОЈ ИГРИ

Фото: kkradnicki.rs

КОШАРКА

РАДНИЧКИ - ИГОКЕА 73:78

Има ли, бре, још ко да заигра

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 2.700, Суђе: Дожаи (Хрватска), Ловшин и Пејтек (Словенија). Резултати по четвртинама: 20:18, 17:14, 14:28, 22:18. РАДНИЧКИ: Миљеновић 2, Синовец 25, Милосављевић, Јовић, Марковић 7, Брајан - Еменић 2, Бирчевић

4, Крстојевић 9, Мијајковић 6, Вајић 4, Драјојевић 2, Воршинић 12.

ИГОКЕА: Агамовић 3, Дозеј, Јоровић 15, Комашић 3, Гајовић 6, Радукић, Шуловић 8, Боцка, Хемондс 14, Локсимовић 14, Едвардс 4, Штембергер 11.

КАКО сада ствари стоје, после три утакмице на „Јадрану“, када је

Раднички у питању, поставља се само једно питање - може ли ова

екипа икога да победи. Чини се да је Европа поново сан, а за разлику

ЛЕПА И УСПЕШНА, МАРИСЕЛА ТОЛМАЧЕВ

БОДИ БИЛДИНГ

Марисела на корак до бронзе

НА Светском првенству за жене у Пољској, чланица крагујевачке Олимпије, Марисела Толмачев, постигла је најзначајнији резултат у досадашњој каријери. Наиме, нашла се тик до медаље, заузевши високо четврто место у категорији фитнес до 163 центиметара.

У конкуренцији преко 180 жена из 37 земаља, друга представница српске презентације, Бранислава Јовановић, исто такмичарка Олимпије, у боди билдингу достигла је осму позицију.

Ове године, као и прошле, наш клуб поново има најуспешнији мушко-женски пар у Србији. То су Марисела Толмачев и Роберт Јаковљевић, иначе пети у Европи, пред којим је такође Светско првенство, крајем новембра у Бугарској - поносан је Горан Илић, председник Олимпије.

В. У. К.

ЦЕДЕВИТА

- РАДНИЧКИ 86:68

Без снаге

Није успела чеша Мирослава Николића да искористи прилику и ојасније припреми зајребачкој екипи, за сада се показало, најјачој на Јадрану у овој сезони. У првом делу велики број неискористићених слободних бацања оставио је Цедевити вишак од солидних 13 поена. У Радничком добар је био само Марк Воршинић са чак 16 поена за 10 минута.

У наставку тисти су скупили снаге, заиграли боље и сигурније, што се одмах огразило на резултат. Разлика је сведена на минус четири, где је у редовима домаћих завладала несигурност. Код резултата 64:60, Цедевити није искористила неколико најада, но одговора није било ни са друге стране, где следи дужа деоница без поистинитих поена. Први су к себи дошли домаћи, направили серију поена из контри, па је то и решило меч.

Још једном се показало да екипа нема концентрацију потребну за овако јако такмичење, а ни играчи не дају максимум, далеко су од њега. Коначан резултат био је 86:68, по четвртинама 23:19, 27:18, 14:20, 22:11.

АБА ЛИГА

2. КОЛО: Цедевита - Раднички 86:68
Задар - Црвена звезда 98:81, Олимпија - Сплит 82:73, МЗТ Скопље - Широки 63:59, Партизан - Крка 79:60, Игокеа - Будућност 70:61, Солнок - Цибона 75:71.

3. КОЛО: Раднички - Игокеа 73:78, Крка - Задар 78:62, Цибона - Партизан 80:72, Широки - Солнок 102:101, Будућност - МЗТ Скопље 81:71, Сплит - Цедевита 74:71, Црвена звезда - Олимпија 87:76.

Игокеа	3	3	0	217:197	6
Цедевита	3	2	1	235:216	5
Партизан	3	2	1	232:214	5
Крка	3	2	1	209:197	5
Олимпија	3	2	1	229:225	5
Сплит	3	2	1	234:234	5
МЗТ Скопље	3	2	1	211:212	5
Цибона	3	1	2	223:224	4
Будућност	3	1	2	216:219	4
Широки	3	1	2	224:233	4
Солнок	3	1	2	232:244	4
Црвена звезда	3	1	2	249:261	4
Задар	3	1	2	234:240	4
Раднички	3	0	3	206:235	3

4. КОЛО: МЗТ Скопље - Раднички, Задар - Олимпија, Цедевита - Црвена звезда, Игокеа - Сплит, Солнок - Будућност, Партизан - Широки, Крка - Цибона.

од прошле године, опстанак актуелна брига. Гледајући допринос и партије појединача доведених као звучна појачања, испада да је ово најслабији састав у ове четири године јер не види се ни простор ни могућност за напредак у игри. Времена је било довољно, а како је искористићено - питање је за одговорне.

Прво полувреме, пословично, посао је како-тако одрађен, а предност је била мала, али опипљива. У трећу четвртину, такође уобичајено, екипа је ушла смушено, па се вођство брзо истопило, а убрзо су повратници у лигу направили себи сасвим солидну кош залиху. Питање за клупу је чини се оправдано, а то је шта је у тих одлучујућих осам минута најбоље и једини борбени играч „црвених“, Стефан Синовец, тражио ван игре. Поред тога, млади Миљеновић, који је одлично одрадио посао у првом делу, такође је био запостављен. Гости су тако направили разлику од девет поена и држали је до финала. Добра одбрана Радничког и одлична, али кратка епизода Вортингтона, довели су на два минута до краја резултат на 70:70. Но, Аустралијанац је умислио да све може сам, уз то Синовец добија пету личну, па Игокеа сигурно са пенала завршава меч.

Брига има на претек, а већ у суботу се спрема ново искушење. На реду је гостовање МЗТ-у у Скопљу, кога је екипа Муте Николића у припремним утакмицама два пута победила, али ово је сасвим друга прича.

М. М.

„ЦРВЕНЕ“ НА ПРЕМИЈЕРИ

ПРВА „А“ ЛИГА - Ж

Добре, за почетак

НОВАЛИЈЕ У Првој А лиги, кошаркашице Шумадије (или Баскет старса, под тим именом су изборили прволигашки статус, подсећања ради), упркос доброј и квалитетној игри, нису имали среће у првом колу. Оне су поражене у Јагодини од истоимене екипе, а резултат је гласио 73:68.

Иако су у последњу деоницу игре ушле са минусом од 10 кошева, одиграле су заиста сјајно, али све што су успеле до истека утакмице је да преполове предност домаћих кошаркашица. Најбоља играчица на терену била је Крагујевчанка Александра Рачић, која је освојила готово половину поена за свој тим - постигла је 32 коша, а уз то имала је и пет успешних скокова у одбрани, две асистенције и једну „рампу“.

Други крагујевачки састав у овом рангу такмичења, екипа Радничког, није одиграла утакмицу, јер је екипа Пролетера из Зрењанина, због финансијских проблема, иступила из такмичења.

Ове недеље, у оквиру другог кола, „црвене“ иду на меџантиму Челарева, док је Шумадија слободна, из истог разлога због ког је Раднички паузирао у првом колу.

С. М. С.

ПРЕДСЕДНИК "ЦРВЕНИХ"
ОБРЕН БЕТКОВИЋ
ДАРИВАО КИНЕЗЕ

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА

Кинезима Гигин меморијал

ЕКИПА Шандонга, коју тренира Дејан Брђовић, однела је победнички пехар Меморијала „Александар Гиговић - Гига“, одржа-

ног средином протекле недеље у хали „Језеро“. Кинези су у финалу савладали Рибницу са 3:2, док је у борби за треће место Црвена звезда из Београда добила боља од домаћина без изгубљеног сета. Првог дана, у полуфиналним мечевима, Рибница је поразила Раднички Кредит банку 3:1, а Шандонг српског шампиона - 3:0.

Пехар најбољем примачу, на ком месту играо је рано преминули крагујевачки одбојкаш, његов отац Небојша Гиговић предао је Ђијанвеију Сонгу.

М. М.

РВАЊЕ

Сигурно ка плеј-офу

И ДРУГУ победу у првенству Прве лиге забележили су рвачи Радничког. Они су прошле суботе, у оквиру трећег кола, као гости савладали екипу Томашевца из Зрењанина - 4:3.

Крагујевчани су били квалитетнији састав, сигурнији, а и знали су тачно по шта су дошли. Победу за „црвене“ забележили су Анакијев, Димитријевић, Росић и Тодоровић.

Овог викенда на програму је четврто коло, а Крагујевчани ће поново гостовати - и то екипи Кањиже. У нашем клубу кажу да ће и у овом дуелу ићи на победу, како би већ сада обезбедили себи сигурно место у плеј оф такмичењу.

С. М. С.

РУКОМЕТ

РАДНИЧКИ - ЖЕЛЕЗНИЧАР 23:22

Умал' поклекосмо

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 150. Судије: Тривковић и Милосављевић (Бечка). Седмерици: Раднички 2/1, Железничар 1/1. Искључења: Раднички 16, Железничар 10 минути.

РАДНИЧКИ: Костић 7, Пралица 3, Раденовић, Јанићијевић 3, Филић 2, Мандић, Лекић, Сишевановић, Пејровић, Милинчић 1, Симић, Милошевић, Николић 1, Томић, Босић, Рајичевић 6.

ЖЕЛЕЗНИЧАР: Бојдановић, Пејковић, Милосављевић 4, Васиљевић, Мишић, Ранђеловић, Кладарин, Јовановић, Вељковић 5, Мађар 1, Басарић, Букић 2, Долић, Павловић, Шишковић 5.

ДА не беше на голу Нишлија расположеног Богдановића, рукометаш Радничког се сигурно не би толико намучили и стрепели за крајњи скор у сусрету са Железничаром - 23:22. Ипак, голман гостију, изванредном партијом, у ко-

јој је сакупио чак 24 одбране, довео је „црвене“ на руб пораза, што се срећом није десило.

Мукотрпно су Крагујевчани градили предност током првих 30 минута. Тек у 24. успели су да створе пристојнију разлику (9:6),

ПЕТРОВИЋ И ДАЉЕ
ТЕШКО САВЛАДИВ

коју су до одмора увећали на - 14:10.

Потом је све ишло глатко, па су убрзо домаћи стигли до вођства од 17:10. Међутим, тада на сцену ступа поменути Богдановић, који је просто „закључао“ своју мрежу. И тако, у 54. минуту гости долазе до гола мањка и потоње прилике да, у наредна два напада са играчем више, не само поравнају резултат, већ га и преокрену у своју корист. То се није догодило захваљујући пуној концентрацији „црвених“ у одбрани, али и пресудном голу Пралице.

Неће бити лако Радничком ни у наредном колу, када гостује вазда неугодној екипи крушевачког Напредка.

В. У. К.

ОДБОЈКА

ОД НЕДЕЉЕ У ПРВЕНСТВО

Прво, па мушко

ОВОГОДИШЊИ шампионат Србије у одбојци, како је то годинама обичај, креће половином октобра, дакле предстојећег викенда. Раднички Кредит банка у такмичењу улази са амбицијама на које је навикао Крагујевчани претходних сезона, а то је врх табеле. Припремни период је за нама, урађено је шта је урађено, па следи провера током наредних пола године.

- У припремним утакмицама играли смо са доста осцилација. У Словенији је било одлично резултатски, а и игра је била задовољавајућа, док смо на Гигином меморијалу подбацили.

Финансијска ситуација није била таква да доведемо још једног квалитетног примача, те смо практично остали на прошлогодишњој екипи,

ПРВА ЛИГА - Ж

Три адута

У ИСТО време са суперлигашким креће и овогодишњи прволигашки караван. Крагујевац ће у овој сезони ту имати чак три предстваника, што обећава прегршт узбудљивих утакмица и шест градских дербија.

У првом колу љубитељи одбојке у нашем граду имаће прилику да виде два меча. Раднички ће угостити београдског Поштару, а Смеч 5 горњемилановачко Таково. На гостовање у својој премијери у Првој лиги Крагуј одлази Војводина у Нови Сад. Играју још: Обилић - Лазаревац, Црнокоса - Футог и Зрењанин - Раднички (Београд).

Такмичење ће се одвијати по двоструком бод систему у 22 кола, без плеј офа. Најбољи тим иде у Супер лигу, а другопласирани игра бараж са претпоследњим из елите. Директно у другу лигу селе се четири најслабије пласиране екипе.

М. М.

ЦЕЦКО СПРЕМАН, ЕКИПА
ТАКО-ТАКО

вратили смо само Чедића и то на корекцију, тако да је наша екипа позната свима. Други су се појачали и још се увек појачавају, па ће тек после неколико кола ситуација бити јаснија.

Жеља нам је, то је и план људи у клубу, да задржимо место у врху табеле, дакле опстанак у „великој четворки“ српске одбојке, али ако се укаже прилика не одустајемо и од борби за сам врх - речи су првог стратега Дејана Матића.

На самом старту жреб је доделио крагујевачкој екипи гостовање у Новом Саду. Војводина се појачала, сваке године „јури“ титулу, па ће дерби бити прилика да се окушају снаге, али и прикаже добра игра. Остали парови на премијери су: Млади радник - Спартак (Суботица), Спартак (Љиг) - Партизан, Црвена звезда - Рибница и Ђердап - Железничар.

Првенство се игра по двоструком бод систему у 18 кола, уз плеј оф за титулу првака у коме учествују осам најбољих. Последња екипа сели се у Прву лигу, док деветопласирана игра бараж са другопласираном из Прве лиге Србије.

М. М.

АТЛЕТИКА

Дарко опет иза Мирка

У ПРВОЈ трци 22. крос серије РТС-а, одржаној на хиподрому у Зајечару, крагујевачки дугопругаш Дарко Живановић освојио је друго место. По ко зна који пут први на циљ стигао је неприкосновени Ужичанин Мирко Петровић.

Други циклус кроса је 13. октобра у Шапцу, седам дана потом трчаће се у Пожаревцу, а град домаћин завршне надметања, 27. октобра, биће Кладово.

В. У. К.

КУГЛАЊЕ

Неко је играо...

ПРВЕНСТВО Прве лиге Србије групе Центар за кулаше, на кратко је било прекинуто због учешћа српских клубова на међународним куповима од 2. до 6. октобра. Наставак такмичења је овог викенда, а у петом колу Водовод ће у Ниш на меџдан Чаиру, док Пак Промет иде на дуел у Београд против Технохемије.

У паузи такмичења, иначе, Пак Промет је искористио да одради заостали меч другог кола против Металца 2 у Горњем Милановцу. Крагујевчани су били бољи тим, славили са 6:2, и тако дошли до друге првенствене победе.

С. М. С.

ПЛИВАЊЕ

Пљуштале медаље

ДРУГИ међународни митинг „Лесковачки победник“ довео је у овај град бројне младе пливаче из Бугарске, Македоније и Србије, међу којима су били и представници крагујевачких клубова.

Опет су се најуспешнији показали чланови Пирата, заузевши пето место у укупном поретку 28 тимова, са освојених 38 медаља (15 златних, 14 сребрних, девет бронзаних). Раднички је био корак иза, шести, узевши 26 медаља (11 златних, седам сребрних, осам бронзаних), док је Фока такмичење окончала на 17. позицији, а у збиру је имала седам медаља (три златне, три бронзане, једну сребрну).

В. У. К.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Екскурзије одложиле меч

УТАКМИЦА другог кола Јуниорске лиге Србије, у којој је у недељу у Бору требало да се састану домаћи Златни медведи и крагујевачки Дивљи Вепрови, одложена је на захтев домаћина. Наиме, велики број играча те екипе похађа борске средње школе, а како је почетак септембра предвиђен за екскурзије, тако је дошло до споразумног одлагања.

Сусрет ће се одржати у слободном термину за групу „Југ“, дакле наредног викенда. У другом мечу ове групе Анђеоски Ратници у свом Чачку савладали су крагујевачке Краљевске Круне са 67:14.

М. М.

СУПЕР ЛИГА (М)							
4. КОЛО: Раднички - Железничар	23:22	Врбас - Рудар	24:22	Војводина - Металопластика	28:23	Зајечар - Југовић	32:26
Црвенка - ПКБ	27:27	Колубара - Напредак и Партизан	-	Црвена звезда	-	-	није играно.
Војводина	4	4	0	0	116:92	8	
Металоплас.	4	3	0	1	109:98	6	
Партизан	3	3	0	0	96:85	6	
Зајечар	4	3	0	1	123:118	6	
Раднички	4	3	0	1	105:100	6	
ПКБ	4	2	1	1	111:110	5	
Врбас	4	2	0	2	94:100	4	
Црвенка	4	1	1	2	101:103	3	
Колубара	3	1	0	2	91:85	2	
Рудар	4	1	0	3	102:107	2	
Напредак	3	1	0	2	75:85	2	
Југовић	3	0	0	3	74:83	0	
Ц. звезда	2	0	0	2	50:61	0	
Железничар	4	0	0	4	99:119	0	

5. КОЛО: Напредак - Раднички, ПКБ - Колубара, Железничар - Партизан, Југовић - Црвенка, Металопластика - Зајечар, Рудар - Војводина, Црвена звезда - Врбас.

И ДЕВОЈКЕ НА ПАРКЕТУ

У недељу са Звездом

ПОСЛЕ једнонедељне првенствене паузе због обавеза репрезентације, овог викенда наставља се и суперлигашко такмичење у женској конкуренцији.

Сви сусрети четвртог кола на програму су у суботу, сем крагујевачког, који се игра дан касније. Наиме, у недељу, од 19 сати, у хали „Језеро“ рукометашнице Радничког угостиће колегинице из Београда, чланице Црвене звезде.

В. У. К.

FITNESS SHOP
OLYMPIA
SPORTSKA HRANA №1
Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

КРАГУЈЕВАЦ - Затворени базен СЦ „Парк“. Гледалаца: 600. Судије: Јованчевић и Раковић. Играчи више: Раднички 10(3), Сингидунум 4(0). Пејтерици: Раднички 2(2), Сингидунум 1(0). Резултат по четвртинама: 4:1, 8:0, 4:0, 5:0.

РАДНИЧКИ: Радић, Бурић 2, Појковић 2, Марковић 1, Гак 3, Башић 4, Ђурић, Чујић 1, Злоковић 3, Ф. Филиповић 2, Удовичић 3, Ђ. Филиповић, Лазић.

СИНГИДУНУМ: Аризовић, Пејтровић 1, Чабрило, Роберт, Рађеновић, Шабани, Бјелић, Аврамовић, Ђујић, Драшковић, Алијаџић, Симић, Каличанин.

ПРВА "А" ЛИГА

1. КОЛО: Војводина - Раднички 9:12, ЖАК - Бањица 4:4, Београд - Партизан 0:19, Сингидунум - Дунав 5:7. Слободна је била Црвена звезда.

2. КОЛО: Раднички - Сингидунум 21:1, Бањица - Војводина 6:9, Дунав - Београд, Црвена звезда - ЖАК. Партизан је био слободан.

Раднички	2	2	0	0	33:10	6
Партизан	1	1	0	0	19:0	3
Дунав	1	1	0	0	7:5	3
Војводина	2	1	0	1	18:18	3
ЖАК	1	0	1	0	4:4	1
Бањица	2	0	1	1	10:13	1
Београд	1	0	0	1	0:19	0
Црвена звезда	0	0	0	0	0:0	0
Сингидунум	2	0	0	2	6:28	0

3. КОЛО: Београд - Раднички, Партизан - Дунав, Сингидунум - Бањица, Војводина - Црвена звезда. ЖАК је слободан.

ВАТЕРПОЛО

РАДНИЧКИ - СИНГИДУНУМ 21:1

Убише бога у њима

АМБИЈЕНТ ЗА ПОЖЕЛЕТИ

НИЈЕ могао да се замисли лепши деби крагујевачког супер ватерполо тима пред својим присталицама у елитном рангу. Препуне трибине одзвањале су подршкком нашим момцима, а ови су заузврат до врха напунили мрежу сиротог београдског Сингидунума. На крају се стало на 21:1. Баш много.

Све је кренуло поготком Филипа Филиповића из петерца, а онда су на сцену ступили Гак и Бурић, па је за тили час било 3:0. Прву четвртину обележио је и једини гол гостију, показало се почасни, који је био дело Петровића. На да-

ље је тешко описивати. Крагујевачки тим је као у заносу ређао гол за голом, и на полувремену стигао до вођства од 12:1.

Ни промена нашег голмана у наставку, када је црногорски репрезентативац Здравко Радић ус-

ВОЈВОДИНА
- РАДНИЧКИ 9:12

Лале се једва дале

Премијерни сусрет у елитном рангу ватерполоиста Радничког одиграли су пре седам дана у Новом Саду. Ривал је била екипа Војводине, а до победе од 12:9 (4:2, 2:3, 3:1, 0:6), ситили смо захваљујући перфектно одиграјој последњој четвртини. До тада, домаћин је имао знатну предност - 9:6.

Срећом, очисти неупућаности "црвенима" није засметала да у одлучујуће минуће уђу решени да победо. Прекрет је био вансеријски, остварен скором 6:0, где је највећи удео имао Филип Филиповић са шест поготка.

тупио место Игору Лазићу, ништа добро није донела гостима. Још кад нису успели да искористе ни петерац, било је јасно да ће до краја претрпети праву катастрофу. И тако и би.

За викенд следи треће првенствено коло, а тада Раднички гостује екипи Београда. В. У. К.

ФУДБАЛ

БСК - РАДНИЧКИ 1923 2:0

Ала се обрукасмо

БОРЧА - Стадион: „Шпињаша“. Гледалаца: 1.000. Судија: Нинслав Сисаић (Сурдулица). Стрелци: Пејтровић у 23. и Нухи у 44. минути. Жути картони: Пејтровић (БСК), Ошашевић, Симовић, Пејчић (Раднички).

БСК: Ковачевић, Планић, Челебић, Сјаменковић (од 67. минути Савковић), Пејтровић, Милојевић, Бесаревић (од 75. Јордановић), Сошировић (од 93. Ђурђевић), Нухи, Савковић, Ђукић.

РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Павловић, Рагосављевић, Тинџор, Ошашевић, Мушавцић (од 70. Пејчић), Недовић (од 46. Својић), Милошковић, Сикимић (од 46. Пејронијевић), Симовић, Сјалевећ.

НИШТА се не мења у табору "црвених". Макар што се игре и резултата тиче. Јесте на клупи дошло до промене, али се то на терену, у дуелу са БСК-ом у Борчи, није дало приметити. Изгубили смо са 2:0, без значајнијег отпора.

Нисмо превише приказали до тог кобног 23. минута, па је домаћин преко Александра Петровића заслужено дошао до почетне предности. Изузетно се снашао Петровић у тим моментима, најпре предрибљао тројицу наших фудбалера, а онда готово из немогуће позиције, практично мртвог угла, савладао голмана Чанчаревића.

Кренули су потом Крагујевчани ка супарничком голу, али нису долазили у изгледније прилике. Једино је Сикимић у једном наврату, из два покушаја, донекле угрозио Ковачевића, али је на томе и остало. Срећом, иако је отворенију игру Радничког домаћин често настојао да исконтра, до тога није дошло захваљујући непрецизности Сотировића, који се неколико пута нашао у позицији за шут.

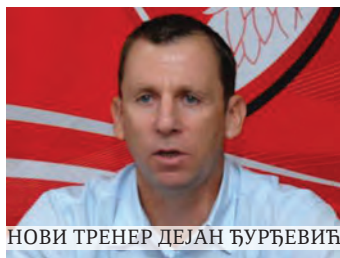
Ипак, минут пред крај првог полувремена, опет је одбрана гостију затајила, дозволила Нухију да се практично од центра "прошета" до ивице нашег шеснаестерца, одакле је овај био неумољив и удвостручио предност свог тима.

Наставак, очајан. 'Ајде што је БСК умртвио игру, али ни проме-

не у нашим редовима, како би се подигао темпо и некако стигло до поготка наде, нису донеле ништа до неколико полуминута. Пред крај смо, очигледно, "дигли руке", па је последњих 20-так минута могло глат и да се не игра.

Следе две недеље паузе у Суперлиги, пошто ће на терен наша национална селекција. Ето прилике да нови тренер учини више на подизању форме "црвених", и то кроз петодневне припреме на Златибору.

В. У. К.

НОВИ ТРЕНЕР ДЕЈАН БУРЂЕВИЋ

КУЗЕЉЕВИЋ СМЕЊЕН

Ђурђевићу кормило

Некадашњи шеф струке ОФК Београда, Дејан Ђурђевић, који је прошле сезоне радио у Узбекистану, заменио је на клупи "црвених" досадашњи првои стручњак, Славенка Кузељевића.

Нимало неочекивано, јер је Раднички иредује у лошој резултатској серији, која ирећи да наш тим, и иоред знајних улајања, одведе на стиранијушину. Наиме, уместо да се налази у иредвишеј борби за једно од места која воде у европској такмичења, крагујевачком суиерлиаши, са ове иозиције, сад ирећи исјадање у нижи ранг.

ФУТСАЛ

АКТУЕЛНА ЛИГА ШАМПИОНА

Почело је, почело

КРАГУЈЕВАЧКИ шампион у фудзалу, тим Економца, почео је свој пут ка европском фајнал фору.

"Студенти" су синоћ одиграли прву утакмицу елитне рунде такмичења Лиге шампиона против чешког Ера Пак, а већ данас, са почетком у 18 сати, у хали "Језеро" противник Економцу биће словачки Слов Матик.

Последњи дуел елитне рунде Лиге шампиона, наш тим одиграће у суботу, 13. октобра, од 20 сати и 30 минута, и то са прваком Казахстана, екипом Каирата.

Управа клуба позвала је све љубитеље фудзала да у што већем броју дођу и, осим подршке Економцу, уживају у квалитетним утакмицама малог фудзала.

С. М. С.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Зайаг“, 8. коло: Бане - Мачва 3:1, Партизан (ББ) - Сељак (М) 1:1, Млади радник - Железничар 1:0, Слоја (ПМ) - Победа Белошевац 0:1, Крушик - Слобода (Ч) 2:0, Јасеница 1911 - Раднички (Кл) 5:0, Шумадија (А) - Рудар 0:1, Вујић - Полетић (Љ) 4:1.

Табела: Јасеница 1911 14, Слоја (ПМ) 14, Млади радник 14, Крушик 14, Мачва 13, Шумадија (А) 12, Рудар 12, Победа Белошевац 11, Бане 11, Полетић (Љ) 10, Сељак (М) 10, Слобода (Ч) 9, Вујић 7, Партизан (ББ) 7, Железничар 6, Раднички (Кл) 3 бода.

9. коло: Победа Белошевац - Крушик (недеља, 14.30), Полетић (Љ) - Бане, Рудар - Вујић, Раднички (Кл) - Шумадија (А), Слобода (Ч) - Јасеница 1911, Железничар - Слоја (ПМ), Сељак (М) - Млади радник, Мачва - Партизан (ББ).

Зона „Морава“, 9. коло: Мешалац - Славија 1:0, Трејча - Прије-

вор 3:1, Тушин - Јошаница 0:1, Водожажа - Омладинац (З) 2:0, Карађорђе - Шумадија 1903 1:4, Орловац - Омладинац (НС) 1:0, Таково - Слобода (Г) 0:1, Полетић (Т) - Мокра Гора 1:0.

Табела: Јошаница 17, Карађорђе 17, Шумадија 1903 16, Таково 16, Мокра Гора 16, Омладинац (НС) 14, Тушин 14, Слобода (Г) 13, Орловац 12, Полетић (Т) 12, Трејча 11, Мешалац 9, Водожажа 8, Пријевоор 8, Омладинац (З) 8, Славија 5 бодова.

10. коло: Шумадија 1903 - Орловац (недеља, 11.00), Славија - Мокра Гора, Слобода (Г) - Полетић (Т), Јошаница - Водожажа (недеља, 14.30), Омладинац (НС) - Таково, Омладинац (З) - Карађорђе, Пријевоор - Тушин, Мешалац - Трејча.

Прва бродска лига, 9. коло: Партизан (Ц) - Шумадињац 4:0, Ердолија 1931 - Бава 0:1, Шумадија (Ч) - Јадран одложено, Колонија - Будућности 5:3, Корићани - Јединство 0:0, Сушица - Маршић 5:0, Виногради ДБ - Сељак (МП) 4:4, Слоја (Д) - Арсенал 1:3.

Табела: Колонија 24, Арсенал 19, Сушица 17, Корићани 17, Јединство 17, Јадран 14, Шумадињац 13, Будућности 13, Маршић 12, Виногради 9, Сељак (МП) 9, Партизан (Ц) 8, Бава 7, Шумадија (Ч) 6, Слоја (Д) 4, Ердолија 3 бода.

10. коло: Маршић - Слоја (Д), Партизан (Ц) - Шумадињац (Ч) (субота, 15.00), Шумадињац - Сељак (МП), Арсенал - Виногради ДБ, Јединство - Сушица, Бава - Корића-

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

8. КОЛО: БСК - Раднички 1923 2:0, Хајдук - Смедерево 2:1, Спартак - Црвена звезда 3:0, Доњи Срем - Раднички (Н) 1:1, Јагодина - Нови Пазар 2:1, ОФК Београд - Рад 1:0, Партизан - Јавор 2:1, Слобода - Војводина 1:1.

Партизан	8	7	0	1	27:6	21
Црвена звезда	8	6	1	1	16:10	19
Рад	8	5	2	1	13:6	17
Јагодина	8	5	1	2	8:4	16
Војводина	8	3	4	1	5:5	13
Нови Пазар	8	3	3	2	12:8	12
Доњи Срем	8	3	2	3	8:9	11
Раднички (Н)	8	3	2	3	12:14	11
Слобода	8	3	2	3	11:15	11
Јавор	8	3	0	5	12:8	9
БСК	8	3	0	5	7:18	9
Спартак	8	2	2	4	11:11	8
ОФК Београд	8	1	2	5	6:12	5
Хајдук	8	1	2	5	6:12	5
Раднички 1923	8	0	5	3	5:12	5
Смедерево	8	0	4	4	4:13	4

9. КОЛО (20. октобра): Раднички 1923 - Доњи Срем, Војводина - Хајдук, Јавор - Слобода, Рад - Партизан, Нови Пазар - ОФК Београд, Раднички (Н) - Јагодина, Црвена звезда - БСК, Смедерево - Спартак.

ни, Будућности - Ердолија 1931, Јадран - Колонија (недеља, 15.00)

Друга бродска лига, 9. коло: Шумарице 2008 - Слоја (Л) 1:2, Хајдук - Бајремар 1:2, Кошућњак - Кременац 2:1, 21. октобар - Бошунје 2:1, Младости Теферичи - Борац 2:1, Кушловић - Младости 3:2, Србија - Добрача 4:0, Азбест - Сељак (Ц) 0:2.

Табела: Бајремар 22, Србија 21, 21. октобар 21, Кошућњак 19, Слоја (Л) 17, Кушловић 16, Хајдук 14, Бошунје 14, Младости 11, Младости Теферичи 11, Добрача 8, Кременац 7, Сељак (Ц) 7, Азбест 4, Шумарице 2008 1, Борац 0 бодова.

10. коло: Младости - Србија (субота, 15.00), Бајремар - Сељак (Ц), Добрача - Азбест, Борац - Кушловић, 21. октобар, Кременац - Шумарице 2008, Хајдук - Кошућњак (недеља, 15.00).

Трећа бродска лига, 6. коло: Дивосићин - Велика Суџубина 2:1, Сшуденац - Трмбас 4:2, Шумадија 1934 - Жежељ 0:1, Застава - Бурисељак 4:0. Слободни су били Сшари момци.

Табела: Шумадија 1934 12, Сшуденац 11, Велика Суџубина 8, Жежељ 7, Застава 6, Бурисељак 4, Дивосићин 4, Трмбас 3, Сшари момци 2 бода.

7. коло (недеља, 15.00): Бурисељак - Сшари момци, Жежељ - Застава, Трмбас - Шумадија 1934, Велика Суџубина - Сшуденац. Слободан је Дивосићин.